

Jaarverslaggeving 2022

Bestuursverslag

Voorwoord 6

Voorwoord	6
Vooruitblik 2023	8

Jaarcijfers en kerncijfers 10

Acute zorg 12

Acute zorg in Zeeland	12
Behalen level 2	14
SEH NEED	14
SGO-run	15
Werkgroep Spoedplein Goes	15
Roosters	16
Afscheid Sjors van Lieshout	17

Onze zorg 18

Valpoli	19
Samenwerking huisartsen	19
Meedenkconsult	20
ZEGG-initiatieven	20
Atriumfibrileren	21

COVID-19 22

Post-COVID-effect	22
COVID-19 testen	23
Naweeën pandemie	24

Duurzaamheid 25

Stap voor stap	25
Inhaalslag	26
Green Team OK	26
CO ₂ terugdringen	27

Human Relations 28

Duaal management	28
Patiëntgerichtheid en verbindend leiderschap	30
Rooster in balans	31
Werken bij	32
Researchbureau	33

Opleiden 34

Basis verder op orde	34
Scholing vitaal bedreigde patiënt	35
Werkplek leren	36

Kwaliteit en Veiligheid 37

Qualicor	37
Safety 2	39

Digitalisering en innovatie 40

Ontwikkelingen 2022	40
Informatieveiligheid	42
Uitbreiding pilot Telemonitoring	43
Voedingsadministratie digitaal	44
Bereiden en toedienen medicatie	45

Samenwerkingen 46

Zeeuwse Zorg Coalitie	47
ZorgSaam	48

Adviesraden 49

Ondernemingsraad	49
Cliëntenraad	50
Verpleegkundige adviesraad	52

Financiën 54

2022 weer een mooi resultaat	54
Systeem van risicobeheersing	54
Voornaamste risico's en onzekerheden	55
Financiële positie	56
Verwachte ontwikkelingen in 2023	56

Verslag van raad van commissarissen

Raad van commissarissen 58

Nieuwe samenstelling	58
Ondersteuning raad van bestuur	61

Jaarrekening 62

Overige gegevens 118

/ Bestuursverslag 2022

Duaal management en regionale samenwerking

Adrz heeft zich vorig jaar onderscheiden door zich volop in te zetten voor het verlenen van kwalitatief hoogwaardige zorg. Hoewel we ook in 2022 nog lang te maken hebben gehad met de gevolgen van COVID-19, zijn onze afdeling SEH en de acute as het hele jaar opengebleven en bleef de doorstroming in het ziekenhuis gewaarborgd. En dat terwijl we begin september nog met mondkapjes liepen en de druk op de acute as en op de COVID-19-zorg lang aanwezig is gebleven. Adrz heeft laten zien dat het ook in deze tijden hoog complexe zorg kan verlenen die het niveau van een regionaal ziekenhuis overstijgt.

Dat is mede te danken aan de goede samenwerking die Adrz heeft met Erasmus MC. We hebben hard gewerkt om onze relatie met Erasmus MC te verdiepen, zowel op zorgniveau als op het terrein van research. Waar mogelijk willen we komend jaar meer voor elkaar gaan betekenen, op het gebied van opleidingen, onderzoek en elkaar faciliteren bij het verkleinen van de zorgkloof.

Daarnaast lopen we als Adrz voorop in de samenwerking binnen de Zeeuwse Zorg Coalitie, om samen met andere zorgverleners in de regio de juiste zorg op de juiste plaats te bieden. In de Zeeuwse Zorg Coalitie proberen we een passend antwoord te vinden op de zorgkloof die op ons afkomt. Dat doen we onder meer door het bieden van waardegedreven zorg, met een focus op kwaliteit van zorg en afname van zorgvolume.

De raad van bestuur en de Vereniging Medische Staf hebben als Co-bestuur het afgelopen jaar veel werk gestopt in de verandering van de organisatie van zorgsectoren naar zorgeenheden. De essentie van deze verandering is het invoeren van duaal management. Zorgeenheden worden voortaan aangestuurd door een bedrijfskundig- en medisch manager. Hiermee wordt Adrz flexibeler en kan het ziekenhuis zich gemakkelijker aanpassen op veranderende vragen uit de samenleving.

Adrz werkt conform de 'Governancecode Zorg'. Daarbij zijn de taken en bevoegdheden van de raad van bestuur en de raad van commissarissen vastgelegd in statuten en reglement raad van bestuur en reglement raad van commissarissen. De raad van bestuur legt verantwoording af aan de raad van commissarissen.

Eén van de grootste uitdagingen voor Adrz is om een goede werkgever te zijn voor ons personeel. Het afgelopen jaar zijn meerdere programma's gestart waarmee onze medewerker langdurig vitaal inzetbaar blijven en hebben wij aangetoond een goede werkplek te bieden voor de zorgprofessional.

Ter afsluiting vermelden we dat Marten Kroese per 1 juli 2022 is benoemd als nieuwe bestuursvoorzitter en opvolger van Claudia Brandenburg. Samen met Jolanda de Vries vormt Marten Kroese de tweehoofdige raad van bestuur. Per 1 april 2023 is Linda Kemink, lid raad van bestuur a.i. voor een periode van 6 maanden aangetreden als statutair lid raad van bestuur. De raad van bestuur bestaat daarmee voor deze periode uit drie personen. /

Marten Kroese Voorzitter raad van bestuur

Jolanda de Vries Lid raad van bestuur

Linda Kemink Lid raad van bestuur

Gert-Jan Milhous Voorzitter Vereniging Medische Staf

Chris Teunissen Vicevoorzitter Vereniging Medisch Staf

Focus op zorginnovaties en Passende Zorg

Het komende jaar staat Adrz, net als zoveel zorgverleners in Nederland, voor een aantal uitdagingen. Zo lopen we in Zeeland voorop in de nationale trend van een toenemende vraag naar zorg, als gevolg van onder meer de vergrijzende bevolking en de nog steeds toenemende toeristenstroom, terwijl het aan de andere kant steeds lastiger wordt om nieuw personeel aan te trekken. Adrz doet daarom zijn uiterste best om de mensen die we hebben, voor het ziekenhuis te behouden.

Binnen Adrz werkt ook het programma Verbindend leiderschap daaraan mee. Via dat programma blijven we zorgen voor goede werkomstandigheden binnen Adrz, waarmee we professionals de ruimte geven echt zorg te verlenen.

Daarnaast blijven we ook nieuwe medewerkers aantrekken, zodat we in het ziekenhuis genoeg mensen hebben om de gevraagde zorg te verlenen. Dat doen we niet alleen, maar binnen de samenwerking van de Zeeuwse Zorg Coalitie. De uitdagingen waar we als ziekenhuis voor staan, zijn dezelfde als die waar alle andere Zeeuwse zorgverleners voor staan. In het kader van de uitdagingen in de regio om de toenemende zorgvraag met de beschikbare mensen te kunnen bedienen, is zorginnovatie een belangrijk speerpunt in 2023.

In dit verband zal Adrz in 2023 ook sterker inzetten op Passende Zorg, waarbij we extra effort steken in het zo optimaal mogelijk organiseren van onze ziekenhuiszorg. Een belangrijke stap die we hierin hebben genomen is

de start van duaal management, waarbij zorgeenheden worden aangestuurd door bedrijfskundig én medisch managers. In 2023 vindt de uitwerking hiervan plaats in de verschillende zorgeenheden.

In 2023 ligt ook de focus op het actualiseren van het strategisch profiel van het ziekenhuis. Dat is nodig om de juiste keuzes te maken ten aanzien van eventuele nieuwbouw en om goed aan te kunnen sluiten bij het IZA en de regionale aanpak in de Zeeuwse Zorg Coalitie. Daarbij helpt het dat we vooroplopen in de regionale organisatie tussen de verschillende zorginstellingen. Deze samenwerking zal een doorslaggevende succesfactor zijn om de zorg in Zeeland op een innovatieve manier te kunnen blijven aanbieden, in het belang van de Zeeuwse patiënt.

Er is balans nodig tussen enerzijds de toenemende zorgvraag, kosteninflatie en sterk toenemende personele lasten en anderzijds de druk op volume en prijs in de contractering met zorgverzekeraars, om de noodzakelijke nieuwbouw voor elkaar te krijgen.

De Acute Zorg is een speerpunt van Adrz en een van de pijlers van ons profiel als ziekenhuis. Voor een ziekenhuis van onze omvang heeft Adrz al jaren een relatief grote en belangrijke acute afdeling. Het is daarom van belang goed samen te werken met andere ketenpartners in de regio, binnen het Regionaal Overleg Acute Zorgketen (ROAZ) en met Erasmus MC om deze belangrijke pijler ook voor de toekomst te garanderen.

De komende tijd werken we aan veranderingen in het kader van veiligheids- en kwaliteitsdenken.

Die verandering houdt in dat we niet zozeer kijken naar wat er fout gaat, maar juist hoe we de zorg nog beter kunnen maken, door juist wat er goed gaat verder in de organisatie te brengen. In 2022 is ook ons intranet vernieuwd, met als doel de sociale cohesie onder de medewerkers te versterken.

Het komende jaar zullen we doorgaan met het communiceren van wat er binnen het ziekenhuis gebeurt. Daarom zullen we vaker goede voorbeelden breed delen op manieren die aansluiten bij onze patiënten en bezoekers, zoals via sociale media. Want er is veel reden om trots te zijn op dit ziekenhuis en daar mag meer over worden gepraat. /

Zorgverlening in 2022

Unieke patiënten in jaar

125.879

Consulten

307.348

Kinderen geboren in Adrz

1.596

Unieke patiënten buiten
ons verzorgingsgebied

8.187

Telefonische consulten

28%

Meest gegeven kindernaam
man/vrouw

Sem / Julia

Bezoeken Spoedeisende Hulp

27.107

Verpleegdagen (klinisch)

73.968

Operaties

11.371

COVID-19

Unieke COVID-19-patiënten

588

IC-dagen COVID-19

327

Verpleegdagen COVID-19

3.226

Uitgevoerde testen COVID-19

394.000

Human Relations

Aantal fte (loondienst Adrz per 31 december)

1.666

Verdeling

Totaal
vrouw

84%

man

16%

RvB
vrouw

50%

man

50%

RvC
vrouw

40%

man

60%

Leidinggevend
vrouw

60%

man

40%

Aantal medisch specialisten
niet in loondienst

134

Aantal medisch specialisten
in loondienst

40

Aantal medewerkers die een
zorg-leertraject hebben doorlopen

114

Vrijwilligers

96

Ziekteverzuim
(exclusief zwangerschap)

6,8%

Financieel

Netto resultaat

€ 9,4 miljoen

EBITDA

€ 25,9 miljoen

Solvabiliteit

37,8%

Eigen vermogen

€ 54,3 miljoen

Opbrengsten

€ 273,9 miljoen

Totale kosten

€ 264,5 miljoen

Kosten dure geneesmiddelen

€ 25 miljoen

Investeringsvolume

€ 13,1 miljoen

3 grootste verzekeraars
(Medisch Specialistische Zorg)

CZ: **63%**

VGZ: **14%**

Zilveren
Kruis: **14%**

Solvabiliteit = (eigen vermogen + achtergestelde lening) / balanstotaal
EBITDA = netto resultaat + financiële baten/lasten + afschrijvingen

Afvalstromen (in kilo's)

Bedrijfsafval

383.714

Specifiek ziekenhuisafval (SZA)

91.480

Papier/karton

85.290

Vertrouwelijk papier

12.525

Glas

3.435

(Milieu)gevaarlijk afval

4.944

Hout

8.480

TOTAAL

589.868

Energieverbruik (Goes)

Elektriciteit: kWh

10.190.038

Gas: m³

1.151.728

Water: m³

59.386

Opgewekte energie zonnepanelen (in kWh)

400.980

Acute Zorg in Zeeland

De afdeling SEH van Adrz ontvangt per jaar gemiddeld zo'n 28.000 patiënten. Daarmee heeft de afdeling een omvang ruim boven het landelijke gemiddelde. Om deze hoog complexe zorg voor Zeeland te behouden, hebben SEH-arts Menno Gaakeer en bedrijfskundig manager Wim Goudswaard afgelopen jaar een notitie geschreven. "De ambitie van Adrz is om een volwaardige afdeling SEH voor hoogcomplexen of levensbedreigende acute zorg in Zeeland overeind te houden."

De afgelopen jaren zijn regelmatig rapporten verschenen die pleiten voor het verminderen van het aantal volwaardige SEH's. Centraal thema in de publicaties van de NZA, Zorgverzekeraars Nederland en recent het 'Integraal Zorg Akkoord') is concentratie van de acute zorg in minder afdelingen spoedeisende hulp (SEH) en intensivering van samenwerking tussen SEH's en huisartsenposten (HAP). De norm om binnen 45 minuten op een afdeling Spoedeisende Hulp te komen, zou daarmee ter discussie kunnen komen.

De ambitie van Adrz is om een volwaardige afdeling SEH voor hoogcomplexen of levensbedreigende acute zorg in Zeeland overeind te houden. En daar zijn genoeg goede redenen voor, zeggen Menno Gaakeer en Wim Goudswaard. "Minister Kuipers wil keuzes maken in SEH's. Sommige kunnen verdwijnen, andere kunnen 's nachts dicht, in sommige gevallen kan de SEH worden gecombineerd met de huisartsenpost en weer andere moeten een volwaardige SEH blijven voor complexe acute zorg. Adrz ligt in een dermate unieke regio met grotere

wateren, kwetsbare landverbindingen, lange afstanden, zware industrie, toerisme en een vergrijzende bevolking, dat de SEH in Goes volwaardig moet blijven bestaan. Wij zien een zo'n grote hoeveelheid patiënten en zijn zo goed ingericht, dat wij zeggen: verandering prima, maar niet zonder ons."

Menno Gaakeer noemt nog een belangrijke reden om de SEH van Adrz overeind te houden in de vorm zoals die nu bestaat. "Adrz is landelijk gezien een klein ziekenhuis, maar wij leveren hoogcomplex acute zorg. De SEH, met daarachter de acute as van Adrz, voldoet ruimschoots aan de minimale vereisten voor de organisatie van spoedzorg en kan zich op basis van landelijke benchmarkcriteria goed meten met SEH's in Samenwerkende Topklinische Ziekenhuizen (STZ) of academische ziekenhuizen. Afgelopen jaar is de vakgroep SEH-artsen bovendien uitgebreid, met het oog op blijvend inzetten op professionalisering en 24/7 SEH."

"Het Integraal Zorgakkoord heeft het ook over volumenormen", vult Wim aan. "Hoeveel handelingen moet je doen om je specialisme te behouden. Dat kan indirect gevolgen hebben voor de acute zorg. Want als je een bepaald specialisme in de planbare zorg niet meer mag doen, omdat je er te weinig van doet per jaar, kun je dat ook niet meer voor de acute zorg doen."

Om dit geluid landelijk over het voetlicht te brengen, hebben Wim en Menno een notitie geschreven die duidelijk maakt waarom dat de SEH-zorg in Zeeland gewaarborgd moet worden. "Wij moeten nog duidelijker communiceren wat voor parel wij hier huisvesten. Bovendien is de zorg die wij hier bieden niet zomaar verplaatsbaar naar Rotterdam of Bergen op Zoom. 98 procent van de spoedzorg die wij binnenkrijgen, blijft bij Adrz. Als je die gaat verplaatsen, valt het hele acute systeem in elkaar. Het is belangrijk voor ogen te houden dat een volwaardige SEH voor hoog complexe of levensbedreigende acute zorg in Zeeland niet op zichzelf staat. Zo'n SEH vraagt inbedding in een evenzo volwaardige en hoog complexe acute as, in een ziekenhuis dat in zijn geheel 24/7 operationeel naar deze acute as toe is georganiseerd. Zo'n SEH betreft daarbij een regionale voorziening en dient een regionaal belang."

De boodschap is volgens Wim: "Wij kunnen die complexe acute zorg voor Zeeland bemannen en wij kunnen in Zeeland niet zonder die belangrijke functie. Als je die weghaalt, kun je de zorg juist niet in standhouden. Onze medewerkers gaan dan niet naar Rotterdam om daar te gaan werken. Ambulancedienst Witte Kruis, onze ketenpartner, is dan per patiënt drie uur weg. Dan hebben we ook geen ambulancedienst meer. Wat schiet je daarmee op?" /

Behouden level 2

Het Traumazorgcentrum van Adrz is in 2022 beoordeeld door de Nederlandse Vereniging voor Traumatologie en opnieuw gecertificeerd met Level 2 voor de komende vijf jaar.

Traumazorg is een onderdeel van hoog complexe zorg, waar bijvoorbeeld ook CVA-zorg, vaatchirurgie en sepsiszorg onder vallen. In totaal gaat het om 28.000 patiënten: een serieus volume met een hoge mate van complexe zorg. Een traumazorgcentrum op Level 2-niveau kan onder meer de slachtoffers van grote, ernstige ongevallen behandelen, legt SEH-arts Menno Gaakeer uit. "Er is ons veel aan gelegen om dit op de

gevel te voeren. Hier zit namelijk een heel systeem van traumazorg achter: van IC, OK, radiologie et cetera, waar ook andere vormen van complexe zorg gebruik van maken."

De Level 2-erkenning, afgegeven vanuit Traumacentrum Rotterdam, betekent niet alleen dat Adrz de faciliteiten en professionals heeft om zwaargewonde patiënten te ontvangen. Adrz krijgt ook regelmatig patiënten binnen die voor een tertiair centrum zijn bedoeld. Adrz kan dan als tussenstation functioneren en die mensen stabiliseren voor ze verder gaan naar bijvoorbeeld Rotterdam. /

SEH NEED

De SEH-kwaliteitsregistratie NEED is in 2022 gegroeid tot 17 deelnemende ziekenhuizen. De vergelijking tussen SEH's is in 2016 in het leven geroepen door Adrz en vijf andere ziekenhuizen.

NEED staat voor Netherlands Emergency department Evaluation Database en is een landelijke discipline-overstijgende kwaliteitsregistratie voor SEH-zorg. De afdeling SEH van Adrz is nog steeds een drijvende kracht achter deze kwaliteitsregistratie, vertelt Menno Gaakeer. "NEED heeft als doel om, door het verzamelen van betrouwbare getallen van deelnemende afdelingen, de kwaliteit van SEH-zorg in Nederland inzichtelijk te maken en te verbeteren. De verzamelde gegevens in NEED worden gebruikt voor 'benchmarking' en wetenschappelijk onderzoek." Het streven is om binnen vijf jaar alle afdelingen SEH in Nederland te laten deelnemen aan deze kwaliteitsregistratie.

De afdeling SEH van Adrz kan zich op deze manier transparant meten met andere afdelingen SEH in heel Nederland en daarmee de kwaliteit van SEH-zorg in Zeeland blijven verbeteren. "Het is een manier om buiten

je lokale bubbel te komen. We meten ons met elkaar en kunnen aan de hand daarvan verbeterlagen maken. Het is mede de verdienste van Adrz dat deze kwaliteitsregistratie er is en zich ontwikkelt."

Elk jaar worden de gegevens van de deelnemende SEH's verzameld. "In een daaropvolgende rapportage zie je hoe je scoort ten opzichte van andere SEH's op het gebied van complicaties, overlijdens et cetera. Dit gaat overigens anoniem, je ziet alleen op welke plek van de ranglijst je staat. En je krijgt feedback over mogelijke verbeteringen. Daarnaast organiseert NEED discussiedagen, waar we met elkaar in gesprek gaan over de uitkomsten en van elkaar kunnen leren." /

Menno Gaakeer

SEH-artsKNMG

SGO Run

De SGO run is een landelijke sponsorloop ten behoeve van het Spoedeisende Geneeskunde Onderzoeksfonds, dat wetenschappelijk onderzoek binnen de spoedeisende geneeskunde stimuleert. Uit verschillende ziekenhuizen doen teams mee. Afgelopen jaar heeft het team van

Adrz de een na hoogste opbrengst behaald. Het team bestond uit medewerkers van de SEH, IC, Acute Opname, Radiologie en de ambulancedienst. De SGO-Run een mooie gezamenlijke activiteit, die bijdraagt aan de onderlinge saamhorigheid. /

ZZC-werkgroep spoedplein Goes

Minister Kuipers (Volksgezondheid) heeft ziekenhuizen de opdracht gegeven na te denken over een andere invulling van de acute zorg. Adrz is daar binnen de Zeeuwse Zorg Coalitie al mee begonnen en denkt na over een Spoedplein Goes.

In overleg met de ambulancedienst Witte Kruis, verpleeg- en verzorgingshuizen, Emergis, andere ziekenhuizen en huisartsen zijn de eerste bouwstenen gemaakt. Samen denken we na over wat een spoedplein inhoudt. Welke dingen kunnen we samendoen of anders doen, eventueel virtueel of digitaal, waardoor de juiste zorg wordt verleend op de juiste plaats. Hoe maken we de acute zorg efficiënter en wordt het zorgsysteem minder belast.

De eerste pilots zijn beschreven in 2022. Zo is er bijvoorbeeld de pilot diagnostiek buiten kantoortijden aan huisartsen. Als een huisarts iets niet weet of zelf geen nader onderzoek kan doen, stuurt hij de patiënt normaal gesproken door naar de SEH. Wanneer de huisarts alvast onder de vlag van het ziekenhuis eerstelijns diagnostiek

kan doen, kan dat schelen in het aantal patiënten dat naar de SEH komt. Adrz moet wel goed onderzoeken of de inspanning die vervolgens ontstaat aan de diagnostische kant, door het lab en de röntgenafdeling, niet dermate groot wordt dat het per saldo niets oplevert. Dat zal de pilot moeten gaan uitwijzen. /

Roosters

Het kost in de zorg steeds meer moeite om de roosters rond te krijgen. Zeker in combinatie met Omikron en griep, die afgelopen najaar de kop opstaken. Waar mensen zich vroeger niet voor ziek meldden, moeten ze dat nu wel doen. Want besmet mag je niet werken, ook al heb je weinig last van symptomen.

Op de afdeling SEH is dat nog lastiger dan elders in het ziekenhuis. Het regelmechanisme op de SEH is minder, want die moet altijd openblijven en de patiënten blijven komen. Op een IC of verpleegafdeling kun je over het

algemeen een paar bedden dicht doen, als het niet anders kan. Op de SEH kan dat niet. Daarnaast is er altijd wel wat verloop op de afdeling, bijvoorbeeld omdat mensen bij de ambulancedienst gaan werken.

Dat betekent wel dat we weer nieuwe mensen moeten opleiden. Dus het aantal leerlingen op SEH is hoog, tussen 12 en 15. We zijn continu bezig met het opleiden van voldoende mensen voor de toekomst, op een afdeling die niet kan sluiten. Zeker tijdens een pandemie is dat een hele klus. /

Afscheid Sjors van Lieshout 'SEH-arts blijf je met hart en ziel én verstand'

Sjors van Lieshout werkte op 20 juli 2022 zijn laatste dag als SEH-artsKNMG op de SEH van Adrz. En dat moment is niet ongemerkt voorbijgegaan. Zijn afscheid werd omlijst met een symposium en een ridderorde.

Als een van de eerste spoedeisende hulpartsen in Nederland heeft Sjors van Lieshout de spoedeisende hulp (SEH) van Adrz mede op de kaart gezet. Voor een relatief klein ziekenhuis heeft Adrz een goed uitgeruste spoedafdeling, waar bovendien 24 uur per dag een SEH-artsKNMG aanwezig is. Daarnaast heeft Sjors aan de basis gestaan van de afdeling Acute Opname (AOA), waarmee Adrz als een van de eerste ziekenhuizen in Nederland een afdeling kreeg waar patiënten vanuit de spoedeisende hulp kunnen worden opgenomen.

Tot zijn verrassing werd Sjors de dag voor zijn laatste werkdag opgehaald door de politie, brandweer en ambulancedienst en naar de Ontmoetingskerk in Goes gebracht, waar een symposium was georganiseerd met ongeveer 300 mensen. "Dat raakte me wel. Ik zag familie, vrienden en zo'n 175 mensen die ik heb opgeleid in hun eerste schreden als dokter."

Sjors nam afscheid als zorgverlenende arts, zegt hij met nadruk. "Ik ga nu verder als medisch manager Kwaliteit en Veiligheid, je bent en blijft immers dokter." Bij zijn afscheid van de SEH werd hij benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau, vanwege zijn maatschappelijke

betrokkenheid, zijn rol in het onderwijs aan collegae in het land en de belangrijke rol die hij heeft gespeeld als voorvechter van een sterke acute zorg in Zeeland. "Ik ben trots op de ridderorde die voor mij de waardering, voor alles wat ik heb kunnen doen voor de jonge collegae in Adrz en alles er omheen, tastbaar heeft gemaakt. Anderen hebben geoordeeld dat mijn werk een ridderorde verdient. De maatschappij vindt dat dit waard. Dat is heel plezierig."

Sjors laat de Spoedeisende Geneeskunde achter in een roerige tijd. "Adrz bestaat bij de gratie van een uitstekende acute zorg. Patiënten in Zeeland worden snel en dichtbij geholpen en dat doen we ontzettend goed, dat blijkt uit de landelijke cijfers. Daar moeten we in blijven investeren. Gelukkig heb ik in Menno Gaakeer een fantastische kompaan en opvolger."

Weggaan was desondanks een moeilijke keus. "Dit werk was mijn lust en mijn leven, maar als medisch manager K&V heb ik afstand moeten nemen om onafhankelijk te zijn. Ik laat de SEH achter in het volste vertrouwen in de mensen die er nu zijn. En de wereld draait gewoon door, ik ben niet onmisbaar. Ik ben er trots op en voel rust dat mijn opvolgers de belangen van de acute zorg zullen vertegenwoordigen." En een echt afscheid is het natuurlijk niet. "Normaal ga je met pensioen en ben je weg. Maar ik blijf in de buurt als medisch manager K&V, dat is wel bijzonder." /

Juiste zorg op de juiste plaats

Monica Smulders

Bedrijfskundig manager

Pilot meedenkconsult geslaagd

Adrz heeft vorig jaar via een pilot het digitale meedenkconsult voor huisartsen getest. De resultaten waren zo goed, dat er komend jaar meer specialismen mee gaan proefdraaien.

Een meedenkconsult is een digitaal consult, waarbij de huisarts advies kan vragen aan een medisch specialist over een patiënt. De patiënt blijft onder behandeling van de huisarts. Via het zorgplatform ZorgDomein kan de huisarts een meedenkconsult aanvragen. De Afspraakcentrale zet een afspraak in de agenda van de specialist, zodat die het digitaal consult kan afhandelen. De specialist registreert het advies in het elektronische patiëntendossier (HiX) en stuurt het digitaal naar de huisarts.

Het digitaal meedenkconsult is geschikt voor enkelvoudige, niet acute vragen, legt Monica Smulders uit. "De behandelend huisarts moet nagaan of het digitaal advies genoeg is of dat er meer nodig is. In dat laatste geval kan de patiënt worden verwezen naar het ziekenhuis. Voor spoedvragen kan de huisarts telefonisch contact opnemen met de dienstdoende specialist."

Om het meedenkconsult in te voeren heeft de afdeling ICT van Adrz contact gelegd met collega-ziekenhuizen die hier al mee bezig waren. "We hebben geïnformeerd hoe zij de invoering en de financiering hebben aangepakt. In de tweede helft van 2022 zijn we vervolgens gestart met een pilot voor drie specialismen: cardiologie, interne geneeskunde en orthopedie. Gedurende de pilot hebben we nauw samengewerkt met de huisartsen en de medische specialisten uit de deelnemende vakgroepen."

In een half jaar zijn 340 meedenkconsulten afgehandeld door de drie specialismen: 15% door de cardiologen, 64% door de internisten en 21% door de orthopeden. "In de pilotperiode zien we dat al twee derde van de huisartsenpraktijken gebruikmaakt van het meedenkconsult. De gemiddelde doorlooptijd van het meedenkconsult, van aanvraag tot versturen advies, is twee dagen. In het gemeten half jaar zijn slechts vier patiënten vervolgens doorverwezen naar Adrz. Met het meedenkconsult voorkomen we dus onnodige verwijzingen."

Het meedenkconsult draagt bij aan Juiste zorg op de juiste plek (JZOJP) en levert voordelen op voor patiënten, huisartsen, medisch specialisten en de zorgverzekeraar. Voor de patiënt betekent dit onder meer geen eigen risico, minder reistijd en toegankelijke zorg dichtbij huis. De voordelen voor de huisarts zijn eenvoudig kunnen consulteren van een medisch specialist en kennisdelen, terwijl de patiënt onder behandeling van huisarts blijft. De medisch specialist krijgt minder te maken met 'onnodige' verwijzingen en hoeft minder telefoongesprekken te voeren met huisartsen. De vraag van de huisarts en het advies worden bovendien opgeslagen in het EPD. Voor de zorgverzekeraar levert het meedenkconsult een verlaging op van de kosten en een doelmatige en efficiënte zorg.

Na een evaluatie van de pilot met huisartsen, medische specialisten en zorgverzekeraar is besloten het digitaal meedenkconsult in 2023 in te zetten voor meerdere specialismen, waaronder kindergeneeskunde, gynaecologie, neurologie en dermatologie. /

Valpoli onderzoekt oorzaak vallen

Sinds september vorig jaar beschikt Adrz over een geriatrische valpoli. Op deze afdeling worden patiënten die regelmatig vallen onderzocht door een multidisciplinair team. Zij onderzoeken samen met de patiënt wat de oorzaak is van het vallen.

Vallen is een veel voorkomend probleem bij ouderen en kan ernstige gevolgen hebben. Dat kan lichamelijke schade zijn, zoals botbreuken en kneuzingen, maar vaker nog angst voor vallen, met als gevolg steeds minder lopen, verlies van zelfstandigheid en eenzaamheid. Bij het bepalen van de juiste behandeling en voorlichting speelt de oorzaak van het vallen een grote rol. Vaak is dat een combinatie van dingen, zoals verminderde spierkracht, slechter zien, medicijngebruik en een gevaarlijke thuissituatie.

Patiënten kunnen bij de valpoli worden aangemeld door de huisarts of de medisch specialist. Zij krijgen dan op één dag een gecombineerde afspraak met een geriater, een verpleegkundige geriatrie en een fysiotherapeut. Elke dinsdag zijn er drie plaatsen beschikbaar. De geriatrische

valpoli is bedoeld voor mensen van 65 jaar en ouder die in het afgelopen jaar zijn gevallen en het risico lopen opnieuw te vallen. Deze risicofactoren zijn een onbegrepen oorzaak van de val of verhoogde valneiging, herhaaldelijk vallen, val met bewustzijnsverlies en polyfarmacie (het gebruik van vijf of meer medicijnen).

De uitkomsten van de onderzoeken op de valpoli worden besproken in een multidisciplinair overleg (MDO) met de geriater, de verpleegkundige geriatrie en de fysiotherapeut. In een vervolgspraak bespreekt de geriater met de patiënt de uitslagen en de uitkomst van het MDO. De patiënt krijgt adviezen die de kwaliteit van leven kunnen behouden of verbeteren.

Omdat het lastig was een ruimte te regelen waarbij drie spreekkamers bij elkaar beschikbaar zijn, heeft project heeft wat vertraging opgelopen. Met hulp van de afdeling Capaciteitsmanagent is het gelukt een plek te vinden in de locatie Goes en kon de valpoli in september 2022 van start. Tijdens een evaluatie in januari 2023 bleek de samenwerking tussen de geriater en de fysiotherapeuten goed te bevallen. Komend jaar zullen zij de ervaringen en de resultaten bij patiënten navragen. /

Meer samenwerking tussen huisartsen en specialisten

De samenwerking tussen specialisten van Adrz en de Zeeuwse huisartsen krijgt steeds meer vorm. In 2022 hebben verschillende werkgroepen gewerkt aan initiatieven waarmee eerste- en tweedelijns zorgverleners elkaar versterken.

Forine Polfliet is in september 2020 begonnen als coördinator voor de eerste lijn: het aanspreekpunt voor de eerstelijns zorgverleners. "Huisartsen en andere eerstelijns zorgverleners kunnen bij mij terecht

als zij toegang nodig hebben tot het zorgverlenersportaal. De afdeling ICT zorgt dat zij een account krijgen. Daarnaast verzorg ik samen met een adviseur van Communicatie & Marketing maandelijks een nieuwsbrief voor de eerstelijns zorgverleners, met informatie vanuit Adrz waarvan we de eerstelijns zorgverleners op de hoogte willen brengen."

Ook medisch specialisten en medewerkers van Adrz kunnen bij Forine terecht met initiatieven die de samenwerking tussen het ziekenhuis

Forine Polfliet

Meewerkend teamleider

en de huisartsen verbeteren. "Regelmatig heb ik overleg met een kwaliteitscoördinator van de huisartsenzorggroep. We bespreken de initiatieven en de kwaliteitscoördinator peilt bij de huisartsen of er behoefte is om hiermee aan de slag te gaan."

Meedenkconsult voorkomt onnodige doorverwijzingen

Pieter Jobse is als medisch specialist betrokken bij de pilot 'digitaal medenkconsult' en krijgt daarom sinds juli 2022 digitaal vragen van huisartsen.

De pilot in Adrz werd uitgevoerd op de afdelingen interne geneeskunde, cardiologie en orthopedie, vertelt internist Pieter Jobse. "Soms wil een huisarts advies over een patiënt: is er meer onderzoek nodig of een behandeling? Moet de patiënt door naar het ziekenhuis? In zo'n geval kan de huisarts een specialist in het ziekenhuis bellen of de patiënt meteen doorverwijzen naar de poli. Met het meedenkconsult kan de huisarts via de digitale weg advies vragen. Dat voorkomt een hoop telefoontjes, de patiënt wordt niet onnodig naar het ziekenhuis gestuurd en het advies wordt direct vastgelegd in het dossier."

De ervaringen tot nu toe zijn erg goed, zegt Pieter. "We hebben afgelopen jaar meer dan 200 meedenkconsulten behandeld. Iedere arts die spreekuur heeft, bouwt daar een paar momenten voor in. In de praktijk worden de meeste vragen hooguit een dag later beantwoord. Ook voor de huisartsen werkt dit goed. Ze kunnen een adviesvraag stellen op een moment dat

het hun uitkomt." De pilot zal de komende tijd worden uitgebreid, totdat alle specialismen het hebben ingevoerd.

Net als Monica Smulders, stipt Pieter Jobse de voordelen van een digitaal meedenkconsult aan. "Zo kunnen huisartsen advies vragen bij specialisten die ze kennen. Voor de patiënt is het voordeliger: die hoeft niet onnodig naar het ziekenhuis en krijgt een specialistisch antwoord via de huisarts, dus zonder extra kosten. En als de patiënt toch wordt opgenomen, komt die ook bij diezelfde specialist onder behandeling." Voor het ziekenhuis betekent het minder verwijzingen. "Elke huisarts kreeg afgelopen jaar bij het aanvragen van een meedenkconsult de vraag: wat zou u doen als u deze optie niet had? Uit de antwoorden blijkt dat dan zestig mensen zouden zijn doorverwezen. Dus het meedenkconsult levert een bijdrage aan het verlagen van de werkdruk en de zorgkosten." /

Pieter Jobse

Internist

ZE&GG-initiatieven grotendeels behaald

Adrz heeft vorig jaar hard gewerkt om de verplichte 80 procent 'best practices' in de zorg door te voeren. Van de 160 geselecteerde ZE&GG-initiatieven is zelfs 90 procent behaald.

ZE&GG staat voor Zorg Evaluatie en Gepast Gebruik en gaat om het invoeren van 'best practices' in de zorg, legt Alexander Ruben, voorzitter van de ZE&GG-werkgroep,

uit. "Het programma ZE&GG is een gezamenlijk initiatief van verschillende betrokken partijen in de medisch specialistische zorg om te komen tot een overall beter functionerende zorg. Er zijn in 2022 160 initiatieven geselecteerd, waarvan de deelnemende ziekenhuizen gezamenlijk 80 procent moesten realiseren. In 2022 heeft Adrz al 90 procent geïmplementeerd, dus dat is wel een succes te noemen, maar het is een doorgaand proces, dus we zijn nog niet klaar."

ZE&GG-initiatieven gaan van heel klein tot heel groot. "Denk bijvoorbeeld aan het niet vaker dan twee keer per week zonder indicatie bloedprikken op de klinische

Gert-Jan Milhous

Cardioloog

Proef moet opnames hartritmestoornissen verminderen

Cardiologen van Adrz hebben vorig jaar meegedacht over manieren om het aantal opnames van patiënten met atriumfibrilleren te verminderen. De pilot was onderdeel van het programma Kernegezond Vlissingen.

Kernegezond Vlissingen is een wijkgerichte manier om gezondheid te bevorderen, vertelt Alexander Ruben. "Er werken ongeveer 60 organisaties uit de zorgketen en daarbuiten aan mee. De afdeling Cardiologie van Adrz is betrokken bij het zorgpad atriumfibrilleren, dat als pilotproject is ontwikkeld in het kader van Kernegezond Vlissingen."

afdeling, niet standaard een röntgenfoto maken van de borst en buik van patiënten die binnenkomen met buikpijn of het voorkomen van het plaatsen van een katheter, als mensen nog zelf kunnen plassen. Per vakgroep, of afdeling wordt er gekeken waar het efficiënter en/of beter kan. "

Afdelingen binnen Adrz zijn er enthousiast mee bezig, vertelt Gert-Jan Milhous. "Al is het in de praktijk soms een uitdaging, omdat je allerlei onderliggende processen soms ook moet aanpassen." Het gaat erom dat we bij onze handelingen nadenken of ze effectief en echt nodig zijn en of de geleverde zorg echt beter is voor de patiënt, vertelt Alexander. "Zo zorgen we uiteindelijk voor kwalitatief

Atriumfibrilleren is een veel voorkomende hartritmestoornis, legt cardioloog Gert-Jan Milhous uit. "Patiënten die daar last van hebben, moeten goed worden nagekeken. Voorheen werden die patiënten doorverwezen naar de specialist en ze lagen vaak lang in het ziekenhuis. Dat traject willen we inkorten, door de patiënt minder door te verwijzen of sneller naar de huisarts terug te sturen."

Daarvoor hebben de cardiologen onder meer de laatste richtlijnen op dit gebied afgestemd met de huisartsen. "Er bleek veel overlap te zitten in de onderzoeken die de specialisten en de huisartsen doen." Het is bovendien niet altijd nodig dat de patiënt naar het ziekenhuis komt. "Proberen dat te verminderen past bij de visie om zorg dicht bij de patiënt te organiseren."

De pilot is goed bevallen, zegt Alexander. "We willen als onderdeel van de Zeeuwse Zorg Coalitie in de toekomst steeds meer transmurale zorgpaden en samenwerkingen ontwikkelen. Er is zeker op meer vlakken ketenoptimalisatie mogelijk, wat ten goede komt van de Zeeuwse zorg en uiteindelijk dus ook aan de patiënten in Zeeland." /

betere zorg, met minder risico, minder belasting van de patiënt en uiteindelijk ook nog vaak tegen minder kosten."

Als het aan Gert-Jan ligt, zouden vakgroepen ook zelf meer initiatieven moeten aandragen. "Het is een prachtig concept waarmee je het zorgvolume omlaag kunt brengen. Ik zou graag nog meer ruimte krijgen om zelf initiatieven te starten waarvan we weten dat die hieraan bijdragen." /

COVID-19 zorgt nog steeds voor achterstand

De COVID-19-pandemie kwam sinds begin 2020 in verschillende golven over ons heen. Ook in 2022 had die nog zijn weerslag op Adrz. Met enorme inzet van al onze medewerkers hebben we in 2022 ook de reguliere zorg geleverd. Daardoor heeft Adrz ook in 2022 geen aanspraak gemaakt op de COVID-steun. "We merken nu nog een post-COVID-effect", zegt bedrijfskundig manager Wim Goudswaard.

Eind 2021 kwamen de eerste verhalen over de Omikron-variant, die was gesignaleerd. "Die zou mogelijk veel besmettelijker zijn dan de Delta-variant", vertelt Wim. "Het was nog niet meteen duidelijk hoe ziek je ervan

zou worden. Mogelijk zouden ook kinderen hierdoor ziek kunnen worden. We vreesden een echte code zwart en besloten ons daarop voor te bereiden door alle procedures nogmaals te controleren en de gehele organisatie via een webinar te informeren."

Achteraf viel de ernst van de nieuwe variant mee. "In die zin dat begin 2022 bleek dat patiënten minder ziek werden van de Omikron-variant en niet meer in groten getale op de IC terechtkwamen. Aan de andere kant werden toen juist heel veel medewerkers ziek. Eerder in de pandemie zaten we met de hoge belasting door veel ernstig zieke patiënten, maar nu werd het zwaar doordat de medewerkers ziek werden. Er zijn afdelingen geweest

Wim Goudswaard

met een ziekteverzuim van meer dan 25 procent. Dan krijg je de roosters niet meer rond. Ook geplande behandelingen konden daardoor niet meer volgens afspraak doorgaan, omdat we de mensen er niet voor hadden."

Na de golf aan het begin van het jaar volgden in de zomer en later in het najaar nog twee korte pieken. "In het najaar was dat in combinatie met influenza. Vooral in november en december hadden we daar veel last van. Verder zien we dat COVID-19 nog steeds zorgt voor een achterstand in uitgestelde zorg. In vergelijking met 2020 en 2021 was de IC weinig getroffen door COVID-19. Dan hoop je dat je snel terug kan naar het oude niveau, maar dat is niet zo. We zien nog steeds een drukke IC, met veel ernstig zieke patiënten. Waarschijnlijk is dat toch een post-Covid effect: mogelijk hebben mensen toch langer dan gewenst gewacht of moeten

wachten op zorg. Landelijk onderzoek zal dat nog moeten uitwijzen"

Zo heeft elke COVID-19-golf zijn eigen kenmerken gehad en heeft Adrz daar telkens op moeten reageren. "Een overvolle IC of juist veel ziekteverzuim. We hebben allerlei scenario's bedacht en daar telkens stukjes van gebruikt om de organisatie op de nieuwste golf aan te passen." /

Bas Wintermans

Microbioloog

Adrz scoort goed met COVID-19 testen

Het laboratorium van Adrz heeft in 2022 goede zaken gedaan op het gebied van COVID-19-testen. Samen met vier andere laboratoria won Adrz een grote aanbesteding van de Rijksoverheid.

Tijdens het begin van de COVID-19-pandemie was Adrz al vroeg begonnen met op grote schaal testen, vertelt microbioloog Bas Wintermans, hoofd van het laboratorium van Adrz. "Samen met de GGD hadden we al snel goede protocollen voor de afname ontwikkeld. Mede daardoor hebben we in 2021 de landelijke aanbesteding gewonnen voor COVID-19-diagnostiek van de Nederlandse GGD'en."

Dat gebeurde in samenwerking met vier andere gerenommeerde Nederlandse medische microbiologische laboratoria: Labmicta (Hengelo), Streeklab Haarlem, Diagnostiek Voor U (Eindhoven) en Microbe&Lab (Amsterdam). "We wonnen die aanbesteding zowel op prijs als op kwaliteit. Concurrerende laboratoria hebben nog tegen die beslissing geprocedeerd, waardoor we maanden vertraging opliepen, maar uiteindelijk konden

we in januari 2022 toch beginnen. Vanaf dat moment mochten we bij Adrz alle testen verwerken in de regio Zeeland, een deel van Noord-Brabant, Utrecht en Rotterdam Rijnmond."

Het werd een ontzettend druk jaar, vertelt Bas, met een record van 13.000 tests op een dag. "We hebben toen heel veel mensen op tijdelijke basis aangenomen. We hebben samen opgetrokken met vier GGD'en in het land om de afnameprocedure af te stemmen en de logistiek te regelen. Iemand was fulltime bezig om de toevoer van materialen te regelen en onze analisten waren 24/7 aan het werk, want we hebben fors geïnvesteerd in dure machines en die mochten niet stil staan. Verder is het hele gebouw erop ingericht, met extra elektriciteitstoevoer, internet en ruimte voor de voorraad testkits."

Het hele project is erg succesvol geweest, zegt Bas. "We hebben strak gestuurd op elk detail om de kosten en de risico's zo laag mogelijk te houden. Dat is wel een momentje van trots voor ons." /

Sylvia Maas

Meewerkend teamleider AOA

Naweeën pandemie

Hoewel het zwaartepunt van COVID-19 in 2020 en 2021 lag, had de pandemie ook in 2022 nog behoorlijke impact op Adrz. Maar de organisatie was er wel beter op ingericht, vertelt Sylvia Maas.

De eerste maanden van 2022 waren er nog redelijk veel besmette patiënten en medewerkers, vertelt Sylvia Maas, meewerkend teamleider AOA. "Maar de organisatie was er wel beter op ingericht, doordat we complete afdelingen met al hun personeel lieten meedraaien in de COVID-19-zorg. Dat waren de afdelingen interne geneeskunde en later longgeneeskunde/geriatrie. Dat hielp enorm, want daardoor stonden we er op de AOA niet alleen voor."

De samenwerking verliep in de praktijk erg goed. "We hielden twee kamers over waar de meewerkende afdelingen hun eigen patiënten konden leggen. En zo konden wij soms ook de zorg voor die patiënten overnemen." In de eerste COVID-19-jaren werd de extra zorg voor een groot deel overgenomen door externe medewerkers en OK-personeel. "Dat was lastiger, omdat die meer ondersteuning nodig hadden. Deze oplossing werkte veel beter." Het aantal besmette patiënten nam af in mei vorig jaar, waarna in de zomer weer wat pieken ontstonden. "Maar dat waren voor een deel ook influenza-besmettingen."

De afdeling heeft vorig jaar relatief weinig last gehad van verzuim, vertelt Sylvia. "Mede omdat we in de eerste maanden de hulp van een

hele afdeling hadden, konden we het verzuim goed opvangen. Daarnaast stonden we soms wat ruimer, omdat er in de eerste maanden van weinig mensen vakantie opnamen. Aan de andere kant is COVID-19 nog steeds wel lastig, in die zin dat medewerkers zich na een positieve test meteen vijf dagen moeten ziekmelden, ook al hebben ze soms weinig klachten."

Hoewel de pandemie niet meer zo heftig raasde als voorheen, werkte de impact ervan nog wel lang door. "De afdelingen die ons kwamen helpen, konden maximaal tien van onze bedden inzetten. In 2021 was de instroom van patiënten beduidend lager, echter vorig jaar was deze weer genormaliseerd. Dat betekende een hoge beddendruk en hoge werkdruk. In het voorjaar en de zomer ging ons dat wel parten spelen. Er is besloten tijdelijk minder operaties uit te voeren, waardoor er ruimte ontstond op heelkunde en de personele tekorten konden worden ingevuld. Bovendien werden patiënten vaak niet meer opgenomen dóór COVID-19, maar mét COVID-19. Toen konden patiënten terecht in een geïsoleerde kamer op de afdeling waar ze vanwege hun klacht ook thuishoorden en kwam de zorg niet meer alleen aan op de AOA."

Toch werkt COVID-19 nog steeds door op het personeelsbestand. "Het is vooral de lengte van de pandemie die het personeel nekt. De medewerkers raken op en moe en er zijn er al heel veel ziek geweest. In het begin voelde iedereen een enorme betrokkenheid maar het is moeilijk je steeds weer opnieuw op te laden. Bovendien zijn er gedurende de tijd veel veranderingen en aanpassingen gedaan in de organisatie en het beleid rondom COVID-19. Dat was wel eens verwarrend. En nu komen patiënten soms zieker binnen, omdat ze door de pandemie langer hebben moeten wachten. Dat zijn de naweeën van de pandemie." /

Remco Brandsma, Coördinator Milieu en Duurzaamheid

Met kleine stapjes steeds duurzamer

Adrz besteedt steeds meer aandacht aan duurzaamheid binnen de organisatie. Zo is er de afgelopen tijd een beleidsplan duurzaamheid geschreven, een vervoersplan ontwikkeld en zijn zonnepanelen aangebracht. Ook binnen de afdelingen krijgt duurzaamheid steeds meer aandacht, vertelt Remco Brandsma, Coördinator Milieu en Duurzaamheid.

Het zijn nog maar kleine stapjes, maar we gaan de goede kant op, zegt Remco. "Het is op dit moment vooral uitzoeken wat werkt op de afdelingen. We proberen een beweging te starten en mensen mee te krijgen." Een van de manieren waarop dat gebeurt, is met behulp van de Green Teams. "Daar zijn er nu negen van en dat mogen er nog meer worden. De Green Teams zijn de oren en ogen op de werkvloer. De teams vertellen mij waar op de afdeling behoefte aan is en ik probeer dat te faciliteren." De Green Teams bestaan uit één of meer werknemers van de afdeling. Tot nu toe zijn ze te vinden op onder meer de OK, Infectiepreventie en Dialyse. "Zij zien bijvoorbeeld hoe op de afdeling veel ongebruikte voorraden worden weggegooid en bedenken manieren om verspilling te voorkomen. Of ze gaan op zoek naar andere materialen, die beter recyclebaar zijn. De teams zorgen ervoor dat de afdelingen bewust gaan nadenken over milieuvriendelijker werken."

Er zijn ook andere projecten waarmee Adrz milieuvriendelijker wordt. Zo loopt er een onderzoek om de wegwerpkoffiebekers te vervangen door een recyclebare kunststof beker. Op de IC worden medicijnpompen verder gevuld, zodat er minder spuiten per dag nodig zijn en op alle afdelingen worden documenten tegenwoordig dubbelzijdig afgedrukt. Op de OK's worden steekproeven gehouden met het apart verzamelen van schoon plastic, dat niet met de patiënt in aanraking is geweest. "Dat gaat nu nog bij het restafval, maar kan best worden hergebruikt. Afvalverwerkers vinden dat spannend, maar we nu zijn in gesprek over mogelijke opties. Hopelijk kunnen we dit jaar een pilot beginnen." Iets vergelijkbaars speelt met het inzamelen van schoon papier, zoals dat bijvoorbeeld wordt gebruikt op de bedden van de röntgenafdeling. "Voorheen ging dat bij het restafval, maar mag nu apart worden ingezameld. Het zijn kleine stapjes, maar we gebruiken nogal wat, dus alles wat we kunnen verminderen is meegenomen." /

Inhaalslag verduurzaming in huis

Verduurzaming van Adrz kan op veel manieren. Van het vervangen van oude energievretende machines tot bewust het licht uit doen als je een ruimte verlaat.

Op de afdeling Techniek wordt alles langs de duurzaamheidsmeetlat gelegd. Bij elke beslissing denkt Adrz na hoe we iets zo duurzaam mogelijk kunnen doen in verhouding tot de kosten en de eventuele toekomstige nieuwbouw. Adrz heeft onlangs ongeveer de helft van alle luchtbehandelingskasten vernieuwd, door het oude binnenwerk eruit te halen en een nieuw erin. In totaal was dat een investering van 1,2 miljoen, die we in drie jaar terugverdienen. Nu wordt de lucht beter gefilterd, met energiezuinigere motoren, die we bovendien op afstand kunnen monitoren. En het scheelt enorm in elektriciteit- en gasverbruik.

Ook de productie van warm water is een onderwerp waar Adrz over nadenkt. De twee enorme boilers die worden gevoed door stoomketels zijn 35 jaar oud en moeten vervangen worden. Dat doen we op een zo zuinig en duurzaam mogelijke manier.

Een proces dat al in gang was gezet, krijgt in 2023 een flinke duw in de goede richting: het vervangen van tl-lampen door Ledverlichting. Tot nu toe werden gefaseerd afdelingen in het ziekenhuis opgeknapt en werd daarbij ook de verlichting vervangen. Met de beschikbare DUMAVA-subsidie (Duurzaam Maatschappelijk Vastgoed), kan alles in een keer worden vervangen. In 2023 onderzoeken we of dit voor Adrz mogelijk is. /

Green Team OK kijkt kritisch naar eigen gewoontes

Adrz telt op dit moment negen Green Teams, die helpen het ziekenhuis duurzamer en milieubewuster te maken. Een daarvan is het Green Team OK, mede-opgericht door Tamara Filius. "Omdat ik me ontzettend ergerde aan al het afval wat we produceren. Adrz heeft de Green Deal ondertekend en dan moet je bepaalde ambities bereiken."

Het begint met bewustwording, vertelt Tamara. "Wat gooi je op een dag weg en wat kan er anders. Inmiddels hebben we een aantal concrete projecten in gang gezet." Een daarvan is het zuiniger omgaan met noodmedicatie. "Dat is medicatie die elke dag wordt opgetrokken, voor het geval een patiënt op de OK in een noodsituatie komt. Maar die spuiten worden niet altijd gebruikt en worden dan aan het eind van de dag weggegooid. We zoeken nu

Grote en kleine investeringen om CO₂ terug te dringen

De landelijke overheid heeft ziekenhuizen de opdracht gegeven in de toekomst minder CO₂ uit te stoten. Hoe Adrz aan die opdracht wil voldoen, is vastgelegd in de CO₂-routekaart.

De CO₂-routekaart beschrijft de situatie hoe die nu is, welke maatregelen Adrz al genomen heeft en hoe het ziekenhuis verder gaat richting de volgende meetmomenten in 2030 en 2050. Er is nu al een aantal verplichtingen vanuit de overheid waaraan Adrz moet voldoen. De wens om in de toekomst een nieuw pand in Goes te realiseren, zorgt ervoor dat Adrz wel overwogen keuzes op dit gebied maakt. Met name de afweging of een investering op dit moment rendabel is en wat eventueel de consequenties zijn van wel of niet investeren vraagt veel aandacht.

De routekaart gaat vooral over het terugdringen van het elektriciteits- en gasverbruik. Adrz verbruikt veel energie. De meeste energie wordt verbruikt door het verwarmen van ruimtes, het maken van stoom en warm water en door de meetapparatuur waarmee Adrz zijn patiënten monitort. In 2022 werden plannen gemaakt voor bijvoorbeeld de aanschaf van zuiniger apparatuur en installatie. Ook gedragsverandering is een onderdeel waar we in 2022 aandacht aan hebben besteed.

Door medewerkers eraan te laten wennen dat ze het licht, de computer en de verwarming uitzetten op het moment dat ze een ruimte verlaten. Daarvoor heeft Adrz onder meer de Green Teams in het leven geroepen, die op de afdeling helpen het bewustzijn te vergroten. Ook proberen we met campagnes het personeel te stimuleren zelf met ideeën te komen.

Met het oog op de toekomstige nieuwbouw wordt er kritisch gekeken naar investeringen in nieuwe installaties. Beide gebouwen in Goes en Vlissingen zijn oud en veel installaties ook. In verband met de bedrijfszekerheid is het nodig die tijdig te vervangen. Zo zijn onlangs de luchtbehandelingskasten vernieuwd, waardoor die enorm veel zuiniger zijn. In Vlissingen zijn de oude verwarmingsketels vervangen door kleinere en efficiëntere, nu we een kleiner deel van het gebouw gebruiken. Daarnaast zijn vorig jaar op het dak in Goes zonnepanelen aangebracht en is tegelijk het dak extra geïsoleerd. /

uit of we voorgevulde spuitjes kunnen regelen, die we langer kunnen bewaren."

Een ander onderzoek dat in gang is gezet, gaat over een filter dat narcosegassen afvangt. "Narcosegassen zijn sterke broeikasgassen. Dus het zou fijn zijn als we die niet langer uitstoten." Andere ideeën waar het Green Team OK naar kijkt zijn het gebruiken van wasbare steriele operatiejassen, mutsen, warmte dekens en 'stekelvarkens' en het recyclen van plastic. "We hebben veel schoon hoogwaardig plastic, bijvoorbeeld verpakkingen van steriele instrumenten. Die komen niet met de patiënt in aanraking, maar worden toch weggegooid. Dat willen we in overleg met de afvalverwerker laten hergebruiken,

het liefst in producten die we zelf weer kunnen gebruiken. We zijn nu aan het uitzoeken hoeveel plastic we op een dag verzamelen en houden onderling wedstrijdje welk specialisme het meeste verzamelt. Zo leveren knieoperaties op een dag 6,7 kilo plastic op!"

Het Green Team van de OK bestaat uit vier mensen en probeert de collega's op de OK bewust te maken van hun gewoontes. "Moet je bijvoorbeeld altijd een nieuw paar handschoenen aan of kun je ook je handen ontsmetten? Daarnaast stappen we over op afwasbare koffiebekers, met je naam erop, in plaats van wegwerpbekers. Ik hoop dat we daarmee andere afdelingen inspireren om ook een Green Team op te richten." /

Duaal management brengt medische kennis in bij beslissingen

In tijden van krapte op de arbeidsmarkt is het belangrijk om de medewerkers die je hebt te behouden. De afdeling HR heeft daar het afgelopen jaar op ingezet. Een belangrijke organisatieverandering is onder meer de invoering van duaal management, vertelt Paul Houweling.

Met duaal management wordt de zorg in Adrz anders georganiseerd, legt HR-manager Paul Houweling uit. "Naast de bedrijfskundig manager staat nu ook een medisch manager en samen nemen zij beslissingen over hun afdeling. Zo weegt medisch-inhoudelijke kennis mee bij elke beslissing." In 2022 zijn daarvoor de voorbereidingen gedaan en vanaf 1 januari 2023 zal het duaal management worden ingevoerd.

"Een werkgroep met vertegenwoordigers van de raad van bestuur, medische staf, bedrijfsmanagers en Finance en Control heeft onder begeleiding van HR negen zorgeenheden ingedeeld", vertelt Paul. "Per zorgeenheid is bepaald welke specialismen bij elkaar horen, wie de leiding krijgen, hoe de verantwoordelijkheden zijn verdeeld en hoe er moet worden samengewerkt. In het Verbindend Leiderschapsprogramma zijn de nieuwe medisch managers direct vanaf begin 2022 meegenomen om zich voor te bereiden op en mee te praten over deze ontwikkeling."

De bedrijfskundig manager is verantwoordelijk voor de administratieve en bedrijfskundige kant en de medisch manager voor het medisch beleid en de kwaliteit en veiligheid. "Hiermee wil Adrz proactief blijven reageren op veranderingen die steeds sneller gaan, door meer medische kennis toe te voegen bij beslissingen die worden genomen." Bovendien leidt deze manier van werken tot

meer duidelijkheid, transparantie en werkplezier in de dagelijkse praktijk, waar zorgprofessionals en medisch specialisten samen tot een goede uitvoering van de genomen besluiten moeten komen.

Het verdelen van de organisatie in zorgeenheden is een van de manieren om in de toekomst meer zorg te verlenen met minder mensen, zegt Paul. "Het dichten van de zorgkloof, waar veel over wordt gesproken, is niet realistisch. Als je nieuwe medewerkers wil aantrekken, haal je ze waarschijnlijk weg op andere plekken in de zorg. We zullen dus meer moeten zoeken in andere oplossingen, die het zorg verlenen efficiënter en minder arbeidsintensief maken en waarmee de juiste zorg op de juiste plaats wordt verleend."

Een manier om dat te doen is de werkroosters beter laten aansluiten bij de wensen van de medewerkers, zoals in het project Rooster in Balans. "Landelijk gezien lopen veel werknemers weg uit de zorg omdat ze te weinig grip hebben op hun rooster. Daarom is het belangrijk medewerkers te laten mee roosteren, zodat ze een gezond, passend rooster krijgen, met een goede balans tussen werk en privé." Voorwaarde voor een goed roostersysteem is dat er ook een nieuw basissysteem voor HR-processen komt. Adrz is daarom in 2022 een selectietraject begonnen voor een nieuw basissysteem voor HR, Finance, Inkoop en Logistiek. "Daarmee kunnen managers en medewerkers vaker zelf dingen aanvragen of wijzigen, zonder al te veel administratieve handelingen. Zo doe je meer werk met minder mensen en optimaliseer je het werkproces. Met het implementeren van deze systemen zijn we nog wel tot ver in 2024 bezig."

Een kernthema van HR is houden wie je hebt, zegt Paul. "De duurzame inzetbaarheid van medewerkers heeft

mede door COVID-19 een deuk opgelopen en met de inhaalzorg waar we nu mee te maken hebben, is de druk er nog niet af. Daarom zijn we in 2022 overgestapt op een nieuwe arbodienst. De capaciteit van bedrijfsartsen is daarmee verdubbeld en er is een andere toon gezet: de bedrijfsartsen zijn meer benaderbaar voor leidinggevend en medewerkers en de casemanagers richten zich meer op hun coachende en adviserende rol in verzuim. Er is een programma in voorbereiding om leidinggevend te helpen zich verder te bekwamen in het voorkomen van verzuim door op tijd met medewerkers in gesprek te gaan."

Daarnaast is er geïnvesteerd in een nieuwe regeling voor jaargesprekken. "Met het programma Talent Excellence worden gesprekken anders opgezet. Dit gebeurt aan de hand van het Huis van het werkvermogen. Daarmee kijk je niet alleen naar wat er goed of niet goed ging, maar staat de medewerker centraal: wat heeft die nodig om duurzaam plezier in het werk te hebben." Tot slot is vorig jaar het Functiehuis geactualiseerd. "Er zijn ruim 80 functies opnieuw beschreven en ingedeeld. Nu is het zaak dat goed te borgen en de nieuwe functiebeschrijvingen actueel te houden en verder te ontwikkelen." /

Al lerend ontwikkelen met Patiëntgerichtheid en Verbindend Leiderschap

De programma's Patiëntgerichtheid en Verbindend Leiderschap zijn in volle gang. Inmiddels doet heel Adrz hieraan mee. "Het is mooi om te zien hoe iedereen zich openstelt om meer over zichzelf en elkaar te leren."

Ruim 2000 medewerkers doen mee aan het patiëntgerichtheidsprogramma, vertelt programmamanager Kirsten Oerlemans. "Teams van medewerkers en vakgroepen volgen workshops en trainingen gericht op communicatie en samenwerken. Door coronamaatregelen kon er enige tijd veel niet doorgaan. Gelukkig konden we ons in 2022 herpakken en zijn we de opbrengsten gaan zien. Bovendien hebben 120 mensen zich aangemeld als Adrz-ambassadeur Patiëntgerichtheid om binnen hun team een voortrekkersrol te spelen. Zij weten elkaar snel te vinden en pakken ook verbeterinitiatieven op die over de grenzen van de eigen afdeling heengaan."

Het programma heeft tot nu toe al verschillende resultaten opgeleverd. "Ik hoor uit teams dat zij vaker hun successen vieren. Afdelingen hebben een *positiviteitslijn* gemaakt met mooie momenten of delen hun ervaringen in een *lief en leed-pot*. Ook krijg ik van teamleiders terug dat lastige onderwerpen met elkaar bespreken makkelijker is geworden doordat iedereen nu 'de taal van de kleuren' spreekt. Het programma is bedoeld om in medewerkers en teams te investeren, wat uiteindelijk de patiënt ten goede komt. Want als medewerkers met plezier aan het werk zijn, merkt de patiënt dat."

Voor de 100 leidinggevendenden in Adrz zijn het afgelopen jaar verschillende bijeenkomsten en workshops georganiseerd vanuit het programma Verbindend Leiderschap. "In plaats van een vastgesteld programma aan te bieden, hebben we eerst onderzocht waar specifiek behoefte aan is bij onze leidinggevendenden en

de ontwikkelingen die we zien in het zorglandschap", vertelt Kirsten. "Aan de hand daarvan is een programma ontwikkeld met vaardigheidstrainingen op verschillende thema's, zoals financieel management en leidinggeven aan verandering. Voor elk thema trekken we ongeveer een half jaar uit." De thema's beginnen met een algemene scholingsdag. Verv

Rooster in Balans geeft werknemer meer invloed

Rooster in Balans moet het rooster-systeem van Adrz toekomstbestendig maken, medewerkers meer invloed geven op hun werktijden en ze zoveel mogelijk inzetten waar ze het hardst nodig zijn.

Een van de redenen om het roostersysteem onder handen te nemen, is de dreigende kloof tussen zorgvraag en krapte op de arbeidsmarkt. Tijdens de COVID-19-periode kwam die kloof extra naar voren, toen er flink moest worden gepuzzeld om gaten in de roosters op te vullen. Adrz wil een prettige werkgever zijn en daarom is het belangrijk om gezond te roosteren: werk en privé moeten in balans zijn en werknemers moeten invloed hebben op hun werktijden.

Het maken van de werkroosters gebeurt nu nog voornamelijk decentraal. Op elke afdeling heeft een medewerker de roostertaak. Adrz wil dat in de toekomst centraler regelen, met medewerkers die roosters maken vanuit een functie als roosteraar en het niet 'erbij doen', naast hun functie als bijvoorbeeld verpleegkundige. Door centraler te roosteren, ontstaat ook meer zicht op medewerkers die vergelijkbare functies hebben. Dat geeft de roosteraars ruimere roostermogelijkheden, die aansluiten op de zorgvraag en de behoefte van de medewerkers.

Medewerkers krijgen in de toekomst zelf meer invloed op de roosters. Daar zijn verschillende gradaties in. In 2023 gaat Adrz dit verder uitwerken. Er is grote behoefte aan, het was een verzoek van de OR. Andere ziekenhuizen zijn daar al verder mee en sommige afdelingen in Adrz doen het al op eigen initiatief. Vroeger moest je je privéleven

aanpassen aan je werk, maar tegenwoordig wordt er ook flexibiliteit verwacht van de werkgever, bijvoorbeeld om ruimte te geven voor mantelzorg.

Het afgelopen jaar is veel tijd gestoken in het project. Er is een programma van eisen opgesteld door HR, leidinggevendenden, management en roosteraars. Adrz is op bezoek geweest bij collega-instellingen die andere roostersystemen gebruiken en we hebben leveranciers onderzocht, om te kijken welk pakket voldoet aan onze eisen. Eind vorig jaar hebben we een leverancier met een positief advies aan de stuurgroep voorgelegd. Dit jaar zal daar

Marjolijn Verhoeven

HR-adviseur

WerkenbijAdrz-website helpt nieuw talent aantrekken

Sinds april vorig jaar heeft Adrz een WerkenbijAdrz-website. Daarmee maakt het ziekenhuis niet alleen bekend welke vacatures er openstaan, maar ook hoe het is om bij Adrz te werken. "We hopen hiermee nieuw talent aan te trekken", zegt HR-adviseur Marjolijn Verhoeven.

De WerkenbijAdrz-site staat los van de bestaande website van het ziekenhuis. "Die is voornamelijk gericht op patiënten. Er stonden voorheen wel vacatures op vermeld maar je moest er echt naar op zoek gaan." Nu verwijst de Adrz-site door naar www.werkenbijadrz.nl: een apart platform waar het ziekenhuis zich kan profileren

als werkgever, vertelt Marjolijn. "Je vindt er informatie over de verschillende vakgebieden en de functies die daarbij horen. En er komen medewerkers aan het woord die vertellen over hun werkervaringen binnen Adrz. De medewerkers zijn onze ambassadeurs." De website wordt regelmatig ververs, door steeds andere medewerkers aan het woord te laten.

Doel van het nieuwe platform is om nieuw talent aan te trekken. "Vanwege de schaarste aan zorgpersoneel is het belangrijk je als werkgever duidelijk te laten zien. Daarnaast bestaat er soms onduidelijkheid over de vele functies in het ziekenhuis en op deze manier kunnen we een authentiek beeld schetsen wat werken in Adrz inhoudt. Bovendien helpt de site in de communicatie via social media."

Hoewel de website nog maar een aantal maanden live is, heeft die al veel positieve reacties opgeleverd. "Al hebben we nog geen harde data, we hebben wel het gevoel dat we meer respons ontvangen op vacatures. Daarnaast zijn sollicitanten beter voorbereid als ze op gesprek komen. Ze hebben vaak, behalve de vacaturetekst, ook de verhalen van medewerkers gelezen of de filmpjes bekeken en hebben een beter beeld bij de organisatie. Zo weten ze waar ze terecht komen en krijg je een betere match." /

Researchbureau professionaliseert verder

De komst van het Researchbureau in 2021 heeft ook vorig jaar zijn vruchten afgeworpen. De werkprocessen zijn verder aangescherpt, waardoor het eenvoudiger wordt voor Adrz om aan onderzoeken mee te doen. Vorig jaar zijn er 28 nieuwe onderzoeken ingediend bij de lokale haalbaarheidscommissie.

Het onderzoeksteam van Adrz heeft vooral voortgeborduurd op wat er in 2021 is opgezet, vertelt internist-hematoloog Saskia Kuipers. Toen heeft het Researchbureau hard gewerkt om de werkprocessen duidelijk te omschrijven en de administratie centraal te regelen. "Waar nu met name veel aandacht voor was, is het verder stroomlijnen van de financiële aspecten van research. Met ondersteuning van de afdeling Finance & Control zorgen we voor volledige transparantie. Daarnaast is het opstarten van onderzoeken verder gestroomlijnd, waardoor het steeds gemakkelijker is om in Adrz aan onderzoek mee te doen. Zo werken we continu aan het verder professionaliseren van het Researchbureau."

En dat levert resultaat op. "We merken dat we nu landelijk goed zichtbaar zijn bij een aantal beroeps-groepen en overkoepelende organisaties die onderzoek doen. Ook weet Erasmus MC ons goed te vinden. In de toekomst proberen we nog meer samen met Erasmus op te trekken en meer gebruik te maken van hun faciliteiten." Een onderzoek dat erg goed loopt is dat met de CT-coronaire bij patiënten met een verdenking van vaatziekten van de kransslagaderen. "Daar trekken we samen op met Erasmus MC. Onze radiologen en cardiologen trekken heel hard aan die kar. Binnen dat onderzoek wordt gekeken of je door het inzetten van de CT-coronaire bij een groter deel van de patiënten een hartkatheterisatie kan voorkomen. Dat is in de huidige tijd van krapte en zorgkloof erg belangrijk."

Zelf is Saskia betrokken bij een onderzoek van het LUMC op het gebied van trombose. "Dit laat duidelijk zien dat, door een onderzoek-opzet eenvoudiger te maken, een

ziekenhuis als Adrz mee kan doen en in heel korte tijd veel patiënten kan includeren. Dit is bij uitstek een onderzoek dat een simpele opzet kent met eenvoudige maar heel relevante vraag, die op deze manier kan worden beantwoord. We hopen door dit onderzoek op het gebied van antistolling beter advies op maat te kunnen geven aan patiënten die trombose hebben gehad. Nu geven we een deel van de mensen heel lang antistolling en een groter deel heel kort. Veel patiënten worden eigenlijk over een kam geschoren. In dit onderzoek worden veel meer factoren meegewogen en proberen we een advies meer op de patiënt af te stemmen." /

Saskia Kuipers

Internist-Hematoloog

Collega's van de Adrz Academie, met helemaal rechts Marieke Elst

Basis van opleiden weer verder op orde

Het Leerplein heeft het afgelopen jaar een nieuw uiterlijk gekregen. Via het Leerplein worden de bevoegdheden en bekwaamheden van iedere medewerker bijgehouden en kunnen medewerkers zich inschrijven voor e-learningen en klassikale trainingen. Komend jaar gaat het Leerplein waarschijnlijk op in een het nieuwe Zeeland-brede Leerplatform, dat is ontwikkeld in samenwerking met acht andere Zeeuwse zorgorganisaties.

De training Omgaan met agressie is in 2022 verder uitgerold, vertelt adviseur Leren en Ontwikkelen Marieke Elst. "De Spoedeisende Hulp en de Receptie hebben die al eerder gevolgd, maar nu is de training beschikbaar voor alle afdelingen die te maken kunnen hebben met agressie." Daarnaast is er hard gewerkt om de basis van opleiden binnen Adrz op orde te brengen. En dat begint bij de begeleidingsstructuur, zegt Marieke. "Er is een scholingsaanbod opgezet voor de werkbegeleiders. De afdelingen waar medewerkers worden opgeleid, krijgen een praktijkopleider. Voor hen is een rolbeschrijving gemaakt en de praktijkopleiders worden inmiddels zelf opgeleid. Hiermee is een grote stap gezet om het opleiden van de studenten op de afdeling op een hoger niveau te brengen."

Een van de pijlers van het opleiden binnen Adrz, zijn de stages. Adviseur Leren en Ontwikkelen Maartje Prinse legt uit dat ook daaraan flink is gesleuteld. "Het hele proces, van aanmelden tot daadwerkelijk stagelopen, is meer inzichtelijk gemaakt. Daar is nu een duidelijke workflow voor, die goed loopt. Dat was nodig omdat dat proces nog niet voor alle afdelingen uniform was geregeld. Nu is het meer gestroomlijnd en komen de vragen bij de juiste mensen terecht."

Daarnaast is de cursus 'Vitaal bedreigde patiënt' nu verplicht voor alle zorgverleners die te maken hebben met volwassen patiënten. "Met die cursus krijgen medewerkers handvatten waarmee ze de eerste signalen van vitale bedreigingen herkennen en weten hoe ze daarop moeten anticiperen. In de basisopleiding van medewerkers komt dit wel aan bod, maar is er te weinig aandacht voor de toepassing daarvan. Daar is deze cursus juist op gericht, door middel van een simulatiedag. Inmiddels zijn we bezig trainers op te leiden, om een inhaalslag te kunnen maken. En daarbij wordt de kennis geborgd, doordat er ook een herhaalcursus aan is gekoppeld."

Marieke vertelt dat er stappen zijn gemaakt in het simulatievaardigheidsonderwijs. "Dan gaat het om de het

ontwikkelen van een visie, bepalen welke trainers je nodig hebt, ruimte en materialen. Er is een werkgroep druk mee aan de slag om dat op korte termijn te realiseren. Met de invoering van het nieuwe opleiden is het leren op de werkplek ontzettend belangrijk en simulatieonderwijs biedt de mogelijkheid dat in een veilige omgeving doen. Het is de wens van de werkvloer om veilig te kunnen oefenen, zonder dat het meteen 'live' gebeurt aan het bed. We hebben altijd wel simulatieonderwijs gehad en dat werkt goed. Daarom wordt er steeds complexer onderwijs via simulatie vormgegeven."

Naar aanleiding van de COVID-19 pandemie zijn de adviseurs Leren en Ontwikkelen achter de schermen onder meer bezig geweest met de vraag hoe je mensen begeleidt als zij op een andere afdeling moeten gaan ondersteunen. "Wat betekent dat voor de studenten, hoe gaat de afstemming met de onderwijsinstellingen, kunnen

studenten nog aan hun leerdoelen werken als ze op een andere afdeling moeten werken, et cetera. Daarvoor moeten we een plan hebben, voor het geval we weer een pandemie ingaan, om beter te weten hoe we daar mee om kunnen gaan."

Tot slot is afgelopen jaar binnen Adrz een studentenraad opgericht. Stagiaires en interne medewerkers in opleiding kunnen daarin zitting nemen. De studentenraad wordt om advies gevraagd over interne ontwikkelingen die met opleidingen te maken hebben. Het is een orgaan van en voor de studenten. "Er was behoefte onder studenten om meer zeggenschap te hebben en te weten wat er speelt", zegt Maartje. "Ook dit hoort bij het op orde brengen van de basis van het opleiden. De studenten zijn de eindgebruikers van wat er wordt bedacht aan de tekentafel. Zij kunnen heel nuttige input geven over hoe je het onderwijs wel of niet moet inrichten." /

Scholing Vitaal Bedreigde Patiënten nu verplicht

De scholing Vitaal Bedreigde Patiënten is sinds vorig jaar verplicht in Adrz, voor alle verpleegkundigen die nog geen specialisatie hebben. Voorheen was de training op vrijwillige basis.

Een vitaal bedreigde patiënt is een iemand bij wie één of meer vitale orgaanfuncties, zoals ademhaling, circulatie en bewustzijn, zodanig verstoord zijn dat zij dreigen te falen. Deze patiënten hebben passende zorg nodig om vermijdbare schade en mogelijk overlijden te voorkomen. Na de cursus kunnen de deelnemers de toestand van de patiënt goed in kaart brengen en vitale bedreigingen vroegtijdig herkennen. Tijdens de scholing leren verpleegkundigen klinisch redeneren volgende ABCDE-techniek (Airway, Breathing, Circulation, Disabilities, Environment). Daarnaast leren ze de SBARR-methode, een communicatietool tussen verschillende disciplines.

Bedreigingen van vitale functies kunnen zich op verschillende manieren uiten. Het is belangrijk dat de verpleegkundige aan het bed die op tijd herkent en

op de juiste manier kan ingrijpen of de juiste hulp kan inschakelen. In het ziekenhuis gebruiken we al jaren het EWS (Early Warning System), een soort checklist die verpleegkundigen langslopen. De ABCDE gaat verder, wanneer de patiënt een verhoogde EWS-score heeft: wat gebeurt er met de patiënt, waarom gebeurt het en wat kan ik eraan doen. Het is een manier om de patiëntenzorg te optimaliseren.

Inmiddels heeft ongeveer een derde van de 750 verpleegkundigen de opleiding gevolgd. De scholing duurt ongeveer vier maanden en is ontwikkeld in samenwerking met Erasmus MC. Vanaf september organiseren we elke maand een startmoment voor 24 deelnemers per keer. De theorie leren de verpleegkundigen via Erasmus MC en de praktijk in Adrz, onder begeleiding van tien trainers, die werkzaam zijn op de IC, SEH, CCU en AOA. /

Werkplek–leren krijgt steeds meer vorm

Afgelopen jaar zijn grote stappen gezet op het gebied van opleidingen binnen Adrz. Voor het werkplekleren is een nieuwe digitale omgeving gebouwd.

In opdracht van de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (NVZ) en de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU) heeft CZO Flex Level, samen met de zorg- en opleidingsinstellingen, een nieuw opleidingsstelsel ontwikkeld van flexibele en vernieuwende vervolgoopleidingen en leerroutes. "Daarmee worden mensen breed inzetbare zorgprofessionals, die beter aansluiten op de krappe arbeidsmarkt", legt Marieke Elst uit.

Er is op dat vlak veel gebeurd. "We zijn bezig met het implementeren van alle specialistische vervolgoopleidingen, verpleegkundige vervolgoopleidingen en de medisch ondersteunende opleidingen voor anesthesieassistent, operatieassistent, gipsverbandmeester en medewerker hartkatheterisatie" Bij het opleiden binnen deze beroepsgroepen is het werkplekleren erg belangrijk, dus daarvoor is een methodiek opgezet in een digitale omgeving, vertelt Marieke. "Het eerste cluster, dat van de acute zorg, staat er nu in en gaandeweg worden alle clusters in die omgeving gebouwd."

De eerste studenten hebben hun traject al gelopen. "Dat was voor hun echt wel pionieren, maar we hadden die studenten echt nodig om te kijken of het werkt zoals wij het bedacht hadden. Naar aanleiding van hun ervaringen hebben we onderweg wat bijgestuurd. Wat sinds vorig jaar ook erg goed werkt, is dat de praktijkopleiders met elkaar over de clusters heen in gesprek zijn over de ontwikkelingen en de implementatie van het nieuwe opleiden."

Daarnaast is vorig jaar de in 2021 gestarte opleiding BAZ (Basis Acute Zorg) vervolgd. "De BAZ is een basisopleiding, waarna medewerkers zich verder kunnen specialiseren binnen de acute zorg. Veertig studenten hebben die opleiding vorig jaar succesvol doorlopen en hun certificaat behaald." /

Qualicor

De afdeling Kwaliteit & Veiligheid (K&V) heeft afgelopen jaar voorbereidingen getroffen voor een nieuwe audit door Qualicor. Daarnaast krijgen medewerkers van Adrz zelf meer verantwoordelijkheid om werkprocessen te verbeteren en veilige en kwalitatief betere zorg te verlenen.

Sjors van Lieshout
Medisch manager Kwaliteit & Veiligheid

Adrz heeft in 2021 de goud-standaard van Qualicor gehaald. "Dat was een erkenning voor hoe wij in Adrz omgaan met verbeterprocessen", zegt Alexander Ruben, manager Kwaliteit en Veiligheid. "Ook verzekeraars hechten daar veel belang aan. Sindsdien hebben we ons voorbereid op de volgende accreditatie. Allereerst moesten we bepalen welke standaard we wilden behalen: platina of diamant. We hebben in overleg met de organisatie besloten te kiezen voor platina. Adrz maakt al veel veranderingen door en platina is gemakkelijker te behalen dan diamant. Om de organisatie niet te veel te belasten, hebben we daarvoor gekozen."

De voorbereidingen voor de volgende audit bestonden onder meer uit het kiezen van de Qualicor-normensets waarop je wordt beoordeeld, legt Alexander uit. "We hebben gekozen voor de normensets Spoedeisende Hulp, Kritieke zorg, Verloskunde, Diagnostische beeldvorming, Transfusiedienst, Voorbereiding op noodsituaties en rampen en Leiderschap, op de onderdelen communicatie, fysieke omgeving en patiëntenzorg. Per normenset is een werkgroep ingesteld die intern heeft gekeken waar we op dat moment stonden en waar extra aandacht aan moest worden gegeven. Begin 2023 heeft de eerste audit plaatsgevonden."

Behalve met voorbereiden op de volgende Qualicor-audit, heeft de afdeling K&V zich vorig jaar ook beziggehouden met het opstellen van de strategische doelen voor de afdeling en de agenda tot en met 2024. "We hebben onze missie en visie herijkt en in lijn gebracht met de doelen van Adrz als organisatie. We hebben een agenda opgesteld om de doelen voor 2024 te bereiken en daar gaan we dit jaar mee door. Daarnaast hebben we hard gewerkt aan de positionering van de afdeling K&V binnen Adrz. Ons doel is de uitgangspunten van waardegedreven zorg te halen, processen te verbeteren en kwaliteitsstandaarden te verbeteren vanuit een nieuw waardenperspectief. Zo wijzen we voortaan niet zozeer op wat er niet goed gaat, maar kijken we juist naar wat wel goed gaat en hoe we dat in de organisatie verder kunnen brengen. Dat is een lopend proces."

Naast Qualicor toetst ook de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) of Adrz voldoende kwalitatief veilige zorg levert, vertelt medisch manager K&V Sjors van Lieshout. "Daarvoor houdt IGJ allerlei audits. Deze audits zijn minder op de 'cijfers' gericht, maar meer op wat en hoe je dingen doet. Op die manier wordt meer nadruk gelegd op de kwalitatieve in plaats van kwantitatieve beschrijving van zorg. Dus niet: hoeveel zorg heb je verleend, maar waarom deze zorg op deze manier?"

De afdeling K&V is bezig zorgmedewerkers binnen Adrz steeds meer verantwoordelijkheid te geven voor de kwaliteit van het zorgproces. "Daarvoor gaan we met mensen in gesprek. Ik ben trots om te zien dat steeds meer (zorg)medewerkers die verantwoordelijkheid nemen. Kwaliteit wordt geleverd in de spreekkamer, niet achter mijn bureau." In een omgeving met hoge werkdruk levert dat soms wel een spanningsveld op, zegt Sjors. "Daarom proberen we de zorgmedewerkers instrumenten te geven en bewustwording bij te brengen,

om ze te laten groeien in hun nieuwe rol, als spil in het leveren van kwaliteit in de zorg. Als managers K&V willen wij niet zozeer een leidende, maar een consulterende rol. De medewerker weet het beste wat goed is voor de patiënt. Als K&V zorgen wij ervoor dat goede processen steeds meer worden geborgd in de organisatie." /

Alexander Ruben

Manager Kwaliteit en Veiligheid

Safety II

Patiëntveiligheid wordt verder verbeterd aan de hand van het landelijke programma 'Tijd voor Verbinding', een kwaliteitsprogramma dat gestoeld is op drie pijlers. Doel van dit programma is een aanmerkelijke en betekenisvolle daling te veroorzaken van potentieel vermijdbare schade en sterfte in de medisch specialistische zorg, legt medisch manager K&V Sjors van Lieshout uit. "De eerste pijlers van het programma waren gericht op betere antistollingszorg en de kwetsbare ouderen, en op 'Samen Beslissen', waarbij de patiënt meer inspraak krijgt in de te volgen behandeling en de multidisciplinaire dialoog. Pijler 3 van dit programma is gericht op Safety-II en veiligheidsergonomie."

Bij Safety-II wordt de veiligheid en kwaliteit van de zorg onderzocht en beleefd vanuit een positieve benadering, dus in de aanwezigheid van veiligheid. "Voorheen ging veiligheidszorg uit van: er is iets misgegaan en dat moeten we onderzoeken en verbeteren. Maar er gaat op een dag

meer goed dan fout. Je kunt dus ook kijken: waarom gaat er zoveel goed en hoe kunnen we daarvan leren?"

Veiligheidsergonomie gaat over het gebruiken van werkprocessen om de zorg veiliger te maken. "Nu volgen we nog veel protocollen, maar dat levert niet per definitie de juiste zorg op. Een zorgverlener wil de beste zorg verlenen. Dat moeten we met elkaar in evenwicht brengen, zodat de patiëntenzorg meer leidend is in de protocollen dan andersom. Daarvoor is afgelopen jaar een breed samengestelde werkgroep in het leven geroepen, die heeft uitgezocht hoe we dit het beste binnen Adrz kunnen doorvoeren. Na presentaties aan de raad van bestuur en raad van commissarissen, volgt dit jaar een presentatie aan het stafbestuur en wordt het project bestuurlijk voorgelegd om in de organisatie in te voeren." /

Paul Roth, Chief Information Officer

Meer telemonitoring en constante aandacht voor cybersecurity

In 2022 zijn op het gebied van digitalisering en innovatie een paar belangrijke stappen genomen. Zo is telemonitoring, vanwege goede ervaringen in 2021, verder uitgebreid, met meer patiënten en meer specialismen. Daarnaast is er veel aandacht voor cybersecurity.

Telemonitoring, het op afstand monitoren van patiënten, is op dit moment mogelijk bij patiënten met hartfalen, COPD, longcarcinoom en maag-, darm-, leverklachten, vertelt Paul Roth, CIO (Chief Information Officer) van Adz. "Bij elke uitbreiding houden we wel steeds voor

ogen: wat levert het op voor de patiënt, wat levert het op in tijd en geld, en wat betekent het voor de kwaliteit van de zorg. Uit de ervaringen tot nu toe kunnen we voorzichtig concluderen dat de patiënten die meedoen aan telemonitoring minder op de poli komen."

Een ander belangrijk onderwerp waar de ICT-afdeling veel tijd aan heeft besteed, is cybersecurity. "Cybersecurity is een groot probleem dat onze aandacht heeft. Wij zijn volop bezig met dit onderwerp op zowel technisch als organisatorisch vlak."

Daarnaast is de afdeling begonnen met een selectietraject voor een nieuw deelsysteem voor de afdelingen HR, Inkoop, Finance en Logistiek. "Die deelsystemen zijn verouderd en in samenwerking met de betreffende afdelingen en met M&I Partners is een selectietraject begonnen. We onderzochten wat de wensen zijn van de afdelingen en wat er voorhanden is. In het eerste kwartaal van 2023 maken we een keuze en die wordt vervolgens gefaseerd ingevoerd."

De komende tijd is er ook aandacht voor de serverruimtes van de Adrz-locaties in Goes en Vlissingen. "Die zijn verouderd en zitten niet op de goede plek. In Goes zit de serverruimte namelijk in de kelder waardoor deze kwetsbaar is voor bijvoorbeeld wateroverlast. We willen niet wachten op de eventuele nieuwbouw en onderzoeken daarom nu al wat de beste oplossing is voor onze serverruimtes. Dat kan een ruimte zijn op het eigen terrein of misschien in een extern professioneel datacenter."

Adrz heeft eerder subsidie ontvangen voor VIPP, een versnellingsstraject van de overheid om gegevens uit te wisselen tussen patiënten en ziekenhuizen in een persoonlijke gezondheidsomgeving (PGO). "We hebben inmiddels alles gereed gemaakt om aan PGO's aan te leveren en patiënten inzicht te geven in de gegevens. Het is de bedoeling dat alle medische zorginstellingen informatie in de PGO zetten, waardoor patiënten een totaaloverzicht krijgen. Helaas zijn de PGO's nog niet gebruiksvriendelijk genoeg. Adrz heeft daar echter geen invloed op, omdat de ontwikkeling van PGO's aan de markt is overgelaten. Adrz gaat wel door om aan de voorwaarden van de subsidie te voldoen."

Paul is ook voorzitter van de werkgroep Digitalisering voor de Zeeuwse Zorg Coalitie. "Op basis van een aantal rapporten en gesprekken met potentiële leveranciers, hebben we een digitale roadmap voor de ZZC gemaakt en geïnventariseerd waar digitale oplossingen toegevoegde waarde hebben, om gezien de huidige en toekomstige personeelskrapte de zorgverlening binnen Zeeland te kunnen waarborgen."

Tot slot is vorig jaar het intranet van Adrz vernieuwd. Het nieuwe intranet is meer gericht op social media en geeft meer mogelijkheden om intern met de medewerkers te communiceren.

Informatieveiligheid draait vooral om bewustwording

In vervolg op de ingezette lijn van 2021 heeft de afdeling ICT van Adrz ook vorig jaar hard gewerkt om te voldoen aan de norm voor informatiebeveiliging in de zorg. Hierbij is de techniek natuurlijk belangrijk, maar draait het vooral om bewustwording, zegt projectleider Marja Bakker.

"Alle ziekenhuizen, verenigd in de Nederlandse Vereniging Ziekenhuizen (NVZ), zijn in 2021 aan de slag gegaan met de Gedragslijn 1.0 Toegangsbeveiliging digitale patiëntendossiers, gebaseerd op NEN7510. We hebben een aantal verbeteringen doorgevoerd en zijn beoordeeld door een externe auditor. Daaruit bleek dat we voldoen aan de beveiligingsnorm, maar dat er nog een paar verbeterpunten waren. Daar zijn we in 2022 mee doorgegaan.

We volgen daarbij de Wegwijzer die door de NVZ is ontwikkeld en die is bedoeld om bewustwording te vergroten."

De Wegwijzer 'Aan de slag met informatieveilig gedrag' telt zes stappen die moeten leiden tot een gedragsverandering bij de medewerkers, vertelt Marja. "Er is een Kernteam bewustwording opgezet, waarin verschillende disciplines vertegenwoordigd zijn, waaronder zorgmedewerkers, ICT, Opleidingen en Communicatie. Op die manier wordt het proces breed gedragen in de organisatie. En we merken al dat doelen worden bereikt."

Het kernteam komt elke zes weken bij elkaar en kiest dan een thema. "Bijvoorbeeld datalekken. Vervolgens

Marja Bakker

Projectleider

gaat het team het stappenplan langs: wat is datalekken precies, voor welke doelgroep geldt dit, wat moet er gemeld worden en wat niet, hoe moet het gemeld worden en hoe gaan we ervoor zorgen dat dit in de toekomst op de juiste manier gebeurt. Tussendoor doen we een nulmeting en een effectmeting. In dit geval is er een campagne aan gewijd, met als resultaat dat de kwaliteit van de meldingen is verbeterd. Incidenten die geen melding waard zijn, krijgen we niet meer."

De afdeling ICT doet elk jaar een audit in het kader van het aantoonbaar voldoen aan de eisen van NEN-7510 en ieder jaar wordt de scope van de audit wat verder uitgebreid. /

Niels Meeusen

Projectleider

Pilot telemonitoring wegens succes uitgebreid

De pilot telemonitoring is in 2022 uitgebreid met meer patiënten en meer ziektebeelden. Het zijn nog kleine stapjes, maar telemonitoring zal een vaste plaats krijgen bij Adrz, zegt projectleider Niels Meeusen. "Het is niet de vraag of, maar wanneer."

Adrz begon in 2021 met het op afstand monitoren van een klein aantal COPD-patiënten. "Bij telemonitoring kunnen we de patiënt thuis bewaken. De patiënt wordt gevraagd één of meerdere keren per week via een app een aantal vragen te beantwoorden en gegevens als bloeddruk en gewicht in te voeren. Ook kan de patiënt via de app vragen stellen. Een verpleegkundige in het ziekenhuis bekijkt deze gegevens dagelijks. Als daar aanleiding voor is, kan direct de medicatie worden aangepast of

kan een patiënt worden gevraagd naar het ziekenhuis te komen." Telemonitoring is vooral bedoeld voor patiënten met een chronisch ziektebeeld. "De pilot met COPD-patiënten is vorig jaar uitgebreid naar 150 deelnemers. Daarnaast zijn we begonnen met telemonitoren van kleine groepjes patiënten met longcarcinoom, IBD en hartfalen. We zijn nog in gesprek over CVA-patiënten."

De uitbreiding van het aantal deelnemers is het gevolg van goede ervaringen met telemonitoring. "Het systeem bevalt goed, ook voor verpleegkundigen. Het kan worden gekoppeld aan het HIX, zodat verpleegkundigen niet in twee verschillende systemen hoeven te kijken." Ook hoeven patiënten minder naar het ziekenhuis te komen. "Dat is fijn voor de patiënt, het ontlast de zorg en scheelt kosten. Daarnaast kun je op deze manier

spoedopnames deels voorkomen, omdat problemen eerder worden gesignaleerd."

Niels zou het liefst nog meer patiënten op deze manier willen volgen. "Maar daar moet je wel de mensen voor hebben. Momenteel wordt een aantal leerling-COPD-verpleegkundigen getraind, zodat we die groep kunnen uitbreiden. Afdelingen moeten echt tijd investeren in training en patiëntenbegeleiding en dat vergt nog wat overtuiging. Maar de eerste cijfers zijn positief: we zien uit deze pilot dat het aantal ligdagen met ongeveer 40 procent afneemt en het aantal polibezoeken nog meer. En dat is een goede ontwikkeling, met het oog op de krappe arbeidsmarkt." /

Voedingsadministratie gaat nu digitaal

Na een lange voorbereiding die in de zomer van 2021 begon, is in maart 2022 CS Nutrition in gebruik genomen. Met dit programma heeft iedereen die binnen Adrz te maken heeft met voeding voor patiënten de juiste informatie op het juiste moment, worden dubbele handelingen voorkomen en wordt de kans op fouten verkleind.

De module CS Nutrition houdt bij wat elke patiënt aan voeding krijgt aangeboden. Per maaltijdmoment kunnen aanpassingen worden gemaakt aan de hand van het voedingsvoorschrift en eventuele allergieën van een patiënt. En verpleegkundigen of voedingsassistenten kunnen opmerkingen toevoegen, bijvoorbeeld als er sprake is van een taalbarrière of als een patiënt nuchter moet blijven. Per patiënt kan de voedingsassistent bijhouden wat de patiënt besteld en gegeten of gedronken heeft. Deze informatie is beschikbaar voor de diëtist en verpleging in Hix, zonder dat daar een aparte handeling voor nodig is.

Voorheen werd de voeding voor patiënten voornamelijk op papier bijgehouden. Omdat voedingsassistenten niet in HiX konden, werden voedingslijsten bijgehouden, waarop stond wat elke patiënt had gegeten en gedronken en wat die patiënt wel of niet mocht hebben. Die administratieve kant van het voedingsproces is met CS Nutrition helemaal geautomatiseerd.

In de voorbereiding moest veel worden uitgezocht. Er is met verschillende key users overlegd. Het was een heel samenspel tussen keuken, voedingsassistenten, diëtisten, verpleegkundigen en logopedie. Een grote wens van de medewerkers was afkomen van de vele telefoontjes over en weer en van de papieren lijsten, die kwijt kunnen raken. Met dit systeem is een grote stap gezet. Daarnaast is er veel tijd gestoken in het opleiden van medewerkers. En ook na de invoering was er nog enige tijd een ICT-medewerker op de afdelingen aanwezig als vraagbaak.

Er zijn nog een aantal aandachtspunten. Het systeem is bijvoorbeeld ontworpen voor een bepaalde manier van werken in het ziekenhuis en die wijkt soms af van hoe Adrz werkt. Zo gaat het systeem uit van het bereiden van

maaltijden in een centrale keuken, maar in Adrz krijgen we kant en klare maaltijden die op de afdelingen worden opgewarmd. Daardoor zitten er stappen in het systeem die Adrz niet doet. Aandachtspunt is de tijdige en juiste invoer van relevante gegevens. Zo blijkt het ook erg belangrijk om precies aan te geven wanneer een patiënt het ziekenhuis verlaat. Want op dat tijdstip verdwijnt die ook uit het systeem. Maar als iemand er tegen lunchtijd toch nog is, wil je die patiënt nog wel iets geven.

Zeker voor de voedingsassistenten is het volkomen nieuw. Zij werkten eerder bijna niet digitaal, dus dit is een grote overgang. Desondanks hebben ze het heel goed opgepakt. /

Bereiden en toedienen medicatie steeds meer digitaal

Het bereiden en toedienen van medicijnen gaat sinds vorig jaar grotendeels digitaal. Hiermee moeten dubbel werk en fouten worden voorkomen. In de praktijk moet er nog wel wat aan het systeem worden gesleuteld.

Een deel van de medicatie wordt op de afdelingen bereid door verpleegkundigen, bijvoorbeeld door medicatie op te lossen en toe te voegen aan een infuus. Dit gebeurt aan de hand van voorschriften van de artsen. Tot voor kort ging dat grotendeels handmatig, vertelt projectleider Koen de Theije: "De verpleegkundige moest een etiket schrijven voor op de infuuszak en daarbij een paraaf zetten. Vervolgens moest een collega de bereiding controleren en ook een paraaf zetten. Daarna gingen ze samen naar de patiënt en daar in het EPD (Elektronisch Patiënten Dossier) afvinken dat het juiste middel bij de juiste patiënt was toegediend."

Dat proces is nu grotendeels gedigitaliseerd in de VTGM (Voor toediening gereed maken) module van het EPD. "De verpleegkundige ziet in het systeem het voorschrift van de arts. Ze ziet het protocol voor de bereiding, scant de benodigde middelen en het EPD controleert of het goed is. Een collega controleert en bevestigt in het EPD dat het goed is. Dan rolt er een etiket uit de printer en kan één verpleegkundige met de medicatie naar de patiënt. De patiënt en de infuuszak (of spuit) worden gescand en het EPD herkent dat het goed is of geeft een melding als er iets niet klopt."

VTGM is inmiddels ingevoerd en heeft al de nodige leermomenten opgeleverd, zegt Koen. "Het idee is dat het op deze manier sneller en veiliger gaat. Er hoeft geen tweede verpleegkundige mee voor de toedieningscontrole. Maar het EPD dwingt een bepaalde procesgang af en de dagelijkse praktijk kan afwijken. Als verpleegkundige wil je snel doorwerken, maar het EPD vraagt op gezette momenten een handeling waar je niet altijd op kan wachten. Dus de tijdwinst komt er nog niet helemaal uit. We moeten er nog meer ervaring mee op doen om het goed te laten aansluiten op de praktijk."

De systemen worden steeds complexer en hebben een grotere impact op de afdelingen. Daardoor wordt de

invoering ervan steeds ingewikkelder, constateert Koen. "We hadden een gefaseerde uitrol, maar mogelijk zat er toch te weinig tijd tussen. De verpleegkundigen vragen nu aan ons: begin op één afdeling en ga pas verder als het daar een langere periode goed loopt." Om de invoering te versoepelen is er meer overleg met key users om de praktijkervaringen op te halen. Daarnaast zijn er functioneel beheerders die kunnen meedenken over de werking en inrichting van een systeem, extra instructies kunnen geven en vragen kunnen beantwoorden. Want dit soort systemen zullen steeds belangrijker worden, zegt Koen. "De data die beschikbaar is in de systemen moet de (zorg)professionals meer gaan helpen. Zo kan VTGM als basis dienen om medicatieprocessen verder te ondersteunen, want de protocollen zijn nu digitaal en staan gestandaardiseerd in het EPD. Zorgen dat we dit goed ingevoerd krijgen, is een investering in de toekomst." /

Koen de Theije
Projectleider ICT

Samenwerkingen met andere zorgverleners

Adrz doet actief mee in diverse samenwerkingsverbanden om de zorg in Zeeland toegankelijk en bereikbaar te houden voor alle inwoners van Zeeland en de toeristen die de provincie bezoeken. Dat gebeurt onder meer in de Zeeuwse Zorg Coalitie, de samenwerking met Zorgsaam en met Erasmus MC.

De samenwerking met Erasmus MC wordt steeds verder verdiept. Door de samenwerking hebben Zeeuwen directe toegang tot de academische zorg in Erasmus MC. "We bespreken online diagnoses en de best mogelijke behandelingen voor onze patiënten", vertelt Gert-Jan Milhous, voorzitter van de VMS. "Door de samenwerking is in veel gevallen nabehandeling van de patiënt dicht bij huis mogelijk. Onze patiënten die academische zorg nodig hebben, kunnen snel in Erasmus MC terecht."

Zeeland moet in de toekomst zorg kunnen blijven verlenen aan steeds meer mensen. Ook daarin kan Erasmus MC een bijdrage leveren, vertelt Gert-Jan. "Bijvoorbeeld via de intensieve samenwerking met TU Delft. De technische universiteit ontwikkelt innovaties waarmee de zorg anders kan worden ingericht en die mogelijk een belangrijke rol kunnen spelen in het dichten van de zorgkloof. Ideeën die Erasmus MC en TU Delft ontwikkelen, kunnen mogelijk in Adrz in de praktijk worden getoetst en verder ontwikkeld. Het medisch stafbestuur van Adrz en het stafconvent van Erasmus MC overleggen regelmatig over verdere samenwerking. "Die maakt van Adrz een regionaal ziekenhuis met een wetenschappelijk randje", zegt voorzitter van de Raad van Bestuur Marten Kroese.

De verdere samenwerking wordt het komende jaar opgehangen aan drie prioriteiten, vertelt Marten. "Allereerst is dat remote healthcare.

De tweede is samenwerken aan het versterken van de tweedelijnszorg, tot 2,5 lijns-zorg. Dat houdt in dossiers en behandelprotocollen delen, digitaal meekijken bij de OK's, samenwerking tussen vakgroepen in beide ziekenhuizen en dergelijke. En als derde is gezamenlijk onderzoek een belangrijke pijler in de samenwerking. Voor Adrz is dat aantrekkelijk, omdat het voor artsen interessant is om niet alleen patiënten te behandelen, maar ook wetenschappelijk onderzoek te kunnen doen. Die mogelijkheid kunnen bieden maakt Adrz een aantrekkelijke werkgever. En voor Erasmus MC is dit interessant, omdat het academische ziekenhuis daarmee een bredere groep patiënten kan inzetten voor onderzoek. Bij een tertiair ziekenhuis als Erasmus MC komen niet veel 'gemiddelde' patiënten, maar vaak de meer bijzondere gevallen. Maar voor onderzoek heb je juist ook gemiddelde patiënten nodig. En die hebben wij bij Adrz." /

Zeeuwse Zorg Coalitie

Een andere belangrijke samenwerking is die met andere Zeeuwse zorgverleners binnen de Zeeuwse Zorg Coalitie. "De agenda van Adrz en die van ZZC zijn hetzelfde en het is dus belangrijk om samen te werken. In het kader van de groeiende zorgvraag en de uitdaging om voldoende personeel te behouden, is afgelopen jaar voor de hele regio in kaart gebracht hoe groot de uitdaging is, waar die vooral zit en op welke gebieden we de zorginnovatie moeten richten. In deze plannen nemen we ook het IZA en de daaruit voortvloeiende consequenties van het landelijke beleid mee, met betrekking tot de 45-minutennorm en de volumenormen. We moeten regionaal nadenken hoe we daarmee omgaan."

Een andere belangrijke samenwerking is die met andere Zeeuwse zorgverleners binnen de Zeeuwse Zorg Coalitie. "De agenda van Adrz en die van ZZC zijn hetzelfde en het is dus belangrijk om samen te werken. In het kader van de groeiende zorgvraag en de uitdaging om voldoende personeel te behouden, is afgelopen jaar voor de hele

regio in kaart gebracht hoe groot de uitdaging is, waar die vooral zit en op welke gebieden we de zorginnovatie moeten richten. In deze plannen nemen we ook het IZA en de daaruit voortvloeiende consequenties van het landelijke beleid mee, met betrekking tot de 45-minutennorm en de volumenormen. We moeten regionaal nadenken hoe we daarmee omgaan."

Het afgelopen jaar zijn in de ZZC de voorbereidingen getroffen om die consequenties te vertalen in aanvragen voor transformatiemiddelen, vertelt Marten. "De Rijksoverheid heeft geld beschikbaar gesteld voor goede plannen waarmee zorgverleners de groeiende zorgvraag willen aanpakken. Begin 2023 kunnen die transformatiemiddelen worden aangevraagd." Een ander onderdeel van de uitwerking van de Zeeuwse Zorg Coalitie is de ontwikkeling van het burgerberaad. Via het burgerberaad worden inwoners van Zeeland betrokken bij de verdere vormgeving van de zorg van de toekomst. Inmiddels is begin 2023 de eerste sessie van het burgerberaad geweest. /

Zorgsaam

In het kader van samenwerking op zorgniveau is het natuurlijk belangrijk dat de twee ziekenhuizen in Zeeland samenwerken om het zorgniveau in de regio nu en in de toekomst op peil te houden.

Kroese: "Dat betekent dat we gezamenlijk optreden, samen innovaties bedenken en samen nadenken over behandelingen. Door ons specifiek als ziekenhuizen op elkaar af te stemmen, werken we aan dezelfde oplossingen voor hetzelfde probleem, in plaats van dingen in ons eentje bedenken."

De raden van bestuur, medische staf en managers van beide ziekenhuizen hebben daarvoor zitting in een stuurgroep, die de samenwerking aansturen en bewaken.

Dit heeft er inmiddels al toe geleid dat vakgroepen van beide ziekenhuizen samenwerken en patiënten over en weer worden verwezen.

Nadia van der Borgt, vicevoorzitter, en Thijs Lampio, voorzitter

Ondernemingsraad

Vier nieuwe leden in 2022

Toen 2022 begon, zaten we nog volop in een COVID-19-golf. De ondernemingsraad heeft daarom de eerste maanden digitaal gewerkt. Net zoals iedereen was de raad ontzettend blij toen er weer fysieke bijeenkomsten mochten worden georganiseerd.

In oktober 2022 zijn vier nieuwe leden bij de ondernemingsraad begonnen. Ook heeft de raad sinds 1 november een nieuwe ambtelijk secretaris. Eind november heeft de ondernemingsraad tijdens de halfjaarlijkse training in de nieuwe samenstelling gewerkt aan teambuilding. Ook zijn de commissies opnieuw

ingedeeld. De ondernemingsraad is nog niet op volle sterkte, er is nog een vacature.

De ondernemingsraad heeft in 2022 ongeveer dertig advies- en instemmingsaanvragen ontvangen. De raad stemt niet altijd in met advies- of instemmingsaanvragen.

Zo ging de OR vorig jaar in eerste instantie niet akkoord met het generatiebeleid. Instemming volgde pas nadat een 'verbod op nevenwerkzaamheden' werd aangepast naar het 'verplicht melden van nevenwerkzaamheden'. Door het generatiebeleid kunnen oudere werknemers in de jaren voor hun pensioen minder uren gaan werken (80 procent), tegen 90 procent van het salaris en tegelijkertijd 100 procent pensioen opbouwen.

Ook de Bijscholing Vitaal Bedreigde Patiënt was een belangrijk onderwerp, waarin de ondernemingsraad om een aanpassing heeft gevraagd. In de eerste adviesaanvraag stond dat de bijscholing gedeeltelijk in eigen tijd gevolgd moest worden. Dat is op aandringen van de ondernemingsraad veranderd in werktijd.

Uiteraard is de mogelijke nieuwbouw een belangrijk onderwerp van gesprek. De ondernemingsraad wordt op de hoogte gehouden door de bestuurder en verschillende bedrijfskundig managers. Op dit moment wordt er informatie gedeeld, later in het proces wordt de ondernemingsraad betrokken door instemmings- en adviesaanvragen.

Een ander belangrijk onderwerp was het omzetten van sectoren naar zorgenheden en de aanstelling van medisch managers naast bedrijfskundig managers (BKM). De ondernemingsraad heeft, na vele gesprekken en overleggen, positief geadviseerd.

De ondernemingsraad kijkt naar de hele organisatie. Zoals altijd waren er ook in 2022 overleggen met andere adviesorganen, zoals de VAR en de Cliëntenraad. Ook zijn gesprekken gevoerd met BKM'ers en teamleiders. Daarnaast was er contact met ondernemingsraden buiten het Adrz, zoals die van Emergis, ZorgSaam en SVRZ. Al deze overleggen helpen de ondernemingsraad een compleet beeld te vormen en onderbouwde beslissingen te nemen. /

Cliëntenraad

Focus op klachten- regeling en inspraak

Na een paar jaar beperkt vergaderen vanwege COVID-19, hebben de leden van de Cliëntenraad van Adrz in 2022 deelgenomen aan in totaal ruim 130 bijeenkomsten. De raad heeft de focus onder meer gelegd op de klachtenregelingen van Adrz en op inspraak van de Zeeuwen op de ontwikkelingen in de Zeeuwse zorg.

Behalve voor Adrz, treedt de Cliëntenraad sinds vorig jaar ook op als Cliëntenraad voor het Coöperatief Medisch Specialistisch Bedrijf (CMSB), vertelt voorzitter Peter de Doelder van de Cliëntenraad. "Dat is sinds juli 2021 wettelijk verplicht en past in de ontwikkeling in Adrz,

waarbij specialisten steeds meer verantwoordelijkheid nemen voor het beleid. Voor ons als Cliëntenraad is het een bijzondere ervaring. We krijgen hierdoor andere informatie binnen en dat is heel zinnig. Aanvankelijk was men terughoudend, mede omdat er landelijk lang

Cliëntenraad

onduidelijkheid was over de verplichting. Bovendien betekent het weer een nieuw overleg. Maar de ervaring is inmiddels erg positief. We krijgen hiermee meer inzicht in waar het CMSB mee bezig is, onder meer op het gebied van kwaliteitsbeleid, en daar zijn we heel blij mee."

De Cliëntenraad heeft vorig jaar regelmatig met de raad van bestuur gesproken over de ontwikkelingen op Schouwen-Duiveland, waar al enige tijd wordt nagedacht over een nieuwe locatie. "In dit proces dringen wij er bij de raad van bestuur op aan dat de inwoners van Schouwen-Duiveland moeten kunnen meepraten over de ontwikkelingen. We hebben van de raad van bestuur de toezegging gekregen dat wanneer de plannen concreet worden, de inwoners inspraak krijgen."

Een van de speerpunten van afgelopen jaar, is hoe Adrz omgaat met klachtenregelingen, zegt Peter. "Onze vraag is: hebben mensen van buiten invloed op de kwaliteit van de zorg? Er is een klachtencommissie, maar wat daar binnenkomt, is een topje van de ijsberg. In die klachten is 'bejegening' een constant onderdeel, dus hoe je als patiënt door het ziekenhuis wordt benaderd en welke informatie je krijgt. Binnen Adrz lopen diverse programma's die de bejegening zouden moeten verbeteren, maar we zien nog niet echt een daling in de cijfers. We proberen er een vinger achter te krijgen waarom dat is en hoe dat kan verbeteren."

Een terugkerend onderwerp in de gesprekken met de raad van bestuur is de nieuwbouw van de locatie in Goes, die al een aantal jaren in de pijplijn zit. "Daar is ooit een budget voor bepaald, maar is dat met de stijgende kosten op dit moment nog haalbaar? Bovendien bouw je voor de situatie over acht tot tien jaar. Dat is best ingewikkeld en daar willen we graag over meepraten. Dat wil de raad van bestuur ook, maar de vraag is wanneer het zinnig is om dat te doen. De Cliëntenraad bestaat uit vrijwilligers en we hoeven geen overleggen bij te wonen waar we nog niets kunnen bijdragen. Voor ons wordt het van belang wanneer het gaat om wat de nieuwbouw gaat betekenen voor de patiënt. Dat moment is moeilijk te bepalen. Daarom blijven we de RvB op dit onderwerp prikkelen, zodat we niet te laat zijn. Het is samen zoeken en nu is het nog niet zover."

Het afgelopen jaar heeft de Cliëntenraad regelmatig overlegd met de cliëntenraden van Emergis, ZorgSaam en SVRZ over de ontwikkelingen in de Zeeuwse zorg. "We hebben vervolgens samen concrete plannen gepresenteerd voor een burgerberaad in Zeeland. Daarmee krijgt de Zeeuwse patiënt een stem en invloed op de ontwikkelingen, waar voorheen niet in was voorzien. Dat punt hebben we vorig jaar bereikt en de eerste bijeenkomst van het burgerberaad is inmiddels geweest, dus dat is voor ons een succes." /

Verpleegkundige Advies Raad

VAR in 2022 gegroeid en versterkt

Nadat in 2021 COVID-19 veel aandacht opslokte, heeft de Verpleegkundige Advies Raad (VAR) afgelopen jaar veel energie gestoken in versterking en uitbreiding, zowel van de VAR zelf als van het Verpleegkundig Platform.

De VAR heeft vorig jaar drie nieuwe leden aangetrokken en bestaat nu uit acht leden. "Voorheen moesten we best zoeken om nieuwe leden te vinden, maar afgelopen jaar kwamen ze solliciteren," vertelt vicevoorzitter Monique Drees. "Dat is heel fijn en betekent dat onze zichtbaarheid in de organisatie is vergroot." Om de effectiviteit van de VAR te verbeteren, hebben de leden het afgelopen jaar de training 'Zet je VAR op de kaart' gevolgd. Tijdens deze tweedaagse training kregen de VAR-leden handvatten om beter te adviseren op verpleegkundig vak. "De VAR heeft de afgelopen tijd veel bestuurswisselingen doorgemaakt en daarom was het nodig intern orde op zaken te stellen. Met behulp van de nieuwe tools hebben we een overeenkomst geschreven voor de samenwerking met de raad van bestuur, waarin duidelijker is omschreven wat onze rol is. Daarnaast zoeken we nu meer aansluiting bij de teamleiders en de bedrijfskundig managers."

De VAR wil meer betrokken zijn bij verpleegkundige zaken en wordt dan ook steeds vaker gevraagd in commissies plaats te nemen. "Omdat we niet alles kunnen doen, zijn we kritischer gaan kijken waar we ons voor inzetten. Niet elke vraag is voor de VAR bedoeld, maar hoort soms bijvoorbeeld thuis bij de OR. De onderwerpen die wel bij de VAR horen, hebben we onderling meer verdeeld." Zo is de raad sinds kort betrokken bij de CMV (Commissie Medicatie Veiligheid). "Tot voor kort zaten er geen verpleegkundigen in die commissie, terwijl het wel de verpleegkundigen zijn die de medicatie voor de patiënt klaarmaken en toedienen."

Monique heeft het afgelopen jaar de opleiding nieuw verpleegkundig leiderschap gevolgd. "Daarmee heb ik handvatten gekregen om verpleegkundig leiderschap meer op de kaart te zetten. Ik kan hiermee trainingen en presentaties geven en hoop ook anderen te stimuleren die opleiding te volgen. We willen uiteindelijk toegroeien naar een verpleegkundig stafbestuur, om zo meer bestuurlijke invloed te krijgen." De VAR heeft daarom het afgelopen jaar een document geschreven over verpleegkundig leiderschap. "Dit willen we meer stimuleren via rolmodellen, ambassadeurs en de aanstaande Dag van de Verpleging."

Een tweede project van de VAR is 'Ontregel de zorg'. "Hiermee leren verpleegkundigen kritisch kijken naar dagelijkse handelingen. Zijn die echt zinvol of kosten ze vooral tijd, die beter aan belangrijkere dingen kan worden besteed?" Ook heeft de VAR een voorstel geschreven over functiedifferentiatie. "Wij willen met ons voorstel ervoor zorgen dat hbo-verpleegkundigen zich kunnen profileren binnen de organisatie. Naar ons idee wordt er te weinig gebruik gemaakt van de kennis van hbo-verpleegkundigen, met het risico dat die uiteindelijk de organisatie verlaten. Daarom is het belangrijk deze verpleegkundigen meer doorgroeikansen te geven en het werk aantrekkelijker te maken." /

2022: weer een bijzonder jaar met een goed financieel resultaat

Adrz komt door hard werken en de verschillende COVID-vergoedingen tot een goed financieel resultaat. Voor een toelichting op de cijfers verwijzen we naar de jaarrekening.

Adrz heeft in 2022 een hoog volume medische zorg verleend die de gecontracteerde volumes heeft overtroffen. Hierdoor heeft Adrz geen gebruik hoeven maken van de landelijke COVID vangnetregeling. Evenals in 2021 heeft ons laboratorium een belangrijke bijdrage geleverd aan de uitvoering van COVID-testen. Al deze inspanningen tezamen hebben geleid tot een financieel goed resultaat, benodigd voor investeringen, zorginnovatie toekomst, nieuwbouw, moderne apparatuur en onze medewerkers.

We zien dat in de afspraken met de zorgverzekeraars de focus meer en meer komt te liggen op beperking van de schadelast en verschuiving van de zorg naar de 1e/1,5e lijn. We onderschrijven de noodzaak voor het beheersen van de zorgkosten in Nederland, maar er moet ruimte zijn in het zorgstelsel om de verschuiving van zorg te kunnen laten plaatsvinden en de meer complexere zorg in de ziekenhuizen te kunnen blijven leveren. Zolang een verantwoorde verschuiving niet mogelijk is door tekorten op vitale plekken, zoals bij de huisartsen, moet het belang en het recht van de patiënt op goede zorg voorop staan.

Systeem van risicobeheersing

Het systeem van risicobeheersing binnen Adrz is beschreven in de Beleidsrichtlijn Risicomanagement Adrz (gebaseerd op de internationale standaard ISO-31000). Enerzijds bouwt deze voort op bestaande werkwijzen,

zoals de in het kader van NIAZ en CMT voorgeschreven prospectieve risico-inventarisatie (PRI) en reactieve risicoanalyses. Anderzijds is risicobeheersing als onderdeel van reguliere managementactiviteiten meer expliciet gemaakt. Het monitoren van de effectiviteit van de beheersmaatregelen (en daarmee het beheersen van de risico's) wordt ingebed in de reguliere PDCA-cyclus.

"De bereidheid van Adrz om risico's te accepteren is laag."

In 2021 is Adrz overgegaan op Horizontaal Toezicht ten behoeve van de registratie en declaratie van zorgverrichtingen voor zorgverzekeraars. Hiervoor is in overleg met verzekeraar CZ in 2020 een volledig control framework ingericht, inclusief de bijbehorende beheersmaatregelen. Horizontaal Toezicht is een vorm van samenwerking tussen ziekenhuizen en zorgverzekeraars die is gebaseerd op vertrouwen en transparantie. In plaats van controle van zorgdeclaraties achteraf door de verzekeraar, stelt het ziekenhuis vooraf vast of de zorgregistratie en -declaratie juist is. Deze werkwijze is in 2022 gecontinueerd en geborgd. Om als ziekenhuis in control te blijven en continu te verbeteren, wordt gewerkt volgens de cyclus van Plan-Do-Check-Act (PDCA). Deze cyclus wordt doorlopen op strategisch, tactisch en operationeel niveau. Om leidinggevend en hierin te ondersteunen zijn verschillende dashboards operationeel, waarop belangrijke KPI's gemonitord worden, op Adrz-niveau en op teamniveau. Ieder tertiaal rapporteert Adrz uitgebreid over de resultaten (financieel, personeel, klant en kwaliteit) en de uitvoering van het jaarplan. In deze rapportages en de begrotingsrapportage wordt ingegaan op de belangrijkste financiële en operationele risico's.

Het Treasury-statuuut Adrz is per 1 januari 2017 in werking getreden. Conform dit statuut heeft Adrz geen rentederivaten. Daarnaast bezit Adrz geen vreemde valuta of instrumenten om koersschommelingen op valuta af te dekken. Al dan niet tijdelijk overtollige liquide middelen worden niet speculatief belegd, maar worden uitgezet bij een erkende financiële instelling die onder toezicht valt van De Nederlandsche Bank en een openbare kredietwaardigheidsbeoordeling heeft verkregen van ten minste single A. Adrz loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name over verstrekte leningen en liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden (waaronder schulden aan kredietinstellingen). Dit betreffen veelal vastrentende vorderingen en schulden waarover Adrz risico's loopt over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente. Met betrekking tot de vorderingen en schulden worden geen financiële derivaten gecontracteerd ter afdekking van het renterisico. Een uitgebreidere toelichting op de financiële instrumenten en risicobeheersing is opgenomen in toelichting 12 in de jaarrekening.

Voornaamste risico's en onzekerheden

De belangrijkste actuele risico's en onzekerheden, hebben te maken met huisvesting, arbeidsmarkt, ICT, de prijzen voor dure geneesmiddelen, Inflatie en Cao. Het COVID-19 risico was tot medio 2022 relevant maar is sindsdien in omvang fors afgenomen.

COVID

COVID-19 was in 2022 voor het derde opeenvolgende jaar een belangrijke onzekerheid, met het daarbij komende financiële risico. Door maximale inspanningen van alle Adrz-collega's en de afspraken die op landelijk niveau zijn gemaakt ten aanzien van financiering en financiële vangnetten, konden de risico's ook in 2022 goed opgevangen worden. We zien helaas dat de uitval van collega's door ziekte en vermoeidheid post-Covid hoger is dan voorgaande jaren.

Huisvesting

Adrz heeft een aantal jaren achtereenvolgens fors geïnvesteerd in huisvesting en bijbehorend medisch instrumentarium, waardoor een enorme kwaliteitsslag is gerealiseerd. Door deze inhaalslag in de afgelopen jaren en de ontwikkelingen rondom COVID-19, is het investeringsniveau in 2022, net zoals in 2020 en 2021

relatief laag geweest (€ 13,1 miljoen in 2022). Deze investeringen hadden betrekking op vervanging van ICT-apparatuur, vervanging van medische instrumenten (waaronder MRI en voorbereiding nieuwe CT), noodzakelijke aanpassingen aan technische installaties, verwerving aanpalend pand i.v.m. voorgenomen nieuwbouw en diverse interne verbouwingen. De investeringen zullen de komende jaren (verantwoord) worden geminimaliseerd om zodoende zoveel mogelijk financiële middelen vrij te spelen voor de voorgenomen nieuwbouw. Nieuwbouw is nodig omdat het huidige, uit 1987 daterende pand, technisch gezien aan vervanging toe is en er onvoldoende kan worden ingespeeld op de huidige en toekomstige eisen die worden gesteld aan een modern ziekenhuis. Met betrekking tot de voorgenomen nieuwbouw is in 2022 een interne analyse afgerond met betrekking tot knelpunten en wensen en is in beeld gebracht welke investeringen in de huidige lokatie nog minimaal noodzakelijk zijn tot aan de voorgenomen nieuwbouw. In 2023 zal deze analyse een vervolg krijgen via een externe analyse en zullen financiële randvoorwaarden, op basis van actuele economische parameters, herijkt worden. Op basis van de uitkomsten zal een voorlopig profiel worden opgesteld van ons toekomstig ziekenhuis. Dat digitalisering de komende jaren een grote rol zal spelen en daarmee invloed heeft op onze toekomstige nieuwbouw, is evident.

Arbeidsmarkt

Adrz blijft zich richten op het thema arbeidsmarkt, als een van de belangrijke doelen binnen ons strategisch plan Samen Zeeland. Het blijft lastig om binnen Zeeland gekwalificeerde medewerkers te vinden en te behouden voor de specifieke zorgfuncties. De coronapandemie heeft de aantrekkelijkheid van werken in de zorg geen goed gedaan. We proberen door de inzet van voldoende leerwerkplekken, samenwerking met opleidingsinstituten en samenwerking binnen de keten medewerkers enthousiast te maken en te houden voor het mooie vak in de ziekenhuiszorg. Adrz heeft daarnaast verschillende programma's en faciliteiten om onze medewerkers bevlogen te houden. Ook met behulp van de inzet van datascience worden werkprocessen geanalyseerd en verbeterd. Dit moet leiden tot efficiëntere werkwijzen en minder werkbelasting voor medewerkers.

ICT

Zoals bij iedere organisatie heeft het risico op verstoring van de dienstverlening door langdurige

uitval, belemmering of blokkade van de ICT-systemen, verscherpte aandacht. Mede in het licht van NEN-7510 is in 2021 een aantal risicoanalyses uitgevoerd op het gebied van personeel, beschikbaarheid en cybersecurity. In 2022 zijn aanvullende maatregelen getroffen om de risico's en impact van de ICT verstoringen zoveel mogelijk te mitigeren. De focus op de cyclus van risico identificatie, monitoring en treffen van aanvullende maatregelen zal in 2023 onverminderd groot zijn.

Dure geneesmiddelen

De kosten voor dure geneesmiddelen nemen, net als bij andere ziekenhuizen, ieder jaar toe. Adrz werkt aan een toekomstbestendige inrichting van de farmaceutische zorg in Zeeland. Hierbij staan toegankelijkheid en kostenefficiëntie centraal. Samen met onze leverancier (Scheldezoom Farmacie) wordt gezocht naar mogelijkheden om de tarieven te verlagen. Ons afnamecontract, dat eindigt per ultimo 2023, is formeel opgezegd. Adrz richt zich op het – samen met de belangrijkste andere afnemer Zorgsaam – op een verantwoorde wijze vernieuwen van het contract met Scheldezoom Farmacie vanaf 1 januari 2024. In 2023 zal een besluit genomen worden over de opening van een poliklinische apotheek voor onze patiënten op het ziekenhuisterrein in Goes.

Inflatie en Cao

De inflatie was in 2022 van een sinds lange tijd niet gezien niveau. De vooruitzichten voor 2023 zijn gunstiger maar de kans op een blijvend hoog inflatieniveau is reëel. Adrz ondervindt de gevolgen hiervan bij de inkoop van haar diensten. Specifiek voor de energietarieven geldt dat deze begin 2022 zijn vastgesteld voor het jaar 2023 en de hiermee verband houdende stijging volledig is verwerkt in de begroting 2023. De inflatiecijfers werken ook door in de inmiddels afgesloten Cao-onderhandelingen. De looptijd van de vorige Cao is verstreken. In maart 2023 is er akkoord bereikt voor een nieuwe Cao. Adrz houdt rekening met een forse Cao-stijging en voert gesprekken met zorgverzekeraars om de forse Cao-stijging afdoende verdisconteerd te krijgen in de tarieven voor 2023.

Financiële positie

De financiële positie van Adrz is goed. De gerealiseerde bedrijfsresultaten in de afgelopen jaren hebben er toe geleid dat inmiddels sprake is van een solvabiliteitspositie van ruim 37% en dat aan rente- en

aflossingsverplichtingen ruimschoots kan worden voldaan. Desondanks zal het vasthouden en verbeteren van de liquiditeits- en vermogenspositie van Adrz de komende jaren nog steeds noodzakelijk zijn om het toekomstige investeringsprogramma, inclusief nieuwbouw op onze vestiging in Goes, te kunnen uitvoeren. Belangrijke elementen hierin zijn: het vasthouden van het huidige operationeel resultaat bij een transformatie naar passende zorg, een uitgekiend investeringsbeleid, met name locatie Goes, en het bestendigen van het vertrouwen bij stakeholders. Belangrijke basis hierbij is de Integrale Business Case (IBC) waarin alle financiële doorrekeningen plaatsvinden en de financiële ontwikkeling wordt gemonitord. De IBC houdt rekening met noodzakelijke toekomstige strategische (vastgoed)investeringen.

Verwachte ontwikkelingen in 2023

Daar waar voor 2022 COVID-19 (en bijbehorende financiering) een belangrijke onzekerheid vormde, keren we terug naar een meer genormaliseerde situatie. Voor komend jaar moet rekening gehouden worden met de volgende ontwikkelingen:

- Begin 2022 speelde COVID-19 een grote rol in de mate van zorgverlening maar ook in het ziekteverzuim bij medewerkers. Hierdoor zijn – net als bij andere ziekenhuizen – achterstanden ontstaan in de planbare zorg. Dit uit zich in sommige gevallen onder andere in oplopende wachtlijsten. De mate van beschikbare capaciteit (medewerkers, apparatuur en ruimten) bepaalt de snelheid waarin deze wachtlijsten naar aanvaardbare niveaus terug gebracht kunnen worden in 2023.
- Voldoende beschikbaarheid van gekwalificeerd personeel en een onverminderd hoge zorgvraag vraagt om adequate inzet van beschikbare capaciteit maar ook om het maken van keuzes. Dit vraagstuk zal komende jaren steeds nadrukkelijker op tafel liggen. Voor een adequate oplossing is samenwerking in de keten en transformatie van zorg (passende zorg) belangrijk. Dit zal in 2023 verder vormgegeven worden in de Zeeuwse Zorg Coalitie.
- In 2023 zal toegewerkt worden naar besluitvorming rondom de voorgenomen nieuwbouw in Goes
- De noodzakelijke investeringen in 2023 zullen vanuit eigen middelen gefinancierd worden. Naar verwachting is geen aanvullende bancaire financiering noodzakelijk.

- Om continuïteit, kwaliteit en acceptabele tarieven te kunnen blijven garanderen vanuit onze laboratoria, is intensieve samenwerking met omliggende laboratoria in een vergevorderd stadium van onderzoek. De verwachting is dat in 2023 concrete stappen gezet kunnen worden.
- Duurzaamheid is een niet meer weg te denken thema. Specifiek binnen de zorgverlening is de ecologische voetafdruk hoog. Adrz is mede ondertekenaar van de Greendeal 2.0. De afgelopen jaren is geïnvesteerd in zonnepanelen en energiezuiniger apparatuur en installaties. In 2023 zal duurzaamheid binnen Adrz meer gecoördineerd en meer integraal worden opgepakt.
- De plannen voor de realisatie van een poliklinische apotheek bij onze locatie in Goes zullen naar verwachting in 2023 uitgevoerd worden.
- Adequate zorg vraagt om adequate sturing van de bedrijfsvoering en het zorgproces. In 2023 zal de organisatie van ons primair proces ingericht zijn via 9 zorgeenheden waarbij iedere zorgeenheid aangestuurd wordt door een bedrijfskundig manager en een medisch manager. Hiermee wordt een volgende stap gezet in het duaal management bij Adrz.
- Realisatie van een nieuw inkoopcontract voor dure geneesmiddelen en overige apothekersdiensten tegen acceptabele inkooptarieven en overige voorwaarden.
- In 2023 zal de achtergestelde lening van het Erasmus MC verder worden terugbetaald, in lijn met de daarvoor gemaakte afspraken.
- De verwachting is dat aan de belangrijkste financiële ratio's voldaan zal worden. De nieuwe Cao in combinatie met definitieve contractering met onze zorgverzekeraars, is hierin voor een belangrijk deel bepalend. /

Voor een overzicht van de (neven)functies van de leden van de rvb en rvc, wordt verwezen naar de jaarrekening onderdeel 5.1.11

Nieuwe samenstelling

Algemeen

Het jaar 2022 is een jaar waarin de samenstelling van zowel de raad van bestuur (rvb) als die van de raad van commissarissen (rvc) veranderde. Claudia Brandenburg vertrok per 1 juni als voorzitter van de rvb en met ingang van 1 juli werd zij opgevolgd door Marten Kroese. Ook de voorzitter van de rvc wisselde, net als twee andere leden, van wie één op voordracht van de Cliëntenraad. Al met al dus veel nieuwe gezichten in het bestuursapparaat van Adrz. Langs deze weg willen wij Claudia Brandenburg en de vertrokken leden van de rvc Guy Peeters, Loes van Rijsoort en Olaf Timmermans dankzeggen voor hun inzet in de afgelopen jaren. De wisselingen zijn

voor de rvc aanleiding geweest in eerste instantie extra aandacht te besteden aan langer lopende dossiers zoals de vormgeving van samenwerking van de Klinisch Chemici in de regio, de ontwikkelingen rond de apotheek Scheldezoom, de interne sturingsfilosofie en de voortgang van de plannen rond de renovatie en nieuwbouw. In goed overleg met de rvb is voor deze dossiers in gezamenlijkheid de te volgen koers vastgelegd.

Ook is veel tijd gestoken in de brede samenwerkingsinitiatieven in het kader van de Zeeuwse Zorg Coalitie en meer in het bijzonder de samenwerking met het ziekenhuis Zorgsaam. De rvc constateert dat

zowel Medische Staf als rvb grote waarde hechten aan regionale samenwerking en open staan voor initiatieven daarvoor en die ook zelf nemen. Wij onderschrijven de wenselijkheid en noodzaak van deze ontwikkelingen geheel en ondersteunen de Medische Staf en rvb bij de verdere invulling daarvan.

Rvc heeft in 2022 vijf keer plenair vergaderd (afgezien van de bijeenkomsten die verband hielden met de wervingsprocedures). In deze reguliere vergaderingen waarbij ook de voorzitter van het Stafbestuur aanwezig is, lag het accent op begrotingsuitvoering, COVID-19-problematiek, bezettingsvraagstukken als gevolg van hoog ziekteverzuim en arbeidsmarktproblematiek en de voorbereiding van de aandeelhoudersvergaderingen. Voorts is een zesde bijeenkomst in de vorm van een themadag georganiseerd, waarin een bredere vertegenwoordiging van het Stafbestuur en op onderdelen ook bedrijfskundig managers participeerden. Kernpunten op de themadag waren de ontwikkelingen rond Zeeuwse Zorg Coalitie, implementatie co-bestuur en dual management en risicomanagement.

In het afgelopen jaar heeft de rvc in nieuwe samenstelling eenmaal met het voltallige Stafbestuur gesproken over algemene ontwikkelingen in het ziekenhuis. Ook is door een vertegenwoordiging van de rvc overleg gevoerd met de Ondernemingsraad en de Cliëntenraad. Wij hechten aan een goede samenwerking met Stafbestuur, Ondernemingsraad en Cliëntenraad en hebben de contacten in het afgelopen jaar als constructief ervaren en zeer op prijs gesteld.

De rvc heeft commissies ingesteld om meer diepgaand op specifieke onderwerpen te kunnen ingaan, te weten de audit-, kwaliteits- en remuneratiecommissie. Voorts heeft de rvc vier maal verantwoording afgelegd voor het gevoerde beleid in de aandeelhoudersvergadering. Onderstaand wordt op deze overleggen afzonderlijk ingegaan:

Auditcommissie

De auditcommissie is vijf maal bijeengekomen. Centraal op de agenda staan uiteraard de begroting, financiële trimesterrapportages en de jaarrekening, de rapportages van de accountant en de voortgang van en ontwikkelingen in de uitvoering gedurende het jaar. Bij Adrz is de financiële huishouding en sturing goed op

orde. De actieve opstelling bij het beschikbaar stellen van diensten en capaciteit voor het uitvoeren van COVID-19-testen heeft over 2022 sterk positief bijgedragen aan het financiële resultaat voor het ziekenhuis. In 2022 hebben het strategisch risicomanagement en de analyse van frauderisico's en maatregelen van fraudebeheersing specifieke aandacht gekregen, evenals de financiële aspecten van de in dit verslag vermelde langer lopende dossiers.

De auditcommissie heeft in een separate vergadering thematisch stilgestaan bij de maatregelen in Adrz op het vlak van cybersecurity. Ook de komende jaren zal dit thema hoog op de agenda blijven door de groeiende risico's waarop een antwoord moet worden gevonden.

Commissie Kwaliteit, Mens en Verbetering

De commissie is in 2022 vier keer bijeengekomen. Reguliere agendapunten zoals calamiteiten, IGJ-bezoek en Qualicor zijn elke vergadering aan bod gekomen. Ook is het perspectief van de medewerkers belicht in zaken als leiderschapsontwikkeling en verzuim. Ondanks COVID-19, waarin de nodige aandacht naar crisismanagement ging, is er nog aandacht geweest voor ontwikkeling en opvolging van beleid. Er is in 2022 uitgebreid stilgestaan bij de transitie in kwaliteitsdenken waarbij het zoeken naar rode draden vanuit verschillende systemen, risico gestuurd kijken en specifiek aandacht geschonken is aan safety differently. Hierbij is stilgestaan wat deze transitie betekent voor de organisatie en voor het toezicht. Dit gesprek wordt in 2023 gecontinueerd.

Remuneratiecommissie

Deze commissie is één keer bijeengekomen in geheel nieuwe samenstelling. In die bijeenkomst is uitvoerig met de bestuurders bijgepraat en stilgestaan bij de veranderingen in de rvb. Ook is gesproken over de onderlinge taakverdeling en samenwerking en over hoe de samenwerking wordt ervaren tussen rvb, rvc en de aandeelhouder. Verder zijn afspraken gemaakt voor de op te pakken activiteiten in de komende periode.

Aandeelhoudersvergadering

Het contact en overleg met aandeelhouder ErasmusMC heeft de rvc als constructief en stimulerend ervaren. De aandeelhoudersvergadering is viermaal bijeengekomen. Naast de formele onderwerpen als begroting, jaarrekening en belangrijke beleidsontwikkelingen is in deze

vergaderingen gesproken over onderlinge samenwerking en die met de partners in de regio. De rvc ervaart in dit overleg een grote betrokkenheid van het ErasmusMC bij de Zeeuwse zorg en Adrz in het bijzonder.

Afsluitend

Het jaar 2022 is goed verlopen voor Adrz. COVID-19 heeft ook in dit jaar gevolgen gehad door hoog ziekteverzuim en direct daaruit voortvloeiende hoge werkdruk voor alle medewerkers. In de zomerperiode is noodgedwongen de inzet van de OK-capaciteit eerder afgeschaald dan gebruikelijk maar desondanks is het het Adrz gelukt de zorgverlening op peil te houden voor de Zeeuwse bevolking. Daar wil de rvc de raad van bestuur, alle medewerkers en artsen zeer voor bedanken. Het is echt een grote prestatie dat het lukt om de wachtlijsten beperkt te houden. Wij zijn dan ook zeer gemotiveerd om gezamenlijk met alle bij Adrz betrokken partijen ons in te zetten en waar mogelijk bij te dragen deze lijn vast te houden. /

“De raad van commissarissen ondersteunt waar mogelijk de raad van bestuur”

Peter Draaisma is sinds 1 april 2022 voorzitter van de raad van commissarissen van Adrz. Hij volgt Guy Peeters op. Peter begon in februari vorig jaar zijn werkzaamheden voor de rvc als lid, vicevoorzitter en tijdelijk voorzitter van de remuneratiecommissie. Peter was eerder onder meer voorzitter van de Commissie Topspecialistische zorg en onderzoek van VWS/ ZonMw en tien jaar lang bestuursvoorzitter van het IJsselland Ziekenhuis.

Bij zijn aantreden had Peter wel een algemeen beeld van Adrz, maar kende hij het ziekenhuis nog niet tot in detail, vertelt hij. “Ik wist dat het ziekenhuis een moeilijke periode achter de rug heeft gehad, maar ook dat het tij gekeerd is en dat het er nu goed voor staat. Dat is ook mijn ervaring tot nu toe. De zorg staat onder druk, vanwege ingewikkelde thema's als de hoge zorgkosten, hoog ziekteverzuim en problemen op de arbeidsmarkt. Maar, hoewel er mede door COVID-19, veel druk staat op de medewerkers, is het bestuurlijk kalm en is er meer rust in de organisatie. Er heerst intern een goede sfeer en een positieve attitude.”

Als voorzitter van de raad van commissarissen ziet Peter twee belangrijke taken. “Allereerst kunnen wij als rvc onze kennis inzetten ten gunste van de raad

van bestuur in het proces rondom samenwerking in de regio. We kunnen het bestuur ondersteunen bij het maken van afspraken met andere zorgorganisaties. Daarnaast is het nieuwbouwdossier belangrijk. De rvb is eindverantwoordelijk, maar wij kunnen het bestuur ondersteunen om met goed onderbouwde plannen te komen. Die zullen wij vervolgens kritisch doorspreken, om ze uiteindelijk met een positief advies aan de aandeelhouder voor te leggen. We trekken er hard aan en streven ernaar dit jaar basisbesluiten tot stand te brengen.”

Naar de toekomst kijkend ziet Peter een aantal ontwikkelingen waar Adrz zich op moet voorbereiden. “Zoals samenwerking met andere zorgpartners in de keten en de verdeling van mankracht. We moeten ervoor zorgen dat de zorg daar wordt verleend waar dat optimaal kan. Er komt een transitieperiode aan, waar de zorg decentraal wordt verleend waar dat kan en centraal als dat moet. Dat betekent minder competitie in de regio en meer samenwerking. Daar moeten we oplossingen voor zoeken en we staan pas aan het begin. In het kader van de Zeeuwse Zorg Coalitie wordt daar al hard aan getrokken en we zijn het al over veel zaken eens, maar in de praktijk is het soms wat lastiger om het zo vorm te geven dat iedereen tevreden is. Het is belangrijk dat we daarin nu stappen gaan zetten.” /

Adrz

Jaarrekening 2022

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
5.1 Jaarrekening 2022	
5.1.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2022	64
5.1.2 Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2022	65
5.1.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2022	66
5.1.4 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	67
5.1.5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2022	76
5.1.6 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	84
5.1.7 Geconsolideerd mutatieoverzicht immateriële vaste activa	86
5.1.8 Geconsolideerd mutatieoverzicht materiële vaste activa	87
5.1.9 Geconsolideerd mutatieoverzicht financiële vaste activa	88
5.1.10 Geconsolideerd overzicht langlopende schulden ultimo 2022	89
5.1.11 Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2022	90
5.1.12 Enkelvoudige balans per 31 december 2022	97
5.1.13 Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2022	98
5.1.14 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2022	99
5.1.15 Enkelvoudig mutatieoverzicht immateriële vaste activa	108
5.1.16 Enkelvoudig mutatieoverzicht materiële vaste activa	109
5.1.17 Enkelvoudig mutatieoverzicht financiële vaste activa	110
5.1.18 Enkelvoudig overzicht langlopende schulden ultimo 2022	111
5.1.19 Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2022	112
5.1.20 Vaststelling en ondertekening	116
5.2 Overige gegevens	
5.2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming	119
5.2.2 Nevenvestigingen	119
5.2.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	120

5.1.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

(na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-22 €	31-dec-21 €
Activa			
A Vaste activa			
I <i>Immateriële vaste activa</i>	1		
1. concessies, vergunningen en intellectuele eigendom		4.287.597	4.823.799
2. vooruitbetaald op immateriële vaste activa		217.879	18.531
		4.505.476	4.842.330
II <i>Materiële vaste activa</i>	2		
1. bedrijfsgebouwen en -terreinen		42.014.751	42.164.945
2. machines en installaties		11.706.681	10.406.640
3. andere vaste bedrijfsmiddelen		26.787.083	30.342.180
4. materiële vaste activa in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa		5.145.709	3.249.088
		85.654.224	86.162.853
III <i>Financiële vaste activa</i>	3		
1. deelnemingen in groepsmaatschappijen		350.064	455.914
2. vorderingen op groepsmaatschappijen		2.135.234	2.135.234
3. voorziening op vorderingen op groepsmaatschappijen		-2.135.234	-2.135.234
		350.064	455.914
B Vlottende activa			
I <i>Vorraden</i>	4		
1. gereed product		3.248.831	3.731.722
II <i>Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten</i>	5	4.904.309	2.342.193
III <i>Vorderingen</i>	6		
1. op debiteuren		22.356.148	17.710.770
2. op groepsmaatschappijen		73.234	739.455
3. nog te factureren DBC's / DBC-zorgproducten		25.169.382	60.648.486
4. ontvangen voorschotten op nog te factureren DBC's / DBC-zorgproducten		-6.000.000	-38.203.090
5. overige vorderingen		7.914.691	6.746.974
6. overige overlopende activa		390.369	2.468.982
Totaal vorderingen		49.903.824	50.111.577
IV <i>Liquide middelen</i>	7	13.432.568	8.567.325
C Totaal activa		161.999.296	156.213.914
Passiva			
D Groepsvermogen			
I gestort en opgevraagd kapitaal	8	1.000	1.000
II wettelijke reserve deelnemingen		106.606	212.455
III algemene en overige reserves			
1. omzettingsreserve		16.860.367	16.860.367
2. overige reserves		37.345.115	27.806.378
Totaal eigen vermogen		54.313.088	44.880.200
E Voorzieningen	9	2.503.898	2.883.712
1. overige voorzieningen			
F Langlopende schulden	10		
1. schulden aan banken		29.061.840	32.738.006
2. achtergestelde leningen		5.000.000	7.000.000
3. financial leases		21.451.921	25.749.813
		55.513.761	65.487.819
G Kortlopende schulden	11		
1. schulden aan banken		9.823.912	11.034.752
2. schulden aan leveranciers		5.055.434	5.781.764
3. schulden aan groepsmaatschappijen		1.373.325	1.607.785
4. belastingen en premies sociale verzekeringen		515.780	471.969
5. schulden terzake pensioenen		1.415.702	148.049
6. overige schulden		11.557.888	7.516.999
7. overige passiva		19.926.509	16.400.865
totaal kortlopende schulden		49.668.550	42.962.183
H Totaal passiva		161.999.296	156.213.914

5.1.2 GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022

	Ref.	2022 €	2021 €
Bedrijfsopbrengsten			
Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening	14		
Zorgverzekeringswet		242.355.403	233.588.741
Subsidie op grond van een regeling zoals bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies		2.450.926	3.959.119
Beschikbaarheidsbijdragen zorgfuncties		6.270.905	3.570.625
Overige baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening		17.753.608	18.006.585
Netto omzet		268.830.842	259.125.071
Overige bedrijfsopbrengsten	15	5.080.942	5.969.926
Som der bedrijfsopbrengsten		273.911.784	265.094.997
Bedrijfslasten			
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	16	38.525.967	37.000.550
Lonen en salarissen	17	90.682.835	90.156.201
Sociale lasten	17	12.410.496	12.078.435
Pensioenlasten	17	8.276.261	7.953.758
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	18	14.201.566	13.203.336
Overige bedrijfskosten	19	98.054.769	94.700.305
Som der bedrijfslasten		262.151.894	255.092.585
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	20	85.409	85.409
Rentelasten en soortgelijke kosten	20	-2.306.562	-2.689.988
Waardeverandering van vorderingen die tot de vaste activa behoren	20	-105.850	38.679
		-2.327.003	-2.565.899
Resultaat boekjaar		9.432.887	7.436.513
Resultaatbestemming			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>			
		2022 €	2021 €
Toevoeging/(onttrekking):			
Wettelijke reserve deelnemingen		-105.850	38.679
Algemene / overige reserves		9.538.737	7.397.834
		9.432.887	7.436.513

5.1.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2022

	Ref.	2022		2021	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Resultaat na belastingen		9.432.887		7.436.513	
Waarvan financiële baten en lasten	20	-2.327.003		-2.565.899	
			11.759.890		10.002.412
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	18	13.928.600		13.208.905	
- mutaties voorzieningen	9	-379.816		-183.950	
- boekresultaten afstoten vaste activa	18	0		0	
			13.548.784		13.024.955
Veranderingen in werkkapitaal:					
- voorraden	4	482.891		243.342	
- mutatie onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	5	-2.562.116		1.079.849	
- vorderingen	7	206.246		-571.368	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	11	7.858.043		-8.275.818	
			5.985.064		-7.523.995
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			31.293.738		15.503.372
Ontvangen interest	21	86.916		83.902	
Betaalde interest	21	-2.247.396		-2.654.101	
Ontvangen dividenden	21	0		0	
			-2.160.480		-2.570.199
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			29.133.259		12.933.173
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings materiële vaste activa	2	-12.352.411		-9.448.051	
Investerings immateriële vaste activa	1	-602.797		-261.662	
Desinvesteringen materiële vaste activa	2	626.889		0	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-12.328.319		-9.709.713
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Nieuw opgenomen leningen	10	0		15.000.000	
Aflossing langlopende schulden	10	-11.939.697		-10.081.612	
Kortlopend bankkrediet	11	0		0	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			-11.939.697		4.918.388
Mutatie geldmiddelen			4.865.243		8.141.848
Stand geldmiddelen per 1 januari	7	8.567.325		425.477	
Stand geldmiddelen per 31 december	7	13.432.568		8.567.325	
Mutatie geldmiddelen		4.865.243		8.141.848	

Toelichting:

Voor een toelichting op de grondslagen voor het kasstroomoverzicht wordt verwezen naar de toelichting op pagina 58 (5.1.4.4).

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.1 Algemeen

Vestigingsplaats

Admiraal De Ruyter Ziekenhuis B.V. (Adrz B.V.) is statutair gevestigd in de gemeente Goes ('s-Gravenpolderseweg 114, 4462 RA Goes). De hoofddactiviteit van Adrz B.V. betreft het bieden van een breed pakket medisch specialistische zorg. Adrz B.V. is onder nummer 22063723 ingeschreven in het handelsregister.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2022, dat is geëindigd op 31 december 2022.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de *Regeling openbare jaarverantwoording WMG (RojW)*. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW - voor zover deze volgens deze regeling van toepassing zijn -, de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving, en de bepalingen van en krachtens de wet normering topinkomens.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Algemene toelichting met betrekking tot continuïteit van de bedrijfsactiviteiten

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

De financiële positie van Adrz B.V. is verbeterd onder invloed van het positieve resultaat over 2022 van € 9,4 miljoen. De solvabiliteit (Eigen vermogen / Totaal vermogen) is in 2022 verder gestegen van 34,5% naar 37,8%. De liquiditeitspositie is voldoende om het voorgenomen investeringsprogramma te kunnen uitvoeren en eventuele mutaties in de werkkapitaalposities op te kunnen vangen.

Solvabiliteit en financieringsvoorwaarden

Adrz B.V. voldoet ultimo 2022 aan de overeengekomen financieringsvoorwaarden van Rabobank, zoals een minimale solvabiliteitseis van 25% en een debt service coverage ratio (DSCR) van minimaal 1,5.

De solvabiliteit volgens de berekeningssystematiek voor de bankconvenanten ($EV \text{ minus boekwaarde IVA} / TV \text{ minus boekwaarde IVA}$) bedraagt eind 2022 36,1%.

De DSCR ($EBITDA \text{ geschoond voor kaseffecten van leningen} / (\text{rente} + \text{aflossingen in boekjaar})$) bedraagt in 2022 1,89.

Op basis van de begroting 2023 en de meerjarenprognoses wordt verwacht dat in de komende jaren door Adrz B.V. ook wordt voldaan aan de met de Rabobank overeengekomen financieringsvoorwaarden.

Afspraken met Zorgverzekeraars

Op het moment van afronden van deze jaarrekening zijn de onderhandelingen voor de medisch specialistische zorg voor 2023 gaande.

Verwachting raad van bestuur

COVID-19 heeft in de afgelopen jaren forse impact gehad op de omvang van de reguliere zorg en het leveren van COVID-19 zorg aan onze patiënten. Mede dankzij de met de zorgverzekeraars afgesproken continuïteitsbijdragen over deze jaren is Adrz B.V. deze tijd financieel goed doorgekomen.

Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening over 2022 zijn er onzekerheden rondom de uitkomsten van de CAO 2023-2024. Dit leidt tot vertraging in de afronding van de contractering over 2023 met de zorgverzekeraars. Landelijk zien wij een vergelijkbaar beeld.

De zorgvraag blijft onverminderd hoog, leidend tot landelijke capaciteitsvraagstukken die onder andere het gevolg zijn van een tekort aan beschikbaar personeel.

Als wij onze eigen financiële positie en vooruitzichten in ogenschouw nemen, is er geen sprake van materiële onzekerheid die ernstige twijfel kan doen rijzen of Adrz B.V. haar activiteiten voort kan zetten en is derhalve de jaarrekening 2022 opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

Stelselwijziging

De jaarrekening 2022 is opgesteld op basis van de Regeling openbare jaarverantwoording WMG. De Regeling schrijft voor de balans en de winst- en verliesrekening modellen voor die afwijken van de modellen die in de jaarrekening 2021 zijn gehanteerd. De vergelijkende cijfers over 2021 zijn aangepast op basis van de nieuwe modellen. De stelselwijziging heeft geen invloed gehad op het resultaat over 2022 ten opzichte van de in het voorgaand verslagjaar gehanteerde grondslag; dit geldt tevens voor het eigen vermogen per 31 december 2022. De aanpassingen hebben ook geen invloed op de omvang van het eigen vermogen ultimo 2021 en het resultaat over 2021. Zorgspecifieke posten zijn waar dit noodzakelijk wordt geacht vermeld in de toelichting.

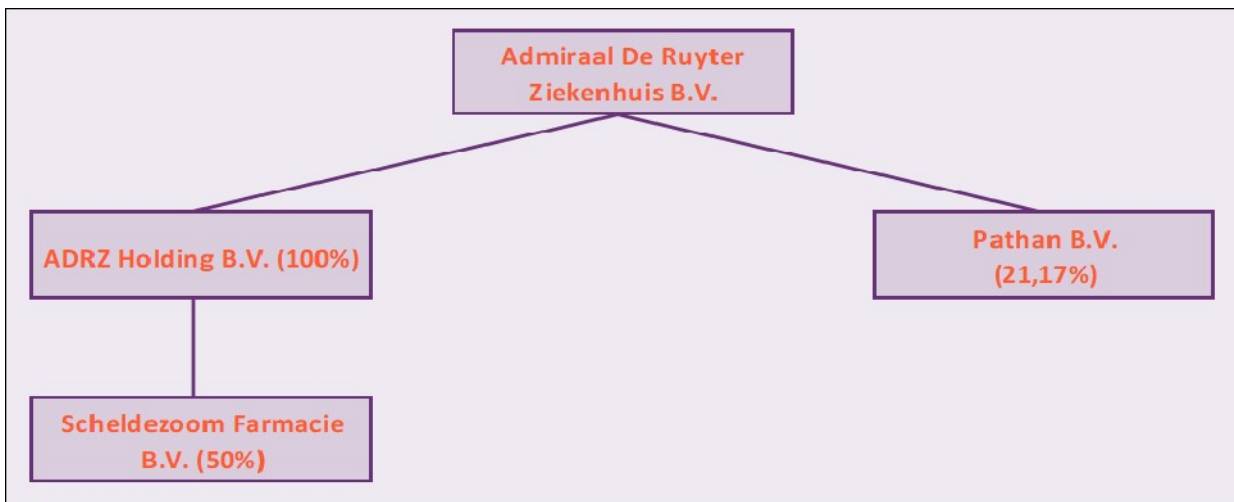
5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Groepsstructuur

Adrz B.V. is 100% dochter van Erasmus MC.

Adrz B.V. maakt deel uit van een groep, waarvan Erasmus MC (EMC), gevestigd te Rotterdam, aan het hoofd staat. De financiële gegevens van Adrz B.V. zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Erasmus MC. Deze is in te zien via www.jaarverslagenzorg.nl. Binnen de groep EMC is Adrz B.V. een zelfstandige entiteit, met eigen afspraken met zorgverzekeraars, bankiers en financiers en een eigen inschrijving WTZi (met ingang van 1-1-2022 Wtza). Een 403-verklaring is niet van toepassing. Naast de hoofdvestiging in Goes heeft Adrz B.V. ook locaties in Vlissingen en Zierikzee.

De juridische groepsstructuur van Adrz B.V. is als volgt:

ADRZ Holding B.V.

Adrz B.V. is houder van 100% van de aandelen van ADRZ Holding B.V., opgericht d.d. 19 april 2011, statutaire zetel te Middelburg, kantoor houdend in Vlissingen. Het eigen vermogen van ADRZ Holding B.V. per 31 december 2022 bedroeg - € 3.361.895 (negatief) en het resultaat over 2022 - € 159 (negatief). Het negatieve eigen vermogen valt weg tegen de voorziening negatieve deelneming die getroffen is op de enkelvoudige balans van Adrz B.V. ADRZ Holding B.V. kent geen eigen activiteiten en fungeert feitelijk als tussenholding. De economische realiteit is, dat Adrz B.V. de belangen van ADRZ Holding B.V. in de deelnemingen en in de joint-venture houdt.

Scheldezoom Farmacie B.V.

ADRZ Holding B.V. heeft een 50% participatie in Scheldezoom Farmacie B.V. die gegeven de 50% participatie van Stichting ZorgSaam Zorggroep Zeeuws-Vlaanderen kwalificeert als een joint venture. De activiteiten van Scheldezoom Farmacie B.V. bestaan uit het exploiteren van een (bereidings)apotheek, alsmede het (doen) leveren van farmaceutische zorg en voorts al hetgeen daarmee verband houdt. Het vestigingsadres van Scheldezoom Farmacie B.V. is Spoorstraat 16, 4431 NK te 's-Gravenpolder.

Het eigen vermogen ultimo 2021 en het resultaat over 2021 bedroegen respectievelijk € 2.709.089 en € -/- 147.015. De definitieve cijfers over 2022 zijn op dit moment nog niet bekend. ADRZ Holding B.V. heeft een aandeel in dit resultaat naar rato van de verhouding van het door ADRZ Holding B.V. via de Stichting Admiraal de Ruyter Ziekenhuis (nu: Adrz B.V.) ingebrachte vermogen in relatie tot het ingebrachte vermogen door de andere aandeelhouder.

De Stichting ZorgSaam Zorggroep Zeeuws-Vlaanderen, de andere participant in deze B.V., is gevestigd aan de Wielingenlaan 2, 4535 PA te Terneuzen. Adrz B.V. is gezamenlijk met Stichting ZorgSaam Zorggroep Zeeuws-Vlaanderen hoofdelijk medeschuldenaar voor alle schulden van Scheldezoom Farmacie B.V. jegens de Rabobank uit hoofde van de bedrijfsfinanciering ad. in hoofdsom € 4 miljoen, resterende schuld per 31-12-2021 is circa € 1,38 miljoen.

De eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van de werkzaamheden van Scheldezoom Farmacie B.V. ligt bij de statutaire directie, gevormd door mevrouw N.S. Dekker (ad interim) en de heer H.C. Hoogerland.

Bij het ontbreken van een raad van commissarissen wordt toezicht uitgeoefend door de (respectievelijke) aandeelhouders.

Pathan B.V.

Adrz B.V. heeft een participatie van 18,66% en een zeggenschap van 21,17% in Pathan B.V. Hiermee is sprake van invloed van betekenis op deze deelneming (Art. 389 lid 1 BW).

Het vestigingsadres van Pathan B.V. is Kleiweg 500, 3045 PM te Rotterdam.

Ten tijde van het opstellen van deze jaarrekening zijn nog geen definitieve cijfers 2022 van Pathan B.V. beschikbaar. Deze deelneming is in de balans per 31 december 2022 gewaardeerd tegen de netto vermogenswaarde conform de prognose balans van Pathan B.V. per 31 december 2022, opgesteld begin januari 2023.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Groepsstructuur (vervolg)

Verwerkte verliezen

In 2022 is geen sprake van verwerkte en onverwerkte verliezen van Scheldezoom Farmacie B.V. en Pathan B.V. Vanwege negatieve resultaten in het verleden is de deelneming in Scheldezoom Farmacie B.V. als nihil gewaardeerd.

Consolidatie

Adrz B.V. heeft een 100 % aandeel in ADRZ Holding B.V. Deze holding kent geen eigen activiteiten en heeft als tussenholding de volgende belangen:

- Een 50%-participatie in Scheldezoom Farmacie B.V. die gegeven de 50%-participatie van Stichting ZorgSaam Zorggroep Zeeuws-Vlaanderen kwalificeert als joint venture. Scheldezoom Farmacie B.V. wordt niet geconsolideerd in de jaarrekening van Adrz B.V.

In de consolidatie worden de financiële gegevens opgenomen van ADRZ Holding B.V. met haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin de vennootschap direct of indirect overheersende zeggenschap kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enige andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op balansdatum.

ADRZ Holding B.V. is voor 100% in de consolidatie betrokken.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen Adrz B.V. en ADRZ Holding B.V. worden geëlimineerd, voor zover de resultaten niet door transacties met derden zijn gerealiseerd.

De deelneming in Pathan B.V. is niet in de consolidatie betrokken.

Verbonden rechtspersonen

Alle rechtspersonen zoals benoemd in de paragraaf groepsstructuur onder 5.1.4.1 worden aangemerkt als verbonden partijen. Adrz B.V. kan invloed van betekenis uitoefenen op het zakelijke en financiële beleid van deze rechtspersonen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

Adrz B.V. heeft daarnaast de volgende verbonden stichting niet in de consolidatie betrokken:

- Stichting Vrienden van ADRZ, gezeteld in Vlissingen. Deze is te kwalificeren als steunstichting in de zin van artikel 7, lid 6 RVW (RJ 655.505) en is derhalve buiten de consolidatie gebleven. Het eigen vermogen van de Stichting bedraagt per 31 december 2021 € 225.464.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar. De wijze van verantwoording in de winst- en verliesrekening is gewijzigd ten opzichte van het voorgaande boekjaar. Waar van toepassing zijn de vergelijkende cijfers aangepast.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva is de verkrijgingsprijs of de vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders vermeld worden activa en passiva opgenomen voor de geamortiseerde kostprijs.

Posten in de balans, de resultatenrekening en het kasstroomoverzicht zijn genummerd, refererend naar de nummering in de toelichting op de balans en de resultatenrekening.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar Adrz B.V. zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen of verplichtingen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. De waarderingsgrondslag van de omzet en omzetgerelateerde balansposten is het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie, en vereist een aantal schattingen en veronderstellingen, met name inzake de nuancering van de omzet. De omzetschattingen zijn beoordeeld op basis van steekproeven en controles.

Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs plus bijkomende kosten onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingstermijnen van immateriële en materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur van het vast actief.

Materiële vaste activa met een beperkte gebruiksduur worden afzonderlijk afschreven op basis van de verwachte gebruiksduur. Deze loopt voor het vastgoed in Goes en Vlissingen tot en met 2032.

In het geval dat belangrijkste bestanddelen van een materieel vast actief van elkaar te onderscheiden zijn en verschillen in gebruiksduur of verwacht gebruikspatroon, worden deze bestanddelen afzonderlijk afgeschreven.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de hierboven genoemde aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen, op vaste activa in ontwikkeling en op vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij in beginsel gehanteerd:

- Immateriële vaste activa: 12,5% tot 20%
- Bedrijfsgebouwen: 2,5% tot 10%
- Machines en installaties: 5,0 tot 10%
- Andere vaste bedrijfsmiddelen: 5,0% tot 33,33%.

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen.

Componentenmethode

De kosten van groot onderhoud worden verwerkt volgens de componentenbenadering. Dit houdt in dat het materieel vast actief bij de eerste verwerking in de balans opgesplitst wordt in twee of meer componenten, ieder met een eigen economische levensduur en dus afschrijvingstermijn. Bij de uitvoering van het groot onderhoud worden de kosten, indien aan de activeringscriteria is voldaan, geactiveerd, waarna wordt afgeschreven over de geschatte termijn waarvoor het onderhoud is gepleegd. Alle overige onderhoudskosten worden direct in de resultatenrekening verwerkt.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Bijzondere waardeverminderingen

Adrz B.V. beoordeelt op iedere balansdatum of zich wijzigingen of omstandigheden voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de opbrengstwaarde of de bedrijfswaarde, zijnde de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

De opbrengstwaarde is gebaseerd op de geschatte verkoopprijs minus de geschatte kosten welke nodig zijn om de verkoop te realiseren. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de winst- en verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Voor de bepaling van de bedrijfswaarde wordt een inschatting gemaakt van de toekomstige netto kasstromen bij voortgezet gebruik van de kasstroomgenererende eenheid; vervolgens worden deze kasstromen contant gemaakt waarbij een disconteringsvoet wordt gehanteerd van 5,85% (2021: 4,0%). De disconteringsvoet geeft geen risico's weer waarmee in de toekomstige kasstromen al rekening is gehouden.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Adrz B.V. ziet per balansdatum 2022 geen indicaties die doen vermoeden dat de boekwaarde van het materieel vast actief van Adrz niet terugverdiend zal worden.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd.

Wanneer Adrz B.V. geheel of ten dele garant staat voor de schulden van een om deze reden op nihil gewaardeerde deelneming, respectievelijk de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor zijn aandeel) tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening gevormd. Bij het bepalen van de omvang van deze voorziening, welke op nominale waarde is gewaardeerd, wordt rekening gehouden met reeds op vorderingen op de deelneming in mindering gebrachte voorzieningen voor oninbaarheid.

De lening aan de niet-geconsolideerde deelneming wordt opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende post. Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder de financiële baten en lasten.

Voorraden

De voorraden medische middelen, hulpmiddelen en kantoorbenodigdheden zijn gewaardeerd tegen de gemiddelde verkrijgingsprijs of lagere opbrengstwaarde.

De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder afrek van de direct toerekenbare verkoopkosten. Bij het bepalen van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met incourantheid van de voorraden.

De overige voorraden zijn, gezien de geringe (financiële) omvang en de beperkte invloed van de voorraadmutaties op het resultaat, niet opgenomen in de balans.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Onderhanden werk uit hoofde van DBC's/ DBC-Zorgproducten

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's/ DBC-zorgproducten is gewaardeerd tegen de landelijke onderhanden werk (OHW) grouperwaarde. Op basis van gerealiseerde activiteiten van de openstaande DBC's wordt door de OHW-grouper een opbrengstwaarde afgeleid. Op het onderhanden werk worden de voorschotten die ontvangen zijn van de verzekeraars in mindering gebracht.

Vorderingen

De eerste waardering van vorderingen is tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. Door toepassing van de effectieve rentemethode worden transactiekosten als onderdeel van de amortisatie in de winst- en verliesrekening verwerkt. De vervolgwaardering van vorderingen is tegen geamortiseerde kostprijs (indien geen sprake van agio/disagio of transactiekosten dan geamortiseerde kostprijs gelijk aan nominale waarde). Een voorziening wordt getroffen indien noodzakelijk voor verwachte oninbaarheid. De omvang van de voorziening is, rekening houdend met de ouderdom, voor zowel reguliere vorderingen als voor individuele, grote vorderingen op basis van de statische methode bepaald.

De vorderingen hebben een looptijd van korter dan 1 jaar.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas- en banktegoeden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten en afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

Bij Adrz B.V. is geen sprake van derivaten en afgeleide financiële instrumenten. Voor overige financiële instrumenten wordt verwezen naar de waarderingsgrondslag per betreffende post.

Wettelijke reserve deelnemingen

Deze wettelijke reserve, opgenomen in de balans en in de toelichting op de balans bij paragraaf 8 Wettelijke reserves, houdt verband met de post financiële vaste activa. De wettelijke reserve deelnemingen wordt gevormd voor de resultaten en rechtstreekse vermogenswaarderingen van de deelnemingen sinds de eerste waardering volgens de vermogensmutatiemethode. Op de wettelijke reserve deelnemingen worden in mindering gebracht de uitkeringen waarop de rechtspersoon sinds de eerste waardering tegen netto-vermogenswaarde tot het moment van vaststellen van de jaarrekening recht heeft gekregen alsmede rechtstreekse vermogensverminderingen bij de deelneming, en uitkeringen die de rechtspersoon zonder beperkingen kan vaststellen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde dan wel de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen. Welke waarde van toepassing is, staat bij de desbetreffende voorziening vermeld. De rentemutatie van voorzieningen gewaardeerd tegen contante waarde is verantwoord als dotatie aan danwel vrijval van de voorziening.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Voorziening uitgestelde beloningen

De voorziening 'uitgestelde beloningen' omvat de toekomstige verplichting die Adrz B.V. heeft inzake jubileumuitkeringen en uitkeringen bij einde dienstverband uit hoofde van de CAO voor ziekenhuizen. Bij bepaling van de omvang van de voorziening is, op basis van ervaringscijfers, rekening gehouden met het personeelsverloop, een opslag voor werkgeverslasten en een verwachte gemiddelde salarisstijging van 2,3%. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde op basis van een disconteringsvoet van 2,31% (2021: 0,3%).

Voorziening u.h.v. claims, geschillen en rechtsgedingen

Uit de voorziening 'u.h.v. claims, geschillen en rechtsgedingen' wordt het eigen risico in verband met medische aansprakelijkheid gedekt. Adrz B.V. heeft een verzekering afgesloten voor het risico van medische aansprakelijkheid. Het ultimo jaar opgenomen bedrag heeft betrekking op mogelijke uitkering van schades en is geactualiseerd voor het maximale eigen risico van deze verzekering. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Voorzieningen (vervolg)

Voorziening langdurig zieken

Voor langdurig zieken waarvan de verwachting is dat zij niet meer zullen terugkeren in het arbeidsproces, is een voorziening getroffen ter hoogte van de salarisbetalingen tot en met verwachte uitdienstdatum, alsmede de transitievergoeding waar zij bij uitdiensttreding aanspraak op kunnen maken. Deze voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde.

Reorganisatievoorziening

Onder de reorganisatievoorziening is een vaststellingsovereenkomst opgenomen die in 2021 is vastgesteld en in 2023 wordt uitgevoerd.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde, en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs. Indien geen sprake is van (dis)agio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

De langlopende schulden worden verantwoord in de vorm van de restant hoofdsom (oorspronkelijke bedrag van de lening minus aflossingen) minus de aflossing in het komende jaar die op grond van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving als kortlopende schuld wordt aangemerkt.

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde, en daarna tegen geamortiseerde kostprijs. Dit is meestal de nominale waarde.

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar.

Financiële leases

Adrz B.V. heeft een aantal lopende leasecontracten. Hierbij worden de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van deze activa nagenoeg geheel door de vennootschap gedragen. Deze activa worden geactiveerd op de balans bij aanvang van het leasecontract tegen de reële waarde van het actief of de lagere contante waarde van de minimale leasetermijnen. De te betalen leasetermijnen worden op annuïtaire wijze verdeeld in een aflossings- en een rentecomponent. De leaseverplichtingen worden exclusief de rentecomponent opgenomen onder de langlopende schulden.

De rentecomponent wordt gedurende de looptijd van het contract verantwoord in de geconsolideerde winst- en verliesrekening met een vast rentepercentage over de gemiddelde resterende aflossingscomponent. De relevante activa worden afgeschreven over de resterende gebruiksduur of, indien korter, de looptijd van het contract.

Operationele leases

Adrz B.V. heeft leasecontracten waarbij de voor- en nadelen die aan het eigendom verbonden zijn, niet nagenoeg geheel door de vennootschap worden gedragen. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de geconsolideerde winst- en verliesrekening over de looptijd van het contract.

5.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn; baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

Baten en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

De rechten en verplichtingen uit hoofde van meerjarige financiële contracten, zoals huurcontracten, operationele leasecontracten, e.d., worden niet in de balans geactiveerd respectievelijk gepasseiveerd. De lasten die hieruit voortvloeien worden onder de bedrijfslasten verantwoord.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Opbrengsten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening

Zorgverzekeringswet (ZVW)

Onder opbrengsten zorgverzekeringswet (ZVW) worden de baten verantwoord uit hoofde van geleverde prestaties, tegen met de zorgverzekeraars afgesproken tarieven. Als realisatiemoment geldt het moment waarop de betreffende prestaties zijn gerealiseerd en op grond van de geldende voorschriften of richtlijnen kunnen worden gedeclareerd bij de zorgverzekeraar. Tot de opbrengsten ZVW worden tevens gerekend mutaties in onderhanden zorgtrajecten met betrekking tot medisch specialistische zorg.

Subsidies op grond van een regeling zoals bedoeld in de Kaderwet VW-subsidies en beschikbaarheidsbijdragen zorgfuncties

Subsidies en beschikbaarheidsbijdragen worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen, en worden verantwoord als baten zodra vaststaat dat zal worden voldaan aan de daaraan verbonden voorwaarden.

Overige baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening

Opbrengsten uit het verlenen van overige beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening worden in de winst- en verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit opbrengsten anders dan uit zorgprestaties en subsidies zoals bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies. De overige opbrengsten kunnen worden verdeeld in opbrengsten voor het leveren van diensten, overige bedrijfsopbrengsten en overige subsidies.

Opbrengsten uit het verlenen van diensten betreffen verhuur en detacheringen en geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

De belangrijkste overige bedrijfsopbrengsten hebben betrekking op horeca, catering en parkeergelden.

Onder de overige subsidies worden met name loonkostensubsidies verantwoord.

Kosten van uitbestede werk en andere externe kosten

Kosten van uitbestede werk en andere externe kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Het honorarium van de vrijgevestigde medisch specialisten wordt op grond van de met de Coöperatie Medisch Specialistisch Bedrijf (CMSB) en overige niet in loondienst zijnde specialisten over het boekjaar gemaakte afspraken, verwerkt in de resultatenrekening.

Lonen, salarissen en sociale lasten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

Adrz B.V. heeft voor haar werknemers een toegezegd-pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen, welke afhankelijk is van leeftijd, gemiddeld verdiend salaris en dienstjaren. De regeling is ondergebracht bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Adrz B.V. betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

De dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Dit wordt de beleidsdekkingsgraad genoemd. Door een gemiddelde te gebruiken, schommelt de dekkingsgraad minder sterk. In december 2022 bedraagt de actuele dekkingsgraad 109,2%.

Pensioenfonds zijn wettelijk verplicht om voldoende geld achter de hand te houden. Hebben zij dat niet, dan geldt een herstelplan voor een periode van 10 jaar. Voor PFZW geldt dit voor de periode 2020-2029. In het bijgewerkte herstelplan van januari 2020 laat PFZW zien dat de beleidsdekkingsgraad eind 2027 weer op het vereiste niveau kan zijn. Dit is binnen de wettelijke hersteltermijn van 10 jaar. Het bestuur van PFZW heeft besloten om de pensioenpremie te verhogen in twee stappen: per 1 januari 2021 met 1,5 procentpunt en per 1 januari 2022 met 0,8 procentpunt. De premie voor het arbeidsongeschiktheidspensioen is gelijk gebleven.

In het geval van een tekort bij het pensioenfonds heeft Adrz B.V. geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan het effect van de hogere toekomstige premies. Adrz B.V. heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Immateriële vaste activa en materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Op bedrijfsterreinen, op vaste activa in ontwikkeling en op vooruitbetalingen op de materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van immateriële en materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest. Tevens is hieronder opgenomen het aandeel van Adrz B.V. in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen, dan wel ontvangen dividenden van deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend. Tot slot zijn opgenomen waardeveranderingen van financiële vaste activa.

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Segmentatie

In deze jaarrekening is geen segmentatie toegepast.

5.1.4.4 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De verkrijgingsprijs van verworven vaste activa is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten.

Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder het aangaan van een financiële lease overeenkomst, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De waarde van de gerelateerde activa en leaseverplichting zijn in de toelichting van balansposten verantwoord. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasingcontract zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

5.1.4.5 Grondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft Adrz B.V. zich gehouden aan de Beleidsregels WNT, waaronder de instellingsspecifieke (sectorale) regels, en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

Activa

1. Immateriële vaste activa

De specificatie is als volgt:

Concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom
 Vooruitbetalingen op immateriële vaste activa

Totaal immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

Boekwaarde per 1 januari

Bij: investeringen

Bij: herwaarderingen

Af: afschrijvingen

Af: desinvesteringen

Boekwaarde per 31 december

31-dec-22	31-dec-21
€	€
4.287.597	4.823.799
217.879	18.531
4.505.476	4.842.330
31-dec-22	31-dec-21
€	€
4.842.330	5.493.845
602.797	261.662
0	0
939.651	913.177
0	0
4.505.476	4.842.330

Toelichting:

De immateriële vaste activa bestaan voornamelijk uit het in 2019 aangeschafte Electronisch Patiënten Dossier.

Voor een nadere specificatie van het verloop van de immateriële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.7.

2. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

Bedrijfsgebouwen en terreinen

Machines en installaties

Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting

Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa

Totaal materiële vaste activa

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

Boekwaarde per 1 januari

Bij: investeringen

Bij: herwaarderingen

Af: afschrijvingen

Af: desinvesteringen

Boekwaarde per 31 december

31-dec-22	31-dec-21
€	€
42.014.751	42.164.945
11.706.681	10.406.640
26.787.083	30.342.180
5.145.709	3.249.088
85.654.224	86.162.853
31-dec-22	31-dec-21
€	€
86.162.853	88.445.308
13.107.209	10.013.270
0	0
12.988.949	12.295.725
626.889	0
85.654.224	86.162.853

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.6.

Onder de materiële vaste activa is voor een totaalbedrag van € 23.273.127 aan vaste activa opgenomen waarvan de zorginstelling alleen het economisch eigendom heeft.

De vaste activa zijn als zekerheid gesteld voor de langlopende schulden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het overzicht van de langlopende leningen in bijlage 5.1.10.

De materiële vaste activa dienen voor een bedrag van € 33,75 miljoen (2021: € 33,75 miljoen) als onderpand voor schulden aan kredietinstellingen, waarvan € 0 (2021: € 0) als garantie voor leningen die zijn geborgd via het Waarborgfonds voor de Zorg (WFZ). De zorginstelling heeft zich verbonden niet zonder voorafgaande toestemming van het WFZ onroerende goederen die zijn gefinancierd met geborgde leningen te vervreemden of met een ander zakelijk recht te bezwaren. Tevens heeft de zorginstelling zich verbonden om op eerste verzoek van het WFZ een recht van hypotheek aan het WFZ te verstrekken op onroerende zaken waarvoor een lening is aangegaan die geheel of gedeeltelijk door het WFZ is geborgd.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

Activa

3. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	350.064	455.914
Totaal financiële vaste activa	350.064	455.914

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	455.914	417.235
Resultaat deelnemingen	-105.850	38.679
Boekwaarde per 31 december	350.064	455.914

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.9.

Adrz heeft ruim € 1,6 miljoen aan kapitaal ingebracht in Scheldezoom Farmacie B.V.; € 800K meer dan de andere aandeelhouder. Hierdoor is er sprake van een onevenredige kapitaalverhouding. In de niet uit de balans blijken de verplichtingen zijn de aansprakelijkheden tussen de groepsmaatschappijen benoemd. Op basis van de negatieve resultaten van Scheldezoom Farmacie B.V. is de deelneming in 2014 afgewaardeerd naar nihil. Ook de achtergestelde lening u/g aan Scheldezoom Farmacie B.V. ad. € 2.135.234 is afgewaardeerd naar nihil.

De nettovermogenswaarde van het aandeel van ADZ Holding B.V. in Scheldezoom Farmacie B.V. bedroeg per 31 december 2021 € 1.875.945. Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening 2022 van ADZ Holding B.V. is het definitieve resultaat van Scheldezoom Farmacie B.V. over 2022 nog niet bekend. De forecast voor 2022 uit december 2022 gaf een gering positief resultaat.

ADZ Holding B.V. handhaaft in 2022 in de nihilwaardering op de achtergestelde lening aan Scheldezoom Farmacie. De langlopende contracten met de 2 grootste afnemers zijn opgezegd per 1 januari 2024. Op dit moment zijn nieuwe contractonderhandelingen tussen Scheldezoom Farmacie B.V. en beide aandeelhouders gaande, de uitkomsten hiervan zijn echter nog niet bekend. Voortzetting van het contract zal in iets andere vorm zijn en voor beperkte tijd. Naast onzekerheid over de toekomstige te behalen resultaten leidt dit tot de verwachting dat in de komende jaren niet voldoende kasstromen worden gegenereerd om de achtergestelde lening af te kunnen lossen. De nihilwaardering van zowel de deelneming in Scheldezoom Farmacie B.V. als de verstrekte achtergestelde lening wordt derhalve gecontinueerd.

Adrz B.V. heeft 21,17% zeggenschap in Pathan B.V. Hiermee is sprake van invloed van betekenis op deze deelneming en is deze derhalve gewaardeerd tegen de prognose netto-vermogenswaarde per 31 december 2022 zijnde € 455.913

De vermogensmutatie is in de winst- en verliesrekening over 2022 verantwoord als resultaat uit deelneming.

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal	Kapitaalbelang (in %)	Eigen vermogen €	Resultaat €
Rechtstreekse (kapitaal)belangen >= 20%:					
Scheldezoom Farmacie B.V. (o.b.v. cijfers 2021)	Farmaceut	1.862.532	50%	2.709.089	-147.015
Pathan B.V. (o.b.v. voorlopige cijfers 2022)	Diagnostiek	243.459	21%	1.973.237	-305.000

Toelichting:

Van Scheldezoom Farmacie B.V. en Pathan B.V. zijn ten tijde van het opstellen van deze jaarrekening nog geen definitieve cijfers 2022 beschikbaar. Het balanstotaal, het resultaat en de kasstroom over 2021 van Scheldezoom Farmacie B.V. zijn opgenomen onder 5.1.7.

Adrz B.V. heeft aandelen A in Pathan B.V. Dit betreft een participatie van 18,66%, met een zeggenschap van 21,17%.

4. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Medische middelen	3.063.365	3.520.117
Voedingsmiddelen	19.268	13.678
Hulpmiddelen	127.033	139.176
Kantoormiddelen	39.165	58.751
Totaal voorraden	3.248.831	3.731.722

Toelichting:

Op de voorraad medische middelen is een bedrag van € 223.694 in mindering gebracht, zijnde een voorziening voor incurante COVID-tests.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

Activa

5. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt:

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten vrij segment	27.413.767	25.418.302
Af: ontvangen voorschotten	-22.509.458	-22.113.108
Af: voorziening onderhanden werk	0	-963.001
Totaal onderhanden werk	4.904.309	2.342.193

De specificatie per categorie DBC's / DBC-zorgproducten is als volgt weer te geven:

Stroom DBC's / DBC-zorgproducten	Gerealiseerde kosten en toegerekende winst	Af: voorziening onderhanden werk	Af: ontvangen voorschotten	Saldo per 31-dec-22
	€	€	€	€
CZ Groep	16.811.236	0	-15.901.700	909.536
Zilveren Kruis	3.754.276	0	-3.210.000	544.276
VGZ	3.780.467	0	-2.555.722	1.224.745
Menzis	991.654	0	-573.000	418.654
ONVZ	424.863	0	0	424.863
ENO	38.153	0	0	38.153
Zorg en Zekerheid	145.484	0	0	145.484
DSW	332.102	0	-269.036	63.066
ASR	405.621	0	0	405.621
Eucare	321.666	0	0	321.666
Overig	408.245	0	0	408.245
Totaal onderhanden werk	27.413.767	0	-22.509.458	4.904.309

Toelichting:

De netto onderhanden werkpositie, na aftrek van bevoorschotting, hangt samen met de nuancering op de omzet en de verdeling van de bevoorschotting over de posities 'nog te factureren' en 'onderhanden werk'. In 2021 zijn omzetnuancering voor horizontaal toezicht en de PoC (percentage of completion) ten laste van het onderhanden werk DBC's gebracht. In 2022 is geen sprake van een omzetnuancering voor horizontaal toezicht, de PoC is verrekend met de post debiteuren.

In 2021 is een klein deel van de ontvangen voorschotten van CZ en Zilveren Kruis verwerkt als voorschot op de nog te factureren DBC's/DBC Zorgproducten. In 2022 is de volledige onderhanden werk financiering in mindering gebracht op de positie onderhanden werk.

De in het boekjaar in de winst- en verliesrekening verwerkte opbrengsten uit onderhanden projecten bedragen € 2,9 mln.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2022**Activa****6. Debiteuren en overige vorderingen**

De specificatie is als volgt:

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Vorderingen op debiteuren	22.356.148	17.710.770
Vorderingen op groepsmaatschappijen	73.234	739.455
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	25.169.382	60.648.486
Ontvangen voorschotten op nog niet gefactureerde DBC's / DBC Zorgproducten	-6.000.000	-38.203.090
<u>Overige vorderingen:</u>		
Vorderingen op vrijgevestigde specialisten (CMSB)	1.585.744	0
Vorderingen op zorgverzekeraars	213.773	
Vooruitbetaalde bedragen	3.849.995	2.722.704
Nog te ontvangen bedragen	2.265.179	4.024.270
Overige overlopende activa	390.369	2.468.982
Totaal vorderingen	49.903.824	50.111.577

Toelichting:

De voorziening die in aftrek op de vorderingen is gebracht, bedraagt € 467.837 (2021: € 910.083). Deze voorziening bestaat uit een voorziening voor dubieuze debiteuren.

Onder de vordering op de debiteuren per 31 december 2022 zijn net als in 2021 de nog te ontvangen bedragen in verband met de afwikkeling van de schadelastjaren 2020 t/m 2021 alsmede de openstaande facturen met betrekking tot 2022 opgenomen.

Het aandeel van deze afwikkeling bedraagt per balansdatum ca. € 5,9 mln.

Op de nog te factureren omzet DBC's/DBC Zorgproducten per 31 december 2022 is € 6 mln. voorschot in mindering gebracht. In 2022 zijn de middelen dit voorschot gefinancierde zorgproducten gedeclareerd en reeds betaald door de zorgverzekeraars. Dit voorschot zal worden terugbetaald of verrekend met de openstaande vorderingen.

Ultimo 2021 was er ca. € 22 mln. opgenomen inzake NTF DGM CZ 2020 en 2021, alsmede ca. € 25 miljoen NTF DBC's en DBC Zorgproducten 2021 VGZ. Op deze twee posten was respectievelijk € 19 mln. en € 18,5 mln. bevoorschot.

Per 31 december 2022 is er sprake van een vordering op groepsmaatschappij Erasmus MC van € 73.234 (2021: €739.455). De vordering in 2021 betrof met name de vooruitbetaalde factuur voor huur van de locatie Vlissingen over het eerste half jaar van 2022. De huur over het eerste half jaar van 2023 is betaald in januari 2023.

De schuld aan de vrijgevestigde specialisten (CMSB) is in 2022 veranderd in een vordering; enerzijds doordat er in 2022 o.a. ca. € 1,5 mln. meer bevoorschotting is uitbetaald, anderzijds doordat de financiële afwikkeling van de overdracht van de cardiologiepraktijk van Adrz naar CMSB in 2016 duidelijk is geworden.

De toename van de post vooruitbetaalde bedragen wordt enerzijds veroorzaakt door een negatieve correctie van ca. € 1,5 mln op de vooruitbetaalde kosten inzake het MES-contract (zie toelichting op de langlopende schulden, 5.1.5.10). Anderzijds is per balansdatum voor ca. € 2 mln. meer aan andere contracten vooruitbetaald dan per 31 december 2021, waaronder de factuur voor het MES-contract Q1 2023 (€ 953K) en de lease van het OK-complex over Q1 2023 (€ 454K) alsmede diverse kleinere facturen.

De afname van de post nog te ontvangen bedragen wordt veroorzaakt doordat in 2021 per balansdatum een relatief hoog bedrag aan subsidies nog niet was ontvangen.

7. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Bankrekeningen	13.427.300	3.562.267
Kassen	5.268	5.058
Bouwdapot	0	5.000.000
Totaal liquide middelen	13.432.568	8.567.325

Toelichting:

De middelen op de bankrekeningen en in de kas zijn vrij beschikbaar.

De kredietfaciliteit in rekening-courant bij de Rabobank bedraagt per 31 december 2022 € 20 miljoen. Deze is per balansdatum niet aangesproken.

Adrz B.V. heeft de volgende zekerheden verstrekt aan de Rabobank:

- Een eerste hypotheekrecht van € 33.750.000 op al het vastgoed in bezit van Adrz B.V.;
- Een eerste pandrecht op alle huidige en toekomstige inventaris van Adrz B.V.;
- Een eerste pandrecht op alle huidige en toekomstige rechten en vorderingen van Adrz B.V., alsmede de zekerheden die daarmee samenhangen.

Het saldo op de bouwdepotrekeningen is begin 2022 aangewend ter financiering van strategische investeringen in 2021 en 2022.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

Passiva

8. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Gestort en opgevraagd kapitaal	1.000	1.000
Wettelijke reserve deelnemingen	106.606	212.456
Algemene en overige reserves	54.205.482	44.666.745
Totaal eigen vermogen	54.313.088	44.880.200

Het verloop over 2022 is als volgt weer te geven:

Gestort en opgevraagd kapitaal	Saldo per 1-jan-22	Resultaat-bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-22
	€	€	€	€
Verloop geplaatst aandelenkapitaal 2022	1.000	0	0	1.000
Totaal kapitaal 2022	1.000	0	0	1.000

Wettelijke en overige reserves

Wettelijke reserve deelnemingen:

Verloop wettelijke reserve deelneming 2022	212.456	-105.850	0	106.606
--	---------	----------	---	---------

Algemene en overige reserves:

Verloop Omzettingsreserve 2022	16.860.367	0	0	16.860.367
Verloop Overige reserves 2022	27.806.378	9.538.737	0	37.345.115
Totaal overige reserves 2022	44.666.745	9.538.737	0	54.205.482

Het verloop over 2021 is als volgt weer te geven:

Kapitaal	Saldo per 1-jan-21	Resultaat-bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-21
	€	€	€	€
Verloop geplaatst aandelenkapitaal 2021	1.000	0	0	1.000
Totaal kapitaal 2021	1.000	0	0	1.000

Wettelijke en overige reserves

Wettelijke reserves:

Verloop wettelijke reserve deelneming 2021	173.776	38.679	0	212.456
--	---------	--------	---	---------

Overige reserves:

Verloop Omzettingsreserve 2021	16.860.367	0	0	16.860.367
Verloop Overige reserves 2021	20.408.542	7.397.835	0	27.806.378
Totaal overige reserves 2021	37.268.909	7.397.835	0	44.666.745

Toelichting:

Het geplaatste en gestorte aandelenkapitaal bedraagt € 1.000. Enig aandeelhouder is Erasmus MC met 1.000 aandelen met een nominale waarde van € 1.

Het stichtingskapitaal is samen met de reserve aanvaardbare kosten en de algemene reserve bij het omzetten van de Stichting Admiraal De Ruyter Ziekenhuis in een Besloten Vennootschap (in 2017) als omzettingsreserve verplaatst naar de overige reserves. De totale omzettingsreserve ad. € 16.860.367 is beklemd vermogen. Dit deel van het eigen vermogen is niet uitkeerbaar aan de aandeelhouder(s).

Conform de statuten is het Adrz B.V. niet toegestaan om winsten en reserves uit te keren.

Als gevolg van de nihilwaardering van de deelneming in Scheldezoom Farmacie B.V. is vanaf 31 december 2017 geen sprake van een wettelijke reserve voor deze deelneming. Ter hoogte van het aandeel van Adrz B.V. in de resultaten uit de deelneming vanaf 2019 in Pathan BV is een wettelijke reserve deelneming gevormd.

In 2022 en 2021 is onder de langlopende schulden een door Erasmus MC verstrekte achtergestelde lening van € 7 miljoen resp. € 9 miljoen verwerkt. Doel van deze achtergestelde lening is vermogensversterking.

Het aansprakelijk vermogen bestaat uit het eigen vermogen en de achtergestelde lening die onder de langlopende schulden verwerkt is. Het aansprakelijk vermogen per 31 december 2022 bedraagt € 61.313.088 (2021: € 53.880.200).

Het aansprakelijk vermogen leidt tot een solvabiliteitspositie van 37,8% in 2022 (volgens berekening cf. bancaire convenanten 36,1%).

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2022**Passiva****9. Voorzieningen***Het verloop is als volgt weer te geven:*

	Saldo per 1-jan-22	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-22
	€	€	€	€	€
- reorganisatie	58.620	0	8.820	0	49.800
- jubileumverplichtingen	2.073.118	262.144	160.117	519.027	1.656.118
- langdurig zieken	520.801	382.256	294.445	0	608.612
- u.h.v. claims, geschillen en rechtsgedingen	231.174	438.097	479.903	0	189.368
Totaal voorzieningen	2.883.713	1.082.497	943.285	519.027	2.503.897

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-22
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	1.104.428
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	1.399.469
hiervan > 5 jaar	1.398.000

Toelichting per categorie voorziening:

De grondslagen zijn opgenomen in paragraaf 5.1.4.

De voorziening reorganisatie betreft op langere termijn uit te voeren VSO's.

De voorziening jubileumverplichtingen omvat de toekomstige verplichting die Adrz heeft inzake jubileumuitkeringen en uitkeringen bij einde dienstverband uit hoofde van de CAO voor ziekenhuizen.

De voorziening langdurig zieken omvat de doorbetalingsverplichting en de verwachte transitievergoeding voor medewerkers die langdurig ziek zijn en waarvan verwacht wordt dat zij niet zullen terugkeren in het arbeidsproces.

Uit de voorziening 'u.h.v. claims, geschillen en rechtsgedingen' wordt het eigen risico in verband met medische aansprakelijkheid gedekt. Adrz B.V. heeft hiervoor een verzekering afgesloten. Het ultimo jaar opgenomen bedrag heeft betrekking op mogelijke uitkering van schades en is geactualiseerd voor het maximale eigen risico van deze verzekering.

10. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)*De specificatie is als volgt:*

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Schulden aan banken	29.061.840	32.738.006
Financial leases	21.451.921	25.749.813
Achtergestelde lening o/g	5.000.000	7.000.000
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	55.513.761	65.487.819

Het verloop van de schulden aan banken is als volgt weer te geven:

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Stand per 1 januari	37.968.762	28.299.989
Bij: nieuwe leningen	0	15.000.000
Af: aflossingen	5.235.147	5.331.227
Stand per 31 december	32.733.615	37.968.762
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	3.671.775	5.230.756
Stand langlopende schulden per 31 december	29.061.840	32.738.006

Het verloop van de schulden uit hoofde van financial lease is als volgt weer te geven:

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Stand per 1 januari	29.553.810	32.738.975
Bij: nieuwe leningen	754.798	565.219
Af: aflossingen	4.704.550	3.750.385
Stand per 31 december	25.604.058	29.553.809
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	4.152.137	3.803.996
Stand langlopende schulden per 31 december	21.451.921	25.749.813

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

Passiva

10. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar - vervolg)

Het verloop van de achtergestelde leningen o/g is als volgt weer te geven:

	31-dec-22 €	31-dec-21 €
Stand per 1 januari	9.000.000	10.000.000
Bij: nieuwe leningen	0	0
Af: aflossingen	2.000.000	1.000.000
Stand per 31 december	7.000.000	9.000.000
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	2.000.000	2.000.000
Stand langlopende schulden per 31 december	5.000.000	7.000.000
<i>Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:</i>	31-dec-22 €	31-dec-21 €
Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	9.823.912	11.034.752
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	55.513.761	65.487.819
hiervan > 5 jaar	26.034.638	37.790.165

Toelichting:

Voor een toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar 5.1.10 overzicht leningen. De aflossingsverplichtingen zijn verantwoord onder de kortlopende schulden. De verstrekte zekerheden voor de opgenomen leningen zijn de standaard zekerheden zoals hypothecaire zekerheid op de panden en terreinen, pandrecht op de vorderingen en pandrecht op de machines en installaties.

Onder de schulden uit hoofde van financial lease zijn alleen de financial lease-bestanddelen van de betreffende overeenkomsten opgenomen. De overige bestanddelen van de overeenkomsten (onderhoud, verzekering, operational lease) worden rechtstreeks verantwoord in de winst- en verliesrekening, de toekomstige verplichtingen die voortvloeien uit deze contracten zijn opgenomen in de niet uit de balans blijvende verplichtingen onder de onderhouds- en huurverplichtingen.

De financial lease betreft enerzijds diverse apparatuur en bijbehorende verbouwingen met een gezamenlijke boekwaarde van € 6.824.676, anderzijds het in 2016 in gebruik genomen Nuclaire Centrum met een boekwaarde van € 1.410.130 en het in 2017 in gebruik genomen OK-complex in Goes met een boekwaarde van € 4.824.088 (inclusief apparatuur).

Het grootste aandeel heeft betrekking op de locatie in Vlissingen (boekwaarde € 10.214.236). Adrz is geen juridisch eigenaar van deze apparatuur, noch van deze gebouwen (art.2:366 lid 2 BW). Omdat de aflossing op de financial leases annuïtair geschiedt, is de actuele waarde van de leningen nu nog hoger dan de boekwaarde van de betreffende activa.

In 2022 is een balanscorrectie van € 1,6 mln. doorgevoerd op onjuist verwerkte cumulatieve annuïtaire aflossingen op het MES-contract t/m 2021. Deze correctie heeft voor € 1,5 mln. plaatsgehad op de debetzijde van de balans (voortuitbetaalde bedragen aan Siemens), en bracht een positief resultaatteffect van € 89K met zich mee als gevolg van iets te hoog berekende rentelasten in de jaren 2015 t/m 2021.

De vorderingen van de kredietgever van de achtergestelde lening ad. € 7 miljoen (Erasmus MC) op Adrz zijn achtergesteld bij al hetgeen Adrz uit hoofde van de overige financieringsovereenkomsten aan de overige financiers verschuldigd is of uit hoofde van deze financieringsovereenkomsten op enig moment verschuldigd zal zijn.

(Gedeeltelijke) aflossing vindt plaats bij een minimaal solvabiliteitsniveau van 30% en een minimale DSCR van 1,5; tenzij door aflossing de gestelde ratio's doorbroken dreigen te worden.

11. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-22 €	31-dec-21 €
Schulden aan banken:		
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen en financial lease	9.823.912	11.034.752
Schulden aan kredietinstellingen	0	0
Schulden aan leveranciers	5.055.434	5.781.764
Schulden aan groepsmaatschappijen	1.373.325	1.607.785
Belastingen en premies sociale verzekeringen	515.780	471.969
Schulden terzake pensioenen	1.415.702	148.049
Overige schulden:		
Schulden aan vrijgevestigde specialisten	681.142	2.430.448
Nog te betalen salarissen	595.415	1.029.958
Vakantiegeld	3.361.498	3.285.983
Schulden aan zorgverzekeraars	6.919.833	770.611
Overige passiva:		
Vakantiedagen	1.605.771	1.254.732
Verplichtingen persoonlijk budget levensfase	11.732.679	10.998.944
Vooruitontvangen bedragen	1.031.782	1.082.607
Overige overlopende passiva	5.556.277	3.064.582
Totaal overige kortlopende schulden	49.668.550	42.962.184

Toelichting: zie volgende pagina.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

Passiva

11. Kortlopende schulden toelichting:

Per balansdatum is geen aanspraak gedaan op het werkkapitaalkrediet bij de Rabobank (limiet per balansdatum € 20 mln; ook in 2021 is per balansdatum geen aanspraak gedaan op het krediet).

Net als in 2021 is de loonheffing over de maand december 2022 reeds is betaald in december 2022. De post belastingen en premies sociale verzekeringen betreft de reservering voor sociale lasten over de vakantietoeslag.

Zowel de verplichting inzake vakantiedagen als de verplichting persoonlijk budget levensfase zijn in 2022 toegenomen. Dit is onder andere een gevolg van het relatief hoge ziekteverzuim in 2022 in combinatie met de hoge instroom van patiënten, waardoor het moeilijker was om roosters ingepland te krijgen.

De schuld aan de vrijgevestigde specialisten (CMSB) is in 2022 veranderd in een vordering; enerzijds doordat er in 2022 onder andere circa € 1,5 mln. meer bevoorschotting is uitbetaald, anderzijds doordat de financiële afwikkeling van de overdracht van de cardiologiepraktijk van Adrz naar CMSB in 2016 duidelijk is geworden. Aan vrijgevestigde specialisten buiten de CMSB bestaat een schuld per balansdatum.

De nog te betalen salarissen nemen af omdat in 2021 een reservering van € 423K voor de eenmalige uitkering in 2022 als gevolg van de CAO Ziekenhuizen 2022 was opgenomen. Er zijn op het moment van het samenstellen van de jaarrekening 2022 nog geen nieuwe CAO-afspraken voor 2023 gemaakt.

Onder de schulden aan zorgverzekeraars is een deel van de afrekeningen van de CB-regeling over 2020 met zorgverzekeraars opgenomen (ca. € 2,8 mln.). Daarnaast is per balansdatum in totaal nog ca. € 4,2 mln. te betalen aan een aantal zorgverzekeraars over de jaren 2016-2018.

Per 31 december 2021 bestond aan een aantal zorgverzekeraars een schuld inzake de afwikkeling 2016-2018 en 2020 van totaal ca. € 2,9 mln. In de jaarrekening 2021 alsmede in de vergelijkende cijfers 2021 in 2022 is deze in mindering gebracht op de vorderingen op debiteuren.

De schulden aan deelnemingen en groepsmaatschappijen zijn als volgt te specificeren:

	31-dec-22 €	31-dec-21 €
Schuld aan Scheldezoom Farmacie BV	1.373.325	1.416.285
Schuld aan Erasmus MC	0	0
Schuld aan Pathan BV	0	191.500
	<u>1.373.325</u>	<u>1.607.785</u>

Er zijn geen afspraken gemaakt over de looptijd van en renteverplichtingen over de kortlopende schulden aan participanten en deelnemingen.

12. Financiële instrumenten**Algemeen**

Adrz B.V. maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

Adrz B.V. handelt niet in deze financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan Adrz B.V. verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren zijn voor circa 88% (2021: 75%) geconcentreerd bij drie grote verzekeraars. Voor de kredietrisico's inzake de vorderingen op deelnemingen en de overige vorderingen wordt verwezen naar paragraaf 6.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. De instelling heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

5.1.6 NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Passiva

13. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huur- en leaseverplichtingen

Uit hoofde van de lopende bouwprojecten bestaat per 31 december 2022 een investeringsverplichting van EUR :

- Locatie Goes	€ 1.895.197
- Locatie Vlissingen	€ 6.210

De in het boekjaar verwerkte (operational) leasebetalingen bedragen (per categorie):

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
- Gebouwen en terreinen	947.701	812.256
- Vervoermiddelen	118.280	92.424
- Inventaris	585.072	573.071
- Automatisering	192.292	203.798

De toekomstige minimale leasebetalingen zijn voor de volgende perioden als volgt:

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
- Perioden niet langer dan 1 jaar na balansdatum	1.330.669	1.540.190
- Perioden langer dan 1 jaar en niet langer dan 5 jaar na balansdatum	1.962.832	2.709.746
- Perioden langer dan 5 jaar na balansdatum	1.044.915	1.274.642

Er zijn geen (toekomstige dan wel voorwaardelijke) sublease-betalingen dan wel sublease-ontvangsten.

Onderhoudscontracten

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
- Perioden niet langer dan 1 jaar na balansdatum	2.559.753	2.101.631
- Perioden langer dan 1 jaar en niet langer dan 5 jaar na balansdatum	3.643.329	3.510.672
- Perioden langer dan 5 jaar na balansdatum	591.156	648.783

Financial lease

Adrz B.V. heeft ultimo 2022 diverse leasecontracten die kwalificeren als financial lease. In 2022 zijn de financial leases uitgebreid met nieuwe investeringen binnen het MES-contract.

De in het boekjaar 2022 in de exploitatie verwerkte rentevergoedingen financial lease bedragen € 1.307.007.

De toekomstige minimale leasebetalingen (exclusief rente) zijn voor de komende perioden als volgt:

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
- Perioden niet langer dan 1 jaar na balansdatum	3.666.215	3.803.996
- Perioden langer dan 1 jaar en niet langer dan 5 jaar na balansdatum	12.261.140	16.460.040
- Perioden langer dan 5 jaar na balansdatum	9.058.459	9.289.773

De boekwaarde van deze financial lease bedraagt € 23.273.127. Adrz is geen juridisch eigenaar van deze apparatuur c.q. (tijdelijke) huisvesting (art. 2:366 lid 2 BW).

Er zijn geen (toekomstige dan wel voorwaardelijke) sublease-betalingen dan wel sublease-ontvangsten.

Onzekerheden opbrengstverantwoording

Het kader van de verantwoording van de omzet, zoals opgenomen in de jaarrekening, wordt in belangrijke mate gevormd door de NZa-beleidsregels en de regeling Medisch Specialistische Zorg 2022. Als gevolg van Horizontaal Toezicht en materiële nacontroles door zorgkantoren, zorgverzekeraars en gemeenten op de gedeclareerde zorgprestaties kunnen correcties noodzakelijk zijn op de gedeclareerde productie. Hiervoor is € 150K in mindering gebracht op de omzet.

Fiscale eenheid BTW

Er is geen sprake van een fiscale eenheid voor de BTW.

5.1.6 NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Passiva

Overige verplichtingen (vervolg)

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het macrokader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg en bij instellingen voor curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg, respectievelijk Aanwijzing Macrobeheersinstrument curatieve geestelijke gezondheidszorg. Ook voor instellingen in andere sectoren kan een Aanwijzing Macrobeheersinstrument van toepassing zijn. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

Voor 2022 is het mbi-omzetplafond door de NZa vastgesteld op EUR 25.974,7 miljoen (prijsniveau 2021), exclusief de beschikbaarheidsbijdragen als bedoeld in artikel 56a van de Wmg voor medisch specialistische zorg.

Bij het opstellen van de jaarrekening 2022 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2022. Adrz B.V. is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van Adrz B.V. per 31 december 2022.

De heffingsgrondslag Macrobeheersinstrument is als volgt opgebouwd:

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Tariefopbrengst van DBC's, DBC-zorgproducten, overige zorgproducten in zowel het gereguleerde als het vrije segment	239.396.937	233.057.155
Mutatie medisch specialistische zorg in het onderhanden werk	2.958.466	531.586
Totaal heffingsgrondslag	242.355.403	233.588.741

Overige verplichtingen

Obligo verplichting richting het Waarborgfonds voor de Zorgsector

De derde zekerheidslaag voor het Waarborgfonds voor de Zorgsector (WfZ) is dat alle WfZ-deelnemers mederisicodragend zijn. Als het WfZ niet aan haar garantieverplichting kan voldoen, kan het WfZ een beroep doen op haar deelnemers. Dit gaat in de vorm van renteloze leningen. De hoogte van deze leningen is gemaximeerd tot 3% van de restschuld van de leningen van de deelnemer. Voor Adrz B.V. is dit per ultimo 2022 een verplichting van €856.354.

Verstrekte garanties en borgstellingen

Er zijn door Adrz B.V. garanties afgegeven aan begunstigde Health Estate Center B.V. voor respectievelijk € 64.583 en € 43.056.

Er zijn door Adrz B.V. garanties afgegeven aan begunstigde Onderlinge Waarborgmaatschappij Centramed B.A. voor respectievelijk € 108.953, € 107.382 en € 5.618.

Aansprakelijkstellingen inzake groepsmaatschappijen en overige verbonden maatschappijen

Adrz B.V. is gezamenlijk met Stichting ZorgSaam Zeeuws-Vlaanderen aansprakelijk voor alle schulden van Scheldezoom Farmacie B.V. jegens de bank.

Kredietfaciliteit

Bij de Coöperatieve Rabobank U.A. is een kredietfaciliteit afgesloten voor onbepaalde tijd voor een maximumbedrag van € 20 miljoen. De zekerheden zijn toegelicht in paragraaf 5.1.5.7. In de convenanten is afgesproken dat per balansdatum de debt service coverage ratio (DSCR) minimaal 1,5 bedraagt en de solvabiliteit 25% of hoger is.

5.1.7 GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT IMMATERIELE VASTE ACTIVA

	Kosten op- richting en uitgifte van aandelen	Kosten van ontwikkeling	Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	Kosten van goodwill die van derden is verkregen	Vooruitbe- talingen op immateriële activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2022						
- aanschafwaarde	0	0	6.898.411	0	18.531	6.916.942
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	0	0	2.074.612	0	0	2.074.612
Boekwaarde per 1 januari 2022	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>4.823.799</u>	<u>0</u>	<u>18.531</u>	<u>4.842.330</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	0	0	0	0	602.797	602.797
- herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	0	0	939.651	0	0	939.651
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- terugname bijz. waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- activering projecten in uitvoering	0	0	403.449	0	-403.449	0
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
<i>- desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
per saldo	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>-536.202</u>	<u>0</u>	<u>199.348</u>	<u>-336.854</u>
Stand per 31 december 2022						
- aanschafwaarde	0	0	7.301.860	0	217.879	7.519.739
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	0	0	3.014.263	0	0	3.014.263
Boekwaarde per 31 december 2022	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>4.287.597</u>	<u>0</u>	<u>217.879</u>	<u>4.505.476</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	n.v.t.	n.v.t.	12,5% tot 20%	n.v.t.	n.v.t.	

5.1.8 GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen €	Machines en installaties €	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting €	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en voortbetalingen op materiële vaste activa €	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa €	Totaal €
Stand per 1 januari 2022						
- aanschafwaarde	102.934.288	21.625.634	86.622.343	3.249.088	0	214.431.353
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	60.769.343	11.218.994	56.280.163	0	0	128.268.500
Boekwaarde per 1 januari 2022	<u>42.164.945</u>	<u>10.406.640</u>	<u>30.342.180</u>	<u>3.249.088</u>	<u>0</u>	<u>86.162.853</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	4.274.580	407.866	1.296.707	7.128.056	0	13.107.209
- herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	5.295.995	1.166.840	6.526.114	0	0	12.988.949
- bijzondere waardeverminderingen					0	0
- terugname bijz. waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- activering projecten in uitvoering	871.221	2.059.015	2.301.199	-5.231.435	0	0
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	0	2.260.095	0	0	2.260.095
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	1.633.206	0	0	1.633.206
per saldo	0	0	626.889	0	0	626.889
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-150.194</u>	<u>1.300.041</u>	<u>-3.555.097</u>	<u>1.896.621</u>	<u>0</u>	<u>-508.629</u>
Stand per 31 december 2022						
- aanschafwaarde	108.080.089	24.092.515	87.960.154	5.145.709	0	225.278.467
- cumulatieve herwaarderingen						0
- cumulatieve afschrijvingen	66.065.338	12.385.834	61.173.071	0	0	139.624.243
Boekwaarde per 31 december 2022	<u>42.014.751</u>	<u>11.706.681</u>	<u>26.787.083</u>	<u>5.145.709</u>	<u>0</u>	<u>85.654.224</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	0% tot 10%	5% tot 10%	5% - 33,3%	n.v.t.	n.v.t.	

97.386.940
7.227.240

5.1.9 GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT FINANCIELE VASTE ACTIVA

	Deelneming in Scheldezoom Farmacie BV €	Deelneming in Pathan BV €	Lening u/g aan Scheldezoom Farmacie B.V. €	Voorziening op lening u/g aan Scheldezoom Farmacie B.V. €	Overige vorderingen verbonden maatschappijen	Totaal €
Boekwaarde per 1 januari 2022	0	455.914	2.135.234	-2.135.234	0	455.914
Kapitaalstortingen						0
Resultaat deelnemingen		-105.850				-105.850
Ontvangen dividend						0
Boekwaarde per 31 december 2022	<u>0</u>	<u>350.064</u>	<u>2.135.234</u>	<u>-2.135.234</u>	<u></u>	<u>350.064</u>
Som waardeverminderingen		0	0	0	0	0

Toelichting Scheldezoom Farmacie B.V. (joint venture)

Balanstotaal per 31 december 2021	€ 16.304.133
Resultaat over 2021	-€ 147.015
Kasstroom in 2021	€ 1.133.203

5.1.10 Geconsolideerd overzicht langlopende schulden ultimo 2022

5.1.10.1 Schulden aan banken ultimo 2022

Leninggever	Afsluit- datum	Hoofdsom	Totale loop-tijd	Soort lening	Werke- lijke- rente	Restschuld 31 december 2021	Nieuwe leningen in 2022	Aflossing in 2022	Restschuld 31 december 2022	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2022	Aflossings- wijze	Aflossing 2023	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€			€	
NN Groep 16613	16-mrt-98	4.594.525	27	onderhandse	5,400%	680.664	0	170.162	510.502	0	3	Lineair	170.163	Rijksgarantie
BNG 40.88333	1-okt-98	3.176.462	28	onderhandse	4,790%	567.226	0	113.445	453.781	0	4	Lineair	113.445	Rijksgarantie
BNG 40.97798	1-jul-93	8.621.824	40	onderhandse	2,400%	972.335	0	215.546	756.789	0	4	Lineair	215.546	Rijksgarantie
BNG 40.85092.01	28-feb-96	3.289.907	29	onderhandse	4,270%	453.782	0	113.445	340.337	0	3	Lineair	113.445	Rijksgarantie
NWB 1 0025330	31-dec-07	4.424.340	20	onderhandse	0,550%	1.327.302	0	221.217	1.106.085	0	5	Lineair	221.217	Rijksgarantie
BNG 40.104550	17-dec-09	2.552.400	15	onderhandse	4,180%	510.480	0	170.160	340.320	0	2	Lineair	170.160	Rijksgarantie
BNG 40.0096318	3-feb-92	4.537.802	30	WfZ borging	3,740%	151.260	0	151.260	0	0	0	Lineair	0	Waarborgfonds Z.
BNG 40.0096319	16-mrt-92	5.808.387	30	WfZ borging	3,790%	193.614	0	193.614	0	0	0	Lineair	0	Waarborgfonds Z.
BNG 40.0096320	13-jul-92	4.537.802	30	WfZ borging	3,930%	151.258	0	151.258	0	0	0	Lineair	0	Waarborgfonds Z.
BNG 40.0096310	1-dec-92	2.268.901	30	WfZ borging	6,200%	75.718	0	75.718	0	0	0	Lineair	0	Waarborgfonds Z.
BNG 40.0096312	28-dec-92	3.630.242	30	WfZ borging	6,030%	121.096	0	121.096	0	0	0	Lineair	0	Waarborgfonds Z.
BNG 40.0096313	15-mrt-93	2.268.901	30	WfZ borging	5,930%	151.344	0	75.626	75.718	0	1	Lineair	75.627	Waarborgfonds Z.
BNG 40.105814	1-okt-10	3.403.350	15	WfZ borging	3,060%	907.560	0	226.890	680.670	0	3	Lineair	226.890	Rijksgarantie
Rabobank 005.005.8973	31-jan-18	5.000.000	5	WfZ borging	1,200%	1.083.308	0	1.000.014	83.294	0	0	Lineair	83.294	WFZ verhaalsregeling
Rabobank 005.007.5270	30-apr-18	10.000.000	11	WfZ borging	2,100%	6.999.976	0	1.000.008	5.999.968	999.928	6	Lineair	1.000.008	WFZ verhaalsregeling
Rabobank 0005.0119.301	13-dec-19	5.000.000	10	onderhandse	1,500%	3.999.992	0	500.004	3.499.988	999.988	7	Lineair	500.000	WFZ verhaalsregeling
Rabobank 0005.0119.302	13-dec-19	5.000.000	10	onderhandse	1,850%	5.000.000	0	0	5.000.000	5.000.000	7	aflossingsvrij	0	WFZ verhaalsregeling
RABO 0050183127	30-mrt-21	5.000.000	10	onderhandse	1,050%	5.000.000	0	0	5.000.000	5.000.000	8	aflossingsvrij	0	WFZ verhaalsregeling
RABO 0050183128	30-mrt-21	5.000.000	10	onderhandse	1,350%	4.621.847	0	504.204	4.117.643	1.596.623	8	Lineair	504.204	WFZ verhaalsregeling
RABO 0050183129	1-nov-21	2.500.000	10	onderhandse	1,050%	2.500.000	0	0	2.500.000	2.500.000	9	aflossingsvrij	0	WFZ verhaalsregeling
RABO 0050183130	1-nov-21	2.500.000	10	onderhandse	1,350%	2.500.000	0	231.480	2.268.520	879.640	9	Lineair	277.776	WFZ verhaalsregeling
Totaal						37.968.762	0	5.235.147	32.733.615	16.976.179			3.671.775	

5.1.10.2 achtergestelde leningen o/g ultimo 2022

Erasmus MC	5-okt-17	10.000.000	onbep.	achtergestelde	2,500%	9.000.000	0	2.000.000	7.000.000	0	onbepaald		2.000.000	Geen
Totaal						9.000.000	0	2.000.000	7.000.000	0			2.000.000	

5.1.10.3 Financial lease apparatuur ultimo 2022

ABN AMRO 0442615	mrt-12	193.441	10	Financial lease	6,04%	4.275	0	4.275	0	0	0	Annuïtair	0	
ABN AMRO 0442616	mrt-12	193.441	10	Financial lease	6,04%	4.275	0	4.275	0	0	0	Annuïtair	0	
Siemens MES apparatuur	jan-15	1.407.593	10	Financial lease	3,23%	6.163.683	754.798	2.012.590	4.905.891	0	2	Annuïtair	1.325.444	
Siemens MES bouw	jan-15	741.891	10	Financial lease	3,20%	852.161	0	284.054	568.107	0	2	Annuïtair	284.054	
Lease Vlissingen Erasmus	jan-16	17.364.201	17	Financial lease	6,00%	13.868.130		805.125	13.063.005	9.058.459	10	Annuïtair	878.723	
Siemens Nucleair Centrum	jul-16	4.028.941	10	Financial lease	5,96%	2.110.217	0	421.403	1.688.814	0	4	Annuïtair	447.217	
Siemens OK apparatuur	feb-17	2.317.150	10	Financial lease	4,46%	1.325.091	0	233.268	1.091.823	0	4	Annuïtair	243.884	
Siemens OK huisvesting	feb-17	9.327.200	10	Financial lease	3,48%	5.225.978	0	939.560	4.286.418	0	4	Annuïtair	972.815	
Totaal						29.553.810	754.798	4.704.550	25.604.058	9.058.459			4.152.137	

5.1.11 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022**Baten****14. Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening****14.1 Zorgverzekeringswet**

Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)
Totaal

2022	2021
€	€
242.355.403	233.588.741
242.355.403	233.588.741

Toelichting:

In deze post is een mutatie op onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten begrepen van € 2,9 miljoen (2021: -/- € 532K).

De stijging van de opbrengsten ZVW wordt met name veroorzaakt doordat de geleverde medische zorg op een hoog niveau lag in 2022 en doordat er in 2022 sprake was van een hoger prijsniveau.

14.2 Subsidie op grond van een regeling zoals bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies

Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS

2.450.926	3.959.119
-----------	-----------

14.3 Beschikbaarheidsbijdragen zorgfuncties

Beschikbaarheidsbijdragen Zorg (exclusief Opleidingen)

3.360.805	1.685.400
-----------	-----------

Beschikbaarheidsbijdragen Opleidingen

2.290.100	1.680.799
-----------	-----------

Subsidie IC-opschaling

620.000	204.426
---------	---------

Totaal beschikbaarheidsbijdragen zorgfuncties

6.270.905	3.570.625
------------------	------------------

Toelichting:

Onder de rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS is in 2021 de door het Ministerie uitgekeerde zorgbonus ad. € 1,4 mln. (2021: € 1,4 mln.) opgenomen. De kosten zijn verantwoord onder de personeelskosten.

Vanaf 2022 ontvangt Adrz niet alleen een beschikbaarheidsbijdrage voor de Acute Verloskunde, maar ook voor de Spoedeisende Hulp.

14.4 Overige baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening

Opbrengsten WDS

5.179.651	5.604.321
-----------	-----------

Overige zorgprestaties

155.508	410.128
---------	---------

Opbrengsten Covid-tests

12.418.449	11.992.136
------------	------------

17.753.608	18.006.585
------------	------------

Toelichting:

De afname van de overige baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening is een gevolg van lagere de opbrengsten uit overige zorgproducten geleverd aan overige instellingen.

15. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

Overige dienstverlening:

2022	2021
€	€

Overige opbrengsten (waaronder vergoeding voor uitgeleend personeel en verhuur onroerend goed):

3.859.263	4.175.631
-----------	-----------

Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies

820.218	1.407.360
---------	-----------

401.460	386.935
---------	---------

Totaal

5.080.942	5.969.926
-----------	-----------

Toelichting:

In 2022 zijn er minder opbrengsten gegenereerd via de GGD inzake doorberekening van kosten voor de teststraat (2022 € 202K; 2021 € 995K).

In 2022 zijn de opbrengsten uit detachering en verhuur met name gedaald doordat de detachering aan Diagnovum is gestopt in 2022 (2022 € 61,5K; 2021 € 444K). Daarnaast is er in 2022 ook geen personeel meer gedetacheerd aan de GGD inzake COVID-vaccinaties (2021: € 196K).

5.1.11 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022**Lasten****16. Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten**

De specificatie is als volgt:

	2022	2021
	€	€
Personeel niet in loondienst	5.132.769	4.280.646
Honorariumkosten vrijgevestigde specialisten	33.393.197	32.719.904
Totaal	38.525.967	37.000.550

Toelichting:

De toename van de kosten personeel niet in loondienst is gerelateerd aan de afname van het aantal FTE alsmede het relatief hoge ziekteverzuim in 2022. De vergoeding aan de Coöperatie Medisch Specialistisch Bedrijf is geïndexeerd ten opzichte van 2021 en in lijn met de afspraken met de zorgverzekeraars over 2022.

17. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	2022	2021
	€	€
Lonen en salarissen	90.682.835	90.156.201
Sociale lasten	12.410.496	12.078.435
Pensioenpremies	8.276.261	7.953.758
Totaal personeelskosten	111.369.593	110.188.394

Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's):

FTE's in dienst van het ziekenhuis	1.721	1.754
------------------------------------	-------	-------

Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden (inclusief stagiaires)

	1.721	1.754
--	-------	-------

Aantal personeelsleden dat buiten Nederland werkzaam is

	0	0
--	---	---

Toelichting:

De relatief kleine toename van de lonen en salarissen is met name een gevolg van de afname van het aantal FTE in loondienst in combinatie met de salarisverhoging per 1 januari 2022 van 2,98% voor de laagste inpassingstabellen en 2% vanaf inpassingstabel 25 (CAO 2021-2023). In 2021 is tevens de in 2022 uitbetaalde zorgbonus ad € 1,4 mln. verantwoord onder de Lonen en salarissen.

De stijging van de sociale lasten ligt in lijn met de stijging van de lonen en salarissen gecorrigeerd voor de zorgbonus 2021. De pensioenpremies zijn in 2022 gestegen van 25,0% naar 25,8%.

18. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2022	2021
	€	€
Afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	939.651	913.177
- materiële vaste activa	12.988.949	12.295.725
- boekresultaat verkopen vaste activa	272.966	-5.566
Totaal afschrijvingen	14.201.566	13.203.336

Toelichting:

Het boekresultaat heeft betrekking op de verkoop van diverse apparatuur aan een derde partij, alsmede het afstoten van analyse-apparatuur met een negatief boekresultaat.

5.1.11 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022

Lasten

19. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	2022	2021
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	4.707.380	4.350.559
Algemene kosten	17.804.523	18.353.667
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	64.819.511	60.571.488
Onderhoud en energiekosten	3.467.654	3.566.802
Huur en leasing	1.843.345	1.681.549
Dotaties en vrijval voorzieningen	493.479	661.090
<u>Andere personeelskosten:</u>		
Dotaties en vrijval voorzieningen personele regelingen	125.373	671.673
Overige personeelskosten	4.793.503	4.843.477
Totaal overige bedrijfskosten	98.054.769	94.700.305

Toelichting:

Het volume van de geleverde medische zorg lag binnen Adrz B.V. in 2022 op een kwantitatief hoog niveau. Dit vertaalt zich naar een hogere omzet, maar ook naar hogere kosten. Deze kostenstijging zit grotendeels in de grote hoeveelheid COVID-testen en de dure geneesmiddelen.

De daling van de dotaties aan en vrijval van voorzieningen wordt met name veroorzaakt door de gestegen rentevoet in 2022. Deze heeft een verlagend effect op de waarde van de voorzieningen per balansdatum.

20. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	2022	2021
	€	€
Rentebaten		
Waardeverandering van vorderingen die tot de vaste activa behoren	0	38.679
Financiële baten uit verhouding met groepsmaatschappijen	85.409	85.409
Subtotaal financiële baten	85.409	124.089
Rentelasten		
Rentelasten en soortgelijke kosten	2.306.562	2.689.988
Waardeverandering van vorderingen die tot de vaste activa behoren	105.850	0
Subtotaal financiële lasten	2.412.412	2.689.988
Totaal financiële baten en lasten	-2.327.003	-2.565.899

Toelichting:

Het resultaat uit deelnemingen wordt toegelicht in paragraaf 5.1.5.3.

De rentelasten zijn gedaald als gevolg van het aflossen van de bestaande financieringen. Er is een trekking gedaan in het reeds bestaande MES-contract met Siemens, er zijn geen nieuwe financieringen aangetrokken in 2022.

Er is in 2022 een negatief resultaat uit deelnemingen behaald.

5.1.11 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022

Lasten

21. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

Welk bestuursmodel is van toepassing op uw organisatie?
Wat is de samenstelling van het bestuur of de directie?

Eindverantwoordelijke raad van bestuur met raad van commissarissen
Tweehoofdig met voorzitter

Adrz B.V. is ingedeeld in klasse V van de WNT.

De bezoldiging van de bestuurders van Adrz B.V. over het jaar 2022 is als volgt:

Naam	C.A. Brandenburg	H.A.M. Kroese	J. de Vries
Functie	Voorzitter	Voorzitter	Lid
Aanvang en einde dienstverband in 2022	Raad van Bestuur	Raad van Bestuur	Raad van Bestuur
Omvang dienstverband (in FTE)	1/1 - 31/5	1/7 - 31/12	1/1 - 31/12
Gewezen topfunctionaris?	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking	nee	nee	nee
	ja	ja	ja
Bezoldiging:			
1 Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 83.716	€ 101.238	€ 202.452
2 Beloningen betaalbaar op termijn	€ 5.643	€ 6.757	€ 13.547
Subtotaal	€ 89.359	€ 107.995	€ 215.999
Nevenfuncties	Lid raad van commissarissen Evides Waterbedrijf; Voorzitter raad van commissarissen Stadlander; Lid raad van toezicht Almate (vanaf 1 -4-2022).	Voorzitter raad van toezicht RIBW Brabant Tilburg; Lid raad van toezicht SantePartners Tiel; Bestuurslid SAZ Utrecht (vanaf 30-12-2022).	Vice-voorzitter raad van toezicht Cardia; Begeleider promovendi Tilburg University.
Sectoraal WNT-maximum 2022	€ 89.359	€ 108.888	€ 216.000
Individueel toepasselijk WNT-maximum in 2022	€ 89.359	€ 108.888	€ 216.000
3 -/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging	€ 89.359	€ 107.995	€ 215.999
Reden waarom de overschrijding is toegestaan:	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2022			
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 - 31/12	n.v.t.	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband in 2021 (in FTE)	1,0	n.v.t.	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	n.v.t.	ja
Bezoldiging 2021			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 196.180	€ 0	€ 196.176
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 12.820	€ 0	€ 12.821
Subtotaal	€ 209.000	€ 0	€ 208.997
Sectoraal WNT-maximum 2021	€ 209.000	€ 0	€ 209.000
Individueel toepasselijk WNT-maximum in 2021	€ 209.000	€ 0	€ 209.000
Totaal bezoldiging	€ 209.000	€ 0	€ 208.997

De uitkeringen wegens beëindigd dienstverband aan topfunctionarissen in het jaar 2022 zijn als volgt:

Naam	C.A. Brandenburg
Functie bij beëindiging dienstverband	Voorzitter
Aanvang en einde dienstverband in 2022	Raad van Bestuur
Omvang dienstverband	1/1 - 31/5
Jaar waarin het dienstverband is geëindigd	1,0
	2022
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	
1 Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	€ 75.000
Individueel toepasselijk WNT-maximum in 2022	€ 75.000
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	€ 75.000
Waarvan betaald in 2022	€ 75.000
2 -/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.

De WNT is van toepassing op Admiraal De Ruyter Ziekenhuis BV.

Het voor Admiraal De Ruyter Ziekenhuis BV toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000, het bezoldigingsmaximum voor Zorg en Jeugdhulp, klasse V, totaalscore 12 punten.

5.1.11 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022

Lasten

De bezoldiging van de leden van de raad van commissarissen van Adrz B.V. over het jaar 2022 is als volgt:

Naam	P.H. Draaisma	A.J.M. Loogman	M.M.G.C. Schut	I. van Stijn
Functie Adrz B.V.	Vice-voorzitter Raad van Commissarissen van 8-2-2022 tot 31-3-2022; Voorzitter Raad van Commissarissen sinds 1-4-2022	Lid Raad van Commissarissen	Lid Raad van Commissarissen	Lid Raad van Commissarissen
Commissie	Auditcommissie, renumeratiecommissie	Auditcommissie	Vice-voorzitter, renumeratiecommissie	Commissie kwaliteit, mens en verbetering
Aanvang en einde functievervulling in 2022	8/2 - 31/12	1/1 - 31/12	16/2 - 31/12	1/1 - 31/12
Functie(s)	Gepensioneerd	Zelfstandig bestuursadviseur	Partner Refelect Bedrijfspsychologen, organisatie adviseur, coach en assessor; Program Manager Executive Education & Organizational Nyenrode Business University; Extern toezichthouder governance Aw.	Intensivist; Voorzitter bestuur medische staf OLVG Amsterdam.
Nevenfunctie(s)	Voorzitter Raad van Toezicht JeugdBescherming Rotterdam-Rijnmond; Bestuurslid Stichting Steunfonds Jeugdbescherming Rotterdam (tot oktober 2022); Voorzitter Raad van Toezicht ParkMedisch Centrum; Voorzitter Raad van Commissarissen ParkKliniek; Voorzitter Raad van Commissarissen Medisch verpleegkundig Dagverblijf CityKids Den Haag en CityKids Rotterdam; Voorzitter Bestuur Behoud Heilige Familiekerk Rotterdam.	Zelfstandig bestuursadviseur; Lid Raad van Toezicht Stichting Pantein te Boxmeer, voorzitter auditcommissie; Lid Raad van Toezicht ASZV te Sliedrecht, lid auditcommissie; Lid Raad van Toezicht Reinier Haga Groep Den Haag/Delft (t/m 14-12-2022), voorzitter auditcommissie; Lid Raad van Commissarissen Habion te Utrecht, lid auditcommissie; Lid bestuur Stichting Vastgoed Zorgsector, lid auditcommissie; Lid Raad van commissarissen ROM Utrecht Region te Utrecht, voorzitter auditcommissie (m.i.v. 20-6-2022); Penningmeester Stichting Team Alzheimer te Amsterdam.	Lid Raad van Toezicht Liemerij te Zevenaar; Lid Raad van Toezicht Joris Zorg Oirschot; Lid werkveld-/bedrijvencommissie afdeling Bedrijfskunde en afdeling Psychologie & HRM Fontys Hogeschool bedrijfskunde Eindhoven.	Lid Raad van Toezicht Qualicor; Voorzitter taskforce acute infectiologische bedreigingen.
Bezoldiging 2022				
Beloning	€ 27.450	€ 21.600	€ 18.836	€ 21.600
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal bezoldiging	€ 27.450	€ 21.600	€ 18.836	€ 21.600
Individueel toepaselijk WNT-maximum	€ 29.027	€ 21.600	€ 18.878	€ 21.600
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal bezoldiging	€ 27.450	€ 21.600	€ 18.836	€ 21.600
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	Er is geen sprake van overschrijding	Er is geen sprake van overschrijding	Er is geen sprake van overschrijding	Er is geen sprake van overschrijding
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	Er is geen sprake van onverschuldigde betaling	Er is geen sprake van onverschuldigde betaling	Er is geen sprake van onverschuldigde betaling	Er is geen sprake van onverschuldigde betaling
Gegevens 2021				
Aanvang en einde functievervulling in 2021	n.v.t.	1/1 - 31/12	n.v.t.	1/1 - 31/12
Beloning 2021	n.v.t.	€ 20.900	n.v.t.	€ 20.900
Toepaselijk WNT-maximum 2021	n.v.t.	€ 20.900	n.v.t.	€ 20.900

5.1.11 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022

Lasten

Vervolg bezoldiging leden van de raad van commissarissen

Naam	P.J. Hoppener	G.J.H.C.M. Peeters	O.A.A.M. Timmermans	L.P. van Rijsoort
Functie Adrz	Lid Raad van Commissarissen	Voorzitter Raad van Commissarissen tot 31-3-2022	Vice-voorzitter Raad van Commissarissen	Lid Raad van Commissarissen
Commissie	Commissie kwaliteit, mens en verbetering	Auditcommissie, renumeration-commissie	Commissie kwaliteit, mens en verbetering	Renumeratie-commissie
Aanvang en einde functievervulling in 2022	15/10 - 31/12	1/1 - 31/5	1/1 - 14/10	1/1 - 31/3
Functie(s)	Vrijgevestigd interim-bestuurder	Voormalig bestuurder zorginstelling	Lector Gezonde Regio HZ University of Applied Sciences, Professor universiteit van Antwerpen	HR-directeur Protix B.V.
Nevenfunctie(s)	Lid Raad van Commissarissen Huisartsen Eemland BV; Non-executive Boardmember Tenzinger BV; Lid Advisory Council Value Based Healthcare Europe.	Bestuurder St. Annadal, HFL, St. J. Williams Joseph and Wife Lenore Kirschweg Ackermans Memorial, Voorzitter RVT Qualicor, Lid supervisory Eurotransplant; Voorzitter RVT NHR.	Leading lector Applied research Centre Vitality; Lector Gezonde Regio HZ University of Applied Sciences; Professor Healthy Region Universiteit van Antwerpen; (tot 1-10-2022) Lid vakgr. Verpleeg- en Vroedkunde Univ. Antwerpen (tot 1-10-2022); Fellow onderz.groep Centre Research and Innovation in Care Universiteit Antwerpen; Dementia knowledge expert WHO (tot 1-10-2022); Visiting professor Universiteit van Antwerpen (vanaf 1-10-2022).	Professioneel Coach en Mentor; Lid Raad van Commissarissen Vebego.
Bezoldiging 2022				
Beloning	€ 4.500	€ 11.707	€ 16.984	€ 5.400
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal bezoldiging	€ 4.500	€ 11.707	€ 16.984	€ 5.400
Individueel WNT-maximum	€ 4.616	€ 13.404	€ 16.984	€ 5.326
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal bezoldiging	€ 4.500	€ 11.707	€ 16.984	€ 5.326
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	Er is geen sprake van overschrijding	Er is geen sprake van overschrijding	Er is geen sprake van overschrijding	Er is geen sprake van overschrijding
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	Er is geen sprake van onverschuldigde betaling	Er is geen sprake van onverschuldigde betaling	Er is geen sprake van onverschuldigde betaling	Er is geen sprake van overschrijding
Gegevens 2021				
Aanvang en einde functievervulling in 2021	n.v.t.	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Beloning 2021	n.v.t.	€ 31.350	€ 20.900	€ 20.900
Toepasselijk WNT-maximum 2021	n.v.t.	€ 31.350	€ 20.900	€ 20.900

Toelichting overschrijding maximale bezoldiging:

Geen van de leden van de raad van commissarissen overschrijdt de maximale bezoldiging in 2022.

5.1.11 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022**Lasten****22. Wet normering bezoldiging niet-topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)**

De bezoldiging van de niet-topfunctionarissen die over 2022 in het kader van de WNT verantwoord worden, is als volgt:

In 2022 is dit binnen Adrz B.V. niet van toepassing.

23. Honoraria accountant

De honoraria van de accountant over 2021 zijn als volgt:2

- 1 Controle van de jaarrekening
- 2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. CB-aanneemsom, subsidies)
- 3 Fiscale advisering
- 4 Niet-controlediensten

	2022	2021
	€	€
	188.000	173.031
	25.000	75.000
	15.953	32.773
	0	0
	228.953	280.804

Totaal honoraria accountant

Toelichting:

De verantwoorde honoraria van de accountant zijn toe te rekenen aan het boekjaar waarop de controlewerkzaamheden betrekking hebben.

De afname van het accountants-honorarium is met name een gevolg van het wegvallen van COVID-gerelateerde overige controlewerkzaamheden.

24. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders is opgenomen onder punt 25.

25. Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 5.1.2.

5.1.12 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

(na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-22	31-dec-21
		€	€
Activa			
A Vaste activa			
I <i>Immateriële vaste activa</i>	1		
1. Concessies, vergunningen en intellectuele eigendom		4.287.597	4.823.799
2. Vooruitbetalingen op immateriële vaste activa		217.879	18.531
		4.505.476	4.842.330
II <i>Materiële vaste activa</i>	2		
1. Bedrijfsgebouwen en -terreinen		42.014.751	42.164.945
2. Machines en installaties		11.706.681	10.406.640
3. Andere vaste bedrijfsmiddelen		26.787.083	30.342.180
4. Materiële vaste activa in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa		5.145.709	3.249.088
		85.654.224	86.162.853
III <i>Financiële vaste activa</i>	3		
1. Deelnemingen in groepsmaatschappijen		-3.011.832	-2.905.825
2. Voorziening op deelnemingen in groepsmaatschappijen		3.361.896	3.361.739
		350.064	455.914
B Vlottende activa			
I <i>Vorraden</i>	4		
1. gereed product		3.248.831	3.731.722
II <i>Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten</i>	5	4.904.309	2.342.193
III <i>Vorderingen</i>	6		
1. op debiteuren		22.356.148	17.710.770
2. op groepsmaatschappijen		3.456.820	4.123.041
3. nog te factureren DBC's / DBC-zorgproducten		25.169.382	60.648.485
4. ontvangen voorschotten op nog te factureren DBC's / DBC-zorgproducten		-6.000.000	-38.203.090
5. overige vorderingen		7.914.690	6.746.974
6. overige overlopende activa		390.367	2.468.980
Totaal vorderingen		53.287.407	53.495.160
IV <i>Liquide middelen</i>	7	13.410.777	8.545.384
C Totaal activa		165.361.088	159.575.557
Passiva			
D Eigen vermogen	8		
I gestort en opgevraagd kapitaal		1.000	1.000
II wettelijke reserve deelnemingen		106.605	212.455
III algemene en overige reserves			
1. omzettingsreserve		16.860.367	16.860.367
2. overige reserves		37.345.114	27.806.378
Totaal eigen vermogen		54.313.086	44.880.200
E Voorzieningen			
1. overige voorzieningen	9	5.865.793	6.245.451
F Langlopende schulden	10		
1. schulden aan banken		29.061.835	32.738.006
2. achtergestelde leningen		5.000.000	7.000.000
3. financial leases		21.451.921	25.749.813
		55.513.756	65.487.819
G Kortlopende schulden	11		
1. schulden aan banken		9.823.917	11.034.752
2. schulden aan leveranciers		5.055.434	5.781.764
3. schulden aan groepsmaatschappijen		1.373.325	1.607.785
4. belastingen en premies sociale verzekeringen		515.780	471.969
5. schulden terzake pensioenen		1.415.702	148.049
6. overige schulden		11.557.888	7.516.999
7. overige passiva		19.926.407	16.400.769
totaal kortlopende schulden		49.668.453	42.962.088
H Totaal passiva		165.361.088	159.575.557

5.1.13 ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022

Ref.	2022 €	2021 €
Bedrijfsopbrengsten		
Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening	14	
Zorgverzekeringswet	242.355.403	233.588.741
Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies	2.450.926	3.959.119
Beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties	6.270.905	3.570.625
Overige baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening	17.753.608	18.006.585
Netto omzet	268.830.842	259.125.071
Overige bedrijfsopbrengsten	15 5.080.942	5.969.926
Som der bedrijfsopbrengsten	273.911.785	265.094.997
Bedrijfslasten		
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	16 38.525.966	37.000.510
Lonen en salarissen	17 90.682.835	90.156.201
Sociale lasten	17 12.410.496	12.078.435
Pensioenlasten	17 8.276.261	7.953.758
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	18 14.201.567	13.203.335
Overige bedrijfskosten	19 98.054.613	94.700.305
Som der bedrijfslasten	262.151.738	255.092.545
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	20 85.409	85.409
Rentelasten en soortgelijke kosten	20 -2.306.562	-2.689.988
Waardeverandering van vorderingen die tot de vaste activa behoren	20 -106.007	38.640
	-2.327.160	-2.565.938
Resultaat boekjaar	9.432.886	7.436.514

Resultaatbestemming

Het resultaat is als volgt verdeeld:

	2022 €	2021 €
Toevoeging/(onttrekking):		
Wettelijke reserve deelnemingen	-105.850	38.679
Algemene / overige reserves	9.538.736	7.397.835
	9.432.886	7.436.514

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2022**Activa****1. Immateriële vaste activa***De specificatie is als volgt:*

Concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom
 Vooruitbetalingen op immateriële vaste activa

Totaal immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

Boekwaarde per 1 januari

Bij: investeringen

Bij: herwaarderingen

Af: afschrijvingen

Af: desinvesteringen

Boekwaarde per 31 december

31-dec-22	31-dec-21
€	€
4.287.597	4.823.799
217.879	18.531
4.505.476	4.842.330
31-dec-22	31-dec-21
€	€
4.842.330	5.493.845
602.797	261.662
0	0
939.651	913.177
0	0
4.505.476	4.842.330

Toelichting:

De immateriële vaste activa bestaan voornamelijk uit het in 2019 aangeschafte Electronisch Patiënten Dossier (EPD).

Voor een nadere specificatie van het verloop van de immateriële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.15.

2. Materiële vaste activa*De specificatie is als volgt:*

Bedrijfsgebouwen en terreinen

Machines en installaties

Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting

Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa

Totaal materiële vaste activa

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

Boekwaarde per 1 januari

Bij: investeringen

Bij: herwaarderingen

Af: afschrijvingen

Af: desinvesteringen

Boekwaarde per 31 december

31-dec-22	31-dec-21
€	€
42.014.751	42.164.945
11.706.681	10.406.640
26.787.083	30.342.180
5.145.709	3.249.088
85.654.224	86.162.853
31-dec-22	31-dec-21
€	€
86.162.853	88.445.308
13.107.209	10.013.270
0	0
12.988.949	12.295.725
626.889	0
85.654.224	86.162.853

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.16.

Onder de materiële vaste activa is voor een totaalbedrag van € 23.273.127 aan vaste activa opgenomen waarvan de zorginstelling alleen het economisch eigendom heeft.

De vaste activa zijn als zekerheid gesteld voor de langlopende schulden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het overzicht van de langlopende leningen in bijlage 5.1.18.

De materiële vaste activa dienen voor een bedrag van € 33,75 miljoen (2021: € 33,75 miljoen) als onderpand voor schulden aan kredietinstellingen, waarvan € 0 (2021: € 0) als garantie voor leningen die zijn geborgd via het Waarborgfonds voor de Zorg (WFZ). De zorginstelling heeft zich verbonden niet zonder voorafgaande toestemming van het WFZ onroerende goederen die zijn gefinancierd met geborgde leningen te vervreemden of met een ander zakelijk recht te bezwaren. Tevens heeft de zorginstelling zich verbonden om op eerste verzoek van het WFZ een recht van hypotheek aan het WFZ te verstrekken op onroerende zaken waarvoor een lening is aangegaan die geheel of gedeeltelijk door het WFZ is geborgd.

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2022**Activa****3. Financiële vaste activa***De specificatie is als volgt:*

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	350.064	455.914
Totaal financiële vaste activa	350.064	455.914

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	455.914	417.235
Aquisitie van deelnemingen	0	0
Resultaat deelnemingen	-105.850	38.679
Boekwaarde per 31 december	350.064	455.914

Toelichting:

De deelneming in Pathan B.V. is in de afgelopen twee jaar verantwoord op de balans van ADZ Holding B.V., maar Adz B.V. is aandeelhouder. Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.17.

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal	Kapitaalbelang (in %)	Eigen vermogen	Resultaat
				€	€
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:					
ADZ Holding B.V.	Holding	18.000	100%	-3.535.828	-157
Pathan B.V. (o.b.v. voorlopige cijfers 2022)	Diagnostiek	243.459	21%	1.973.237	-305.000

Toelichting:

Als gevolg van de negatieve resultaten in het verleden van reeds afgestoten of opgedoekte deelnemingen, is het Eigen Vermogen van ADZ Holding B.V. fors negatief. Hiervoor is een voorziening getroffen aan de creditzijde van de enkelvoudige balans.

4. Voorraden*De specificatie is als volgt:*

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Medische middelen	3.063.365	3.520.117
Voedingsmiddelen	19.268	13.678
Hulpmiddelen	127.033	139.176
Kantoormiddelen	39.165	58.751
Totaal voorraden	3.248.831	3.731.722

Toelichting:

Op de voorraad medische middelen is een bedrag van € 223.694 in mindering gebracht, zijnde een voorziening voor incurante COVID-tests.

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2022**Activa****5. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten**

De specificatie is als volgt:

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten vrij segment	27.413.767	25.418.302
Af: ontvangen voorschotten	-22.509.458	-22.113.108
Af: voorziening onderhanden werk	0	-963.001
Totaal onderhanden werk	4.904.309	2.342.193

De specificatie per categorie DBC's / DBC-zorgproducten is als volgt weer te geven:

Stroom DBC's / DBC-zorgproducten	Gerealiseerde kosten en toegerekende winst	Af: voorziening onderhanden werk	Af: ontvangen voorschotten	Saldo per 31-dec-2022
	€	€	€	€
CZ Groep	16.811.236	0	-15.901.700	909.536
Zilveren Kruis	3.754.276	0	-3.210.000	544.276
VGZ	3.780.467	0	-2.555.722	1.224.745
Menzis	991.654	0	-573.000	418.654
ONVZ	424.863	0	0	424.863
ENO	38.153	0	0	38.153
Zorg en Zekerheid	145.484	0	0	145.484
DSW	332.102	0	-269.036	63.066
ASR	405.621	0	0	405.621
Eucare	321.666	0	0	321.666
Overig	408.245	0	0	408.245
Totaal (onderhanden werk)	27.413.767	0	-22.509.458	4.904.309

Toelichting:

De netto-onderhandenwerkpositie wordt nader toegelicht in de toelichting op de geconsolideerde balans (5.1.5.5).

6. Vorderingen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Vorderingen op debiteuren	22.356.148	17.710.770
<u>Vorderingen op groepsmaatschappijen:</u>		
Vordering op groepsmaatschappij ADRZ Holding B.V.	3.383.586	3.383.586
Nog te ontvangen van / vooruitbetaald aan Erasmus MC	73.234	739.455
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	25.169.382	60.648.485
Ontvangen voorschotten op nog niet gefactureerde DBC's / DBC Zorgproducten	-6.000.000	-38.203.090
<u>Overige vorderingen:</u>		
Vorderingen op vrijgevestigde specialisten	1.585.743	0
Vorderingen op zorgverzekeraars	213.773	0
Vooruitbetaalde bedragen	3.849.995	2.722.704
Nog te ontvangen bedragen	2.265.179	4.024.270
Overige overlopende activa	390.367	2.468.980
Totaal vorderingen	53.287.407	53.495.160

Toelichting:

De mutaties in de vorderingen worden nader toegelicht in de toelichting op de geconsolideerde balans (5.1.5.6)

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2022**Activa****7. Liquide middelen***De specificatie is als volgt:*

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Bankrekeningen	13.405.509	3.540.327
Kas	5.268	5.058
Bouwdepot	0	5.000.000
Totaal liquide middelen	13.410.777	8.545.385

Toelichting:

De middelen op de bankrekeningen en in de kas zijn vrij beschikbaar.

De kredietfaciliteit in rekening-courant bij de Rabobank bedraagt per 31 december 2022 € 20 miljoen. Deze is per balansdatum niet aangesproken.

Adrz B.V. heeft de volgende zekerheden verstrekt aan de Rabobank:

- Een eerste hypotheekrecht van € 33.750.000 op al het vastgoed in bezit van Adrz B.V.;
- Een eerste pandrecht op alle huidige en toekomstige inventaris van Adrz B.V.;
- Een eerste pandrecht op alle huidige en toekomstige rechten en vorderingen van Adrz B.V., alsmede de zekerheden die daarmee samenhangen.

Het saldo op de bouwdepotrekeningen is begin 2022 aangewend ter financiering van strategische investeringen in 2021 en 2022.

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

Passiva

8. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Gestort en opgevraagd kapitaal	1.000	1.000
Wettelijke reserve deelnemingen	106.605	212.455
Algemene en overige reserves	54.205.481	44.666.745
Totaal eigen vermogen	54.313.086	44.880.200

Het verloop over 2022 is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2022	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2022
	€	€	€	€
Gestort en opgevraagd kapitaal				
Geplaatst aandelenkapitaal	1.000	0	0	1.000
Totaal kapitaal	1.000	0	0	1.000
Wettelijke reserve deelnemingen				
Wettelijke reserve deelnemingen	212.455	-105.850	0	106.605
Algemene en overige reserves				
Overige reserves:				
Omzettingsreserve	16.860.367	0	0	16.860.367
Overige reserves	27.806.378	9.538.736	0	37.345.114
Totaal algemene en overige reserves	44.666.745	9.538.736	0	54.205.481

Het verloop over 2021 is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-1-2021	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-12-2021
	€	€	€	€
Kapitaal				
Geplaatst aandelenkapitaal	1.000	0	0	1.000
Totaal kapitaal	1.000	0	0	1.000
Wettelijke reserve deelnemingen				
Wettelijke reserve deelnemingen	0	38.679	173.776	212.455
Algemene en overige reserves				
Overige reserves:				
Omzettingsreserve	16.860.367	0	0	16.860.367
Overige reserves	20.582.319	7.397.835	-173.776	27.806.378
Totaal algemene en overige reserves	37.442.686	7.397.835	-173.776	44.666.745

Toelichting:

De mutaties in het eigen vermogen worden nader toegelicht in de toelichting op de geconsolideerde balans (5.1.5.8)

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

Passiva

9. Voorzieningen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2022	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-2022
	€	€	€	€	€
- reorganisatie	58.620	0	8.820	0	49.800
- jubileumverplichtingen	2.073.118	262.144	160.117	519.027	1.656.118
- langdurig zieken	520.801	382.256	294.445	0	608.612
- u.h.v. claims, geschillen en rechtsgedingen	231.174	438.097	479.903	0	189.368
- negatieve deelneming	3.361.739	157	0	0	3.361.896
Totaal voorzieningen	6.245.451	1.082.654	943.285	519.027	5.865.793

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-2022
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	1.104.428
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	4.761.365
hiervan > 5 jaar	4.759.700

Toelichting per categorie voorziening:

De grondslagen zijn opgenomen in paragraaf 5.1.4.

De voorziening reorganisatie betreft op langere termijn uit te voeren VSO's.

De voorziening jubileumverplichtingen omvat de toekomstige verplichting die Adrz B.V. heeft inzake jubileumuitkeringen en uitkeringen bij einde dienstverband uit hoofde van de CAO voor ziekenhuizen.

De voorziening langdurig zieken omvat de doorbetalingsverplichting en de verwachte transitievergoeding voor medewerkers die langdurig ziek zijn en waarvan verwacht wordt dat zij niet zullen terugkeren in het arbeidsproces.

Uit de voorziening 'u.h.v. claims, geschillen en rechtsgedingen' wordt het eigen risico in verband met medische aansprakelijkheid gedekt. Adrz B.V. heeft hiervoor een verzekering afgesloten. Het ultimo jaar opgenomen bedrag heeft betrekking op mogelijke uitkering van schades en is geactualiseerd voor het maximale eigen risico van deze verzekering.

De voorziening 'negatieve deelneming' is getroffen voor het negatieve eigen vermogen van ADZ Holding B.V.

10. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt:

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Schulden aan banken	29.061.835	32.738.006
Financial leases	21.451.921	25.749.813
Achtergestelde lening o/g	5.000.000	7.000.000
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	55.513.756	65.487.819

Het verloop is als volgt weer te geven:

	2022	2021
	€	€
Stand per 1 januari	37.968.762	28.299.989
Bij: nieuwe leningen	0	15.000.000
Af: aflossingen	5.235.147	5.331.227
Stand per 31 december	32.733.615	37.968.762
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	3.671.780	5.230.756
Stand langlopende schulden per 31 december	29.061.835	32.738.006

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2022**Passiva****10. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar - vervolg)**

Het verloop van de schulden uit hoofde van financial lease is als volgt weer te geven:

	2022	2021
	€	€
Stand per 1 januari	29.553.810	32.738.975
Bij: nieuwe leningen	754.798	565.219
Af: aflossingen	4.704.550	3.750.385
Stand per 31 december	25.604.058	29.553.809
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	4.152.137	3.803.996
Stand langlopende schulden per 31 december	21.451.921	25.749.813

Het verloop van de achtergestelde leningen o/g is als volgt weer te geven:

	2022	2021
Stand per 1 januari	9.000.000	10.000.000
Bij: nieuwe leningen	0	0
Af: aflossingen	2.000.000	1.000.000
Stand per 31 december	7.000.000	9.000.000
Af: aflossingen	2.000.000	2.000.000
	5.000.000	7.000.000

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	9.823.917	11.034.752
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	53.513.756	63.487.819
hiervan > 5 jaar	26.034.638	37.790.165

Toelichting:

Voor een toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar 5.1.18 overzicht leningen, alsmede naar de toelichting op de geconsolideerde balans. De aflossingsverplichtingen zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2022**Passiva****11. Overige kortlopende schulden**

De specificatie is als volgt:

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
<u>Schulden aan banken:</u>		
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen en financial lease	9.823.917	11.034.752
Schulden aan leveranciers	5.055.434	5.781.764
Schulden aan kredietinstellingen	0	0
Schulden aan groepsmaatschappijen	1.373.325	1.607.785
Belastingen en premies sociale verzekeringen	515.780	471.969
Schulden terzake pensioenen	1.415.702	148.049
<u>Overige schulden:</u>		
Schulden aan vrijgevestigde specialisten	681.142	2.430.448
Nog te betalen salarissen	595.415	1.029.958
Vakantiegeld	3.361.498	3.285.983
Schulden aan zorgverzekeraars	6.919.833	770.611
<u>Overige passiva:</u>		
Vakantiedagen	1.605.771	1.254.732
Verplichtingen persoonlijk budget levensfase	11.732.679	10.998.944
Vooruitontvangen bedragen	1.031.782	1.082.607
Overige overlopende passiva	5.556.175	3.064.486
Totaal overige kortlopende schulden	49.668.453	31.927.336

Toelichting:

Per balansdatum is geen aanspraak gedaan op het werkkapitaalkrediet bij de Rabobank (limiet per balansdatum € 20 mln; ook per 31 december 2021 is deze niet aangesproken).

Voor een verdere toelichting op de overige kortlopende schulden wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

De schulden aan deelnemingen en groepsmaatschappijen zijn als volgt te specificeren:

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Schuld aan Scheldezoom Farmacie B.V.	1.373.325	1.416.285
Schuld aan Erasmus MC	0	0
Schuld aan Pathan B.V.	0	191.500
	1.373.325	1.607.785

12. Financiële instrumenten

Zie toelichting op de geconsolideerde balans

13. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen**Fiscale eenheid BTW**

Er is geen sprake van een fiscale eenheid voor de BTW.

Huur- en leaseverplichtingen

De huur- en leaseverplichtingen zijn toegelicht in hoofdstuk 5.1.6. (toelichting op de geconsolideerde balans).

Onderhoudscontracten

De onderhoudscontracten zijn toegelicht in hoofdstuk 5.1.6. (toelichting op de geconsolideerde balans).

Financial lease

De financial leasecontracten zijn toegelicht in hoofdstuk 5.1.6. (toelichting op de geconsolideerde balans).

Onzekerheden opbrengstverantwoording

De onzekerheden in de opbrengstverantwoording zijn toegelicht in hoofdstuk 5.1.6. (toelichting op de geconsolideerde balans).

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

Passiva

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

De verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument zijn toegelicht in hoofdstuk 5.1.6. (toelichting op de geconsolideerde balans).

Overige verplichtingen

De overige verplichtingen zijn toegelicht in hoofdstuk 5.1.6. (toelichting op de geconsolideerde balans).

Kredietfaciliteit

Bij de Coöperatieve Rabobank U.A. is een kredietfaciliteit afgesloten voor onbepaalde tijd voor een maximumbedrag van € 20 miljoen. De zekerheden zijn toegelicht in paragraaf 5.1.5.7. In de convenanten is afgesproken dat per balansdatum de debt service coverage ratio (DSCR) minimaal 1,5 bedraagt en de solvabiliteit 25% of hoger is.

5.1.15 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT IMMATERIELE VASTE ACTIVA

	Kosten op- richting en uitgifte van aandelen	Kosten van ontwikkeling	Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	Kosten van goodwill die van derden is verkregen	Vooruitbe- talingen op immateriële activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2022						
- aanschafwaarde	0	0	6.898.411	0	18.531	6.916.942
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	0	0	2.074.612	0	0	2.074.612
Boekwaarde per 1 januari 2022	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>4.823.799</u>	<u>0</u>	<u>18.531</u>	<u>4.842.330</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	0	0	0	0	602.797	602.797
- herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	0	0	939.651	0	0	939.651
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- terugname bijz. waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- activering projecten in uitvoering	0	0	403.449	0	-403.449	0
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
<i>- desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
per saldo	0	0	0	0	0	0
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>-536.202</u>	<u>0</u>	<u>199.348</u>	<u>-336.854</u>
Stand per 31 december 2022						
- aanschafwaarde	0	0	7.301.860	0	217.879	7.519.739
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	0	0	3.014.263	0	0	3.014.263
Boekwaarde per 31 december 2022	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>4.287.597</u>	<u>0</u>	<u>217.879</u>	<u>4.505.476</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	n.v.t.	n.v.t.	12,5% - 20%	n.v.t.	n.v.t.	

5.1.16 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2022						
- aanschafwaarde	102.934.288	21.625.634	86.622.343	3.249.088	0	214.431.353
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	60.769.343	11.218.994	56.280.163	0	0	128.268.500
Boekwaarde per 1 januari 2022	<u>42.164.945</u>	<u>10.406.640</u>	<u>30.342.180</u>	<u>3.249.088</u>	<u>0</u>	<u>86.162.853</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	4.274.580	407.866	1.296.707	7.128.056	0	13.107.209
- herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	5.295.995	1.166.840	6.526.114	0	0	12.988.949
- bijzondere waardeverminderingen					0	0
- terugname bijz. waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- activering projecten in uitvoering	871.221	2.059.015	2.301.199	-5.231.435	0	0
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	0	2.260.095	0	0	2.260.095
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	1.633.206	0	0	1.633.206
per saldo	0	0	626.889	0	0	626.889
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-150.194</u>	<u>1.300.041</u>	<u>-3.555.097</u>	<u>1.896.621</u>	<u>0</u>	<u>-508.629</u>
Stand per 31 december 2022						
- aanschafwaarde	108.080.089	24.092.515	87.960.154	5.145.709	0	225.278.467
- cumulatieve herwaarderingen						0
- cumulatieve afschrijvingen	66.065.338	12.385.834	61.173.071	0	0	139.624.243
Boekwaarde per 31 december 2022	<u>42.014.751</u>	<u>11.706.681</u>	<u>26.787.083</u>	<u>5.145.709</u>	<u>0</u>	<u>85.654.224</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	0% - 10%	5% - 10%	5% - 33,33%	n.v.t.	n.v.t.	

5.1.17 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT FINANCIELE VASTE ACTIVA

	Pathan B.V.	Adrz Holding B.V.	Voorziening Adrz Holding B.V.	Totaal
	€	€		€
Boekwaarde per 1 januari 2022	455.914	-3.361.739	3.361.739	455.914
Kapitaalstortingen	0	0	0	0
Resultaat deelnemingen	-105.850	-157	157	-105.850
Ontvangen dividend	0	0	0	0
Acquisities van deelnemingen	0	0	0	0
Nieuwe/vervallen consolidaties	0	0	0	0
Verstekte leningen / verkregen effecten	0	0	0	0
Ontvangen dividend / aflossing leningen	0	0	0	0
(Terugname) waardeverminderingen	0	0	0	0
Amortisatie (dis)agio	0	0	0	0
Boekwaarde per 31 december 2022	<u>350.064</u>	<u>-3.361.896</u>	<u>3.361.896</u>	<u>350.064</u>
Som waardeverminderingen	0	0	0	0

5.1.18 Enkelvoudig overzicht langlopende schulden ultimo 2022

5.1.18.1 Schulden aan banken ultimo 2022

Leninggever	Afsluit- datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werke- lijke- rente	Restschuld 31 december 2021	Nieuwe leningen in 2022	Aflossing in 2022	Restschuld 31 december 2022	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2022	Aflossingswijze	Aflossing 2023	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€			€	
NN Groep 16613	16-mrt-98	4.594.525	27	onderhandse	5,400%	680.664	0	170.162	510.502	0	3	Lineair	170.168	Rijksgarantie
BNG 40.88333	1-okt-98	3.176.462	28	onderhandse	4,790%	567.226	0	113.445	453.781	0	4	Lineair	113.445	Rijksgarantie
BNG 40.97798	1-jul-93	8.621.824	40	onderhandse	2,400%	972.335	0	215.546	756.789	0	4	Lineair	215.546	Rijksgarantie
BNG 40.85092.01	28-feb-96	3.289.907	29	onderhandse	4,270%	453.782	0	113.445	340.337	0	3	Lineair	113.445	Rijksgarantie
NWB 1 0025330	31-dec-07	4.424.340	20	onderhandse	0,550%	1.327.302	0	221.217	1.106.085	0	5	Lineair	221.217	Rijksgarantie
BNG 40.104550	17-dec-09	2.552.400	15	onderhandse	4,180%	510.480	0	170.160	340.320	0	2	Lineair	170.160	Rijksgarantie
BNG 40.0096318	3-feb-92	4.537.802	30	WfZ borging	3,740%	151.260	0	151.260	0	0	0	Lineair	0	Waarborgfonds Z.
BNG 40.0096319	16-mrt-92	5.808.387	30	WfZ borging	3,790%	193.614	0	193.614	0	0	0	Lineair	0	Waarborgfonds Z.
BNG 40.0096320	13-jul-92	4.537.802	30	WfZ borging	3,930%	151.258	0	151.258	0	0	0	Lineair	0	Waarborgfonds Z.
BNG 40.0096310	1-dec-92	2.268.901	30	WfZ borging	6,200%	75.718	0	75.718	0	0	0	Lineair	0	Waarborgfonds Z.
BNG 40.0096312	28-dec-92	3.630.242	30	WfZ borging	6,030%	121.096	0	121.096	0	0	0	Lineair	0	Waarborgfonds Z.
BNG 40.0096313	15-mrt-93	2.268.901	30	WfZ borging	5,930%	151.344	0	75.626	75.718	0	1	Lineair	75.627	Waarborgfonds Z.
BNG 40.105814	1-okt-10	3.403.350	15	WfZ borging	3,060%	907.560	0	226.890	680.670	0	3	Lineair	226.890	Rijksgarantie
Rabobank 005.005.8973	31-jan-18	5.000.000	5	WfZ borging	1,200%	1.083.308	0	1.000.014	83.294	0	0	Lineair	83.294	WFZ verhaalsregeling
Rabobank 005.007.5270	30-apr-18	10.000.000	11	WfZ borging	2,100%	6.999.976	0	1.000.008	5.999.968	999.928	6	Lineair	1.000.008	WFZ verhaalsregeling
Rabobank 0005.0119.301	13-dec-19	5.000.000	10	onderhandse	1,500%	3.999.992	0	500.004	3.499.988	999.988	7	Lineair	500.000	WFZ verhaalsregeling
Rabobank 0005.0119.302	13-dec-19	5.000.000	10	onderhandse	1,850%	5.000.000	0	0	5.000.000	5.000.000	7	aflossingsvrij	0	WFZ verhaalsregeling
RABO 0050183127	30-mrt-21	5.000.000	10	onderhandse	1,050%	5.000.000	0	0	5.000.000	5.000.000	8	aflossingsvrij	0	WFZ verhaalsregeling
RABO 0050183128	30-mrt-21	5.000.000	10	onderhandse	1,350%	4.621.847	0	504.204	4.117.643	1.596.623	8	Lineair	504.204	WFZ verhaalsregeling
RABO 0050183129	1-nov-21	2.500.000	10	onderhandse	1,050%	2.500.000	0	0	2.500.000	2.500.000	9	aflossingsvrij	0	WFZ verhaalsregeling
RABO 0050183130	1-nov-21	2.500.000	10	onderhandse	1,350%	2.500.000	0	231.480	2.268.520	879.640	9	Lineair	277.776	WFZ verhaalsregeling
Totaal						37.968.762	0	5.235.147	32.733.615	16.976.179			3.671.780	

5.1.18.2 achtergestelde leningen o/g ultimo 2022

Erasmus MC	5-okt-17	10.000.000	onbep.	achtergestelde	2,500%	9.000.000	0	2.000.000	7.000.000	0	onbepaald		2.000.000	Geen
Totaal						9.000.000	0	2.000.000	7.000.000	0			2.000.000	

5.1.18.3 Financial lease apparatuur ultimo 2022

ABN AMRO 0442615	mrt-12	193.441	10	Financial lease	6,04%	4.275	0	4.275	0	0	0	Annuïtair	0	
ABN AMRO 0442616	mrt-12	193.441	10	Financial lease	6,04%	4.275	0	4.275	0	0	0	Annuïtair	0	
Siemens MES apparatuur	jan-15	1.407.593	10	Financial lease	3,23%	6.163.683	754.798	2.012.590	4.905.891	0	2	Annuïtair	1.325.444	
Siemens MES bouw	jan-15	741.891	10	Financial lease	3,20%	852.161	0	284.054	568.107	0	2	Annuïtair	284.054	
Lease Vlissingen Erasmus	jan-16	17.364.201	17	Financial lease	6,00%	13.868.130		805.125	13.063.005	9.058.459	10	Annuïtair	878.723	
Siemens Nucleair Centrum	jul-16	4.028.941	10	Financial lease	5,96%	2.110.217	0	421.403	1.688.814	0	4	Annuïtair	447.217	
Siemens OK apparatuur	feb-17	2.317.150	10	Financial lease	4,46%	1.325.091	0	233.268	1.091.823	0	4	Annuïtair	243.884	
Siemens OK huisvesting	feb-17	9.327.200	10	Financial lease	3,48%	5.225.978	0	939.560	4.286.418	0	4	Annuïtair	972.815	
Totaal						29.553.810	754.798	4.704.550	25.604.058	9.058.459			4.152.137	

5.1.19 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022

Voor zover posten uit de enkelvoudige winst- en verliesrekening niet afwijken van de geconsolideerde winst- en verliesrekening zijn deze hierna niet nader toegelicht en wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening.

Baten**14. Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening****14.1 Zorgverzekeringswet**

Opbrengsten zorgverzekeringswet

2022	2021
€	€
242.355.403	233.588.741
242.355.403	233.588.741

Toelichting:

Voor een toelichting op de opbrengsten uit zorgprestaties wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening (5.1.11.14.1).

14.2 Subsidie op grond van een regeling zoals bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies

Rijkssubsidies Ministerie van VWS

2.450.926	3.959.119
-----------	-----------

14.3 Beschikbaarheidsbijdragen zorgfuncties

Beschikbaarheidsbijdragen Spoedeisende Hulp / Acute verloskunde

3.360.805	1.685.400
-----------	-----------

Beschikbaarheidsbijdragen Opleidingen

2.290.100	1.680.799
-----------	-----------

Subsidie opschaling IC

620.000	204.426
---------	---------

Totaal beschikbaarheidsbijdragen zorgfuncties

6.270.905	3.570.625
------------------	------------------

Toelichting:

Voor een toelichting op de subsidies en beschikbaarheidsbijdragen wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening (5.1.11.14.2 en 5.1.11.14.3).

14.4 Overige baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening

Opbrengsten WDS, passanten etc.

5.179.651	5.604.322
-----------	-----------

Overige zorgprestaties

155.508	410.127
---------	---------

Opbrengsten Covid-tests

12.418.449	11.992.136
------------	------------

17.753.608	18.006.585
------------	------------

Toelichting:

Voor een toelichting op de overige baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening (5.1.11.14.4).

15. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

Overige dienstverlening:

3.859.263	4.175.631
-----------	-----------

Overige opbrengsten (waaronder vergoeding voor uitgeleend personeel en verhuur onroerend goed):

820.218	1.407.360
---------	-----------

Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies

401.460	386.935
---------	---------

Totaal

5.080.942	5.969.926
------------------	------------------

Toelichting:

Voor een toelichting op de overige bedrijfsopbrengsten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening (5.1.11.15).

5.1.19 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022**Lasten****16. Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten**

De specificatie is als volgt:

	2022	2021
	€	€
Personeel niet in loondienst	5.132.769	4.280.646
Honorariumkosten vrijgevestigde specialisten	33.393.197	32.719.865
Totaal	38.525.966	37.000.510

Toelichting:

Voor een toelichting op de kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening (5.1.11.16).

17. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	2022	2021
	€	€
Lonen en salarissen	90.682.835	90.156.201
Sociale lasten	12.410.496	12.078.435
Pensioenpremies	8.276.261	7.953.758
Totaal personeelskosten	111.369.592	110.188.394
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's):		
FTE's in dienst van het ziekenhuis	1.721	1.754
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	1.721	1.754
Aantal personeelsleden dat buiten Nederland werkzaam is	0	0

Toelichting:

Voor een toelichting op de personeelskosten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening (5.1.11.17).

18. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2022	2021
	€	€
Afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	939.651	913.177
- materiële vaste activa	12.988.950	12.295.724
- boekresultaat verkopen vaste activa	272.966	-5.566
Totaal afschrijvingen	14.201.567	13.203.335

Toelichting:

Het boekresultaat heeft betrekking op de verkoop van diverse apparatuur aan een derde partij, alsmede het afstoten van analyse-apparatuur met een negatief boekresultaat.

5.1.19 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022**Lasten****19. Overige bedrijfskosten**

De specificatie is als volgt:

	2022	2021
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	4.707.380	4.350.559
Algemene kosten	17.804.366	18.353.667
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	64.819.512	60.571.489
Onderhoud en energiekosten	3.467.654	3.566.802
Huur en leasing	1.843.345	1.681.549
Dotaties en vrijval algemene voorzieningen	493.479	661.090
Andere personeelskosten:		
Dotaties en vrijval voorzieningen personele regelingen	125.373	671.673
Overige personeelskosten	4.793.503	4.843.477
Totaal overige bedrijfskosten	98.054.613	94.700.305

Toelichting:

Voor een toelichting op de overige bedrijfskosten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening (5.1.11.19).

20. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	2022	2021
	€	€
Rentebaten		
Resultaat deelnemingen	0	38.640
Financiële baten uit verhouding met groepsmaatschappijen	85.409	85.409
Subtotaal financiële baten	85.409	124.050
Rentelasten en soortgelijke kosten		
Waardeverandering van vorderingen die tot de vaste activa behoren	2.306.562	2.689.988
	106.007	0
Subtotaal financiële lasten	2.412.569	2.689.988
Totaal financiële baten en lasten	-2.327.160	-2.565.938

Toelichting:

Het resultaat uit deelnemingen wordt toegelicht in paragraaf 5.1.14.3.

De rentelasten zijn gedaald als gevolg van het aflossen van de bestaande financieringen. Er is een trekking gedaan in het reeds bestaande MES-contract met Siemens, er zijn geen nieuwe financieringen aangetrokken in 2022.

5.1.19 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022

Lasten

21. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen is verantwoord en toegelicht onder de toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2022 (5.1.11.25).

22. Honoraria accountant

De honoraria van de accountant over 2022 zijn toegelicht in de toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2022 (5.1.11.27).

23. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders is opgenomen onder 5.1.11.25.

24. Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 5.1.13.

5.1.20 VASTSTELLING EN ONDERTEKENING

Vaststelling jaarrekening

De raad van bestuur van Admiraal De Ruyter Ziekenhuis B.V. heeft de jaarrekening 2022 opgesteld en deze is per 12 april 2023 door de raad van commissarissen doorgeleid naar de Algemene vergadering ter vaststelling.

De jaarrekening is conform de statuten (art. 33.5) per 25 april 2023 vastgesteld in de Algemene vergadering.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 5.1.2.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er is geen sprake van relevante gebeurtenissen na balansdatum.

5.1.20 VASTSTELLING EN ONDERTEKENING

Ondertekening

Raad van bestuur	
H.A.M. Kroese	12 april 2023

Raad van bestuur	
J. de Vries	12 april 2023

Raad van bestuur	
S.A.G. Kemink (lid vanaf 1 april 2023)	12 april 2023

Raad van commissarissen	
P.H. Draaisma	12 april 2023

Raad van Commissarissen	
A.J.M. Loogman	12 april 2023

Raad van commissarissen	
M.M.G.C. Schut	12 april 2023

Raad van commissarissen	
I. van Stijn	12 april 2023

Raad van commissarissen	
P.J. Hoppener	12 april 2023

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is bepaald, conform artikel 35, dat de resultaatbestemming zal worden vastgesteld in de Algemene vergadering.

5.2.2 Nevenvestigingen

Admiraal De Ruyter Ziekenhuis B.V. heeft locaties in Goes (hoofdvestiging), Vlissingen, Zierikzee en Middelburg.

5.2.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de algemene vergadering en de raad van commissarissen van
Admiraal De Ruyter Ziekenhuis B.V.

Verklaring over de jaarrekening 2022

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Admiraal De Ruyter Ziekenhuis B.V. ('de vennootschap') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de vennootschap en de groep (de vennootschap samen met haar dochtermaatschappijen) op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek ('BW'), de Regeling openbare jaarverantwoording WMG en de bepalingen bij en krachtens de Wet normering topinkomens ('WNT').

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in deze jaarverslaggeving 2022 opgenomen jaarrekening 2022 van Admiraal De Ruyter Ziekenhuis B.V. te Goes gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde jaarrekening van de groep en de enkelvoudige jaarrekening.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2022;
- de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2022; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is Titel 9 Boek 2 BW, de Regeling openbare jaarverantwoording WMG en de bepalingen bij en krachtens de WNT.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

QT65M4UEHJWH-1002070263-126

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Fascinatio Boulevard 350, 3065 WB Rotterdam, Postbus 8800,
3009 AV Rotterdam
T: 088 792 00 10, F: 088 792 95 33, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Admiraal De Ruyter Ziekenhuis B.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot fraude en continuïteit, en de aangelegenheden daaruit, bepaald in de context van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. De informatie ter ondersteuning van ons oordeel, zoals onze bevindingen en observaties ten aanzien van de controleaanpak frauderisico's en de controleaanpak continuïteit, moet in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude geïdentificeerd en ingeschat. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in Admiraal De Ruyter Ziekenhuis B.V. en zijn omgeving en de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop de raad van bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van commissarissen toezicht uitoefent en de uitkomsten daarvan.

Wij hebben ten aanzien van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude de opzet en implementatie van de interne beheersing geëvalueerd, waaronder de frauderisicoanalyse van het management en voor zover wij dat noodzakelijk achtten voor onze controle, de werking getoetst van deze interne beheersingsmaatregelen.

Wij hebben om inlichtingen gevraagd bij de leden van de raad van bestuur, het financieel management en de raad van commissarissen of zij op de hoogte zijn van feitelijke, vermeende of vermoede fraude. Hieruit volgden geen signalen van feitelijke, vermeende of vermoede fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van frauderisico's.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

Geïdentificeerde frauderisico's Onze controlewerkzaamheden en observaties

Het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management

Het management bevindt zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken. Daarom besteden wij bij al onze controles aandacht aan het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het management met betrekking tot:

- journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;
- schattingen;
- significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening.

Wij hebben daarbij bijzondere aandacht voor tendenties als gevolg van mogelijke belangen van het management om het resultaat te verhogen.

Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen.

Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht. Deze werkzaamheden omvatten onder meer inspectie van informatie uit brondocumenten.

Daarnaast hebben wij specifieke controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van belangrijke schattingen van het management, waaronder omzetschattingen voor de zorgomzet en researchomzet. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van mogelijke vooringenomenheid van het management bij schattingen.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het management.

Het risico van frauduleuze financiële verslaggeving ten gevolge van te laag verantwoorde omzet

Als onderdeel van onze risico-inschatting en uitgaande van de veronderstelling dat er bij de opbrengstenverantwoording frauderisico's bestaan, hebben wij geëvalueerd welke opbrengstsoorten aanleiding geven tot een risico op afwijking van materieel belang als gevolg van fraude.

Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing ten aanzien van de omzetverantwoording.

Wij hebben aansluiting gemaakt tussen de omzet zoals deze geboekt is in de financiële administratie en de productieomzet zoals die uit het productieregistratiesysteem blijkt.

Wij hebben specifieke gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd, waaronder het vaststellen dat deze omzetboekingen zijn gebaseerd op daadwerkelijke prestaties in het betreffende boekjaar.

Wij hebben specifieke gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd op het onderhanden werk en de waardering daarvan.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens.

Wij hebben in onze controle een element van onvoorspelbaarheid ingebouwd. Ook zijn wij tijdens de controle alert gebleven op indicaties voor fraude. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die een aanwijzing vormen voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving. Indien daar sprake van was, hebben wij onze evaluatie van het risico van fraude en de gevolgen daarvan voor onze controlewerkzaamheden opnieuw geëvalueerd.

Controleaanpak continuïteit

Zoals toegelicht in het onderdeel Continuïteitsveronderstelling op pagina 67 van de jaarrekening heeft de raad van bestuur zijn continuïteitsbeoordeling voor ten minste twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening uitgevoerd en geen gebeurtenissen of omstandigheden geïdentificeerd die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de entiteit om haar continuïteit te handhaven (hierna: continuïteitsrisico's).

Onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van de raad van bestuur te evalueren omvatten onder andere:

- Overwegen of de continuïteitsbeoordeling van de raad van bestuur alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben en de raad van bestuur bevragen over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten.
- Evalueren van de begrote operationele resultaten en daaraan gerelateerde kasstromen voor de periode van ten minste twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening, rekening houdend met de ontwikkelingen in de branche zoals contractafspraken met zorgverzekeraars en cao-ontwikkelingen en onze kennis uit de controle.
- Analyseren of de huidige en de benodigde financiering voor het kunnen continueren van het geheel van de bedrijfsactiviteiten is gewaarborgd, inclusief het voldoen aan relevante convenanten.
- Inwinnen van inlichtingen bij de raad van bestuur over zijn kennis van continuïteitsrisico's na de periode van de door de raad van bestuur verrichte continuïteitsbeoordeling.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van de raad van bestuur over de gehanteerde continuïteitsveronderstelling.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, en of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarverslaggeving opgenomen andere informatie

De jaarverslaggeving 2022 omvat ook andere informatie. Dat betreft alle informatie in de jaarverslaggeving anders dan de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die wordt vereist op grond van Titel 9 Boek 2 BW en RJ 400 voor het bestuursverslag, op grond van de Regeling openbare verantwoording WMG voor het verslag van de raad van commissarissen en op grond van Titel 9 Boek 2 BW voor de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW, de Regeling openbare jaarverantwoording WMG en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en RJ 400 en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW, alsmede voor het toevoegen van het verslag van de raad van commissarissen.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW, de Regeling openbare jaarverantwoording WMG en de bepalingen bij en krachtens de WNT; en voor
- een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Rotterdam, 12 april 2023
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. C. Hameeteman RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2022 van Admiraal De Ruyter Ziekenhuis B.V.

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen bepaald om te waarborgen dat we voldoende controlewerkzaamheden verrichten om in staat te zijn een oordeel te geven over de jaarrekening als geheel. Bepalend hierbij zijn de geografische structuur van de groep, de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten, de bedrijfsprocessen en interne beheersingsmaatregelen en de bedrijfstak waarin de vennootschap opereert.

Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

/ zorg voor elkaar

Juridisch onderdeel van Erasmus MC

